Informații din cele mai diverse domenii ale vieții le poate oferi un radioreceptor portabil sau staționar.

Magazinele și raioanele specializate ale COMERȚULUI DE STAT vă invită să alegeți aparatul dorit, prezentîndu-vă următoarele tipuri de radioreceptoare:

Portabile **(pentru excursii la munte sau la mare)**

	L. U.	Preț
— Cora	1	345—365 lei
— Zefir	2	450 lei
— Pescăruș	2	450 lei
— Alfa	2	500 lei
— Cosmos	3	645 lei
— Albatros	3	750 lei
— Predeal-auto	3	1220 lei
Staționare		
— Milcov	2	500 lei
— Mangalia	3	965 lei
— Pacific cu picup	4	1900 lei

radioreceptoare

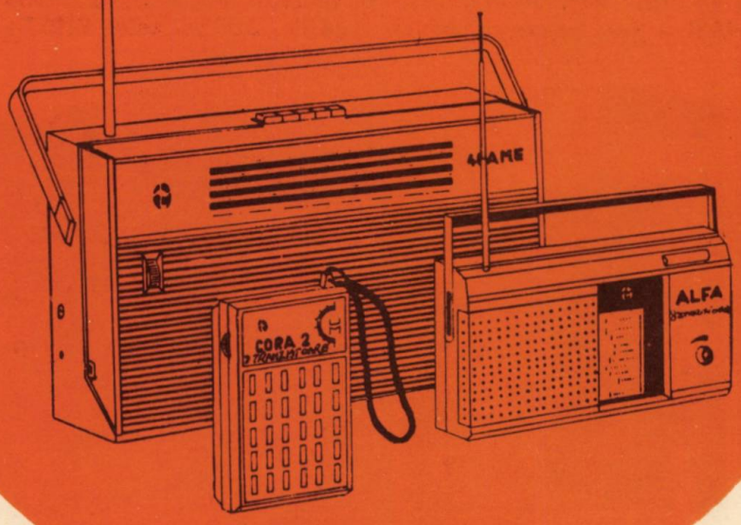

Principalele caracteristici tehnice ale radioreceptoarelor sînt: sensibilitate, selectivitate, claritate a sunetului, asigurînd o audiție perfectă.

Toate aparatele de radio se pot cumpăra și cu plata în 18 rate lunare, cu un aconto de numai 20%.

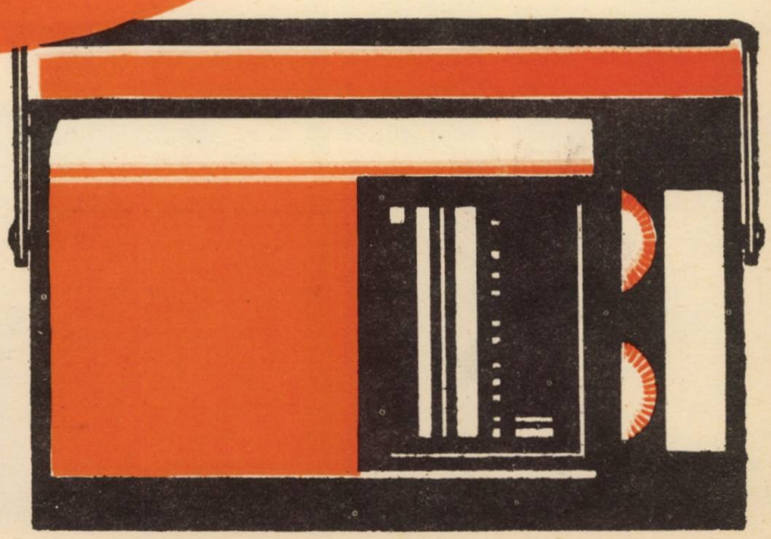

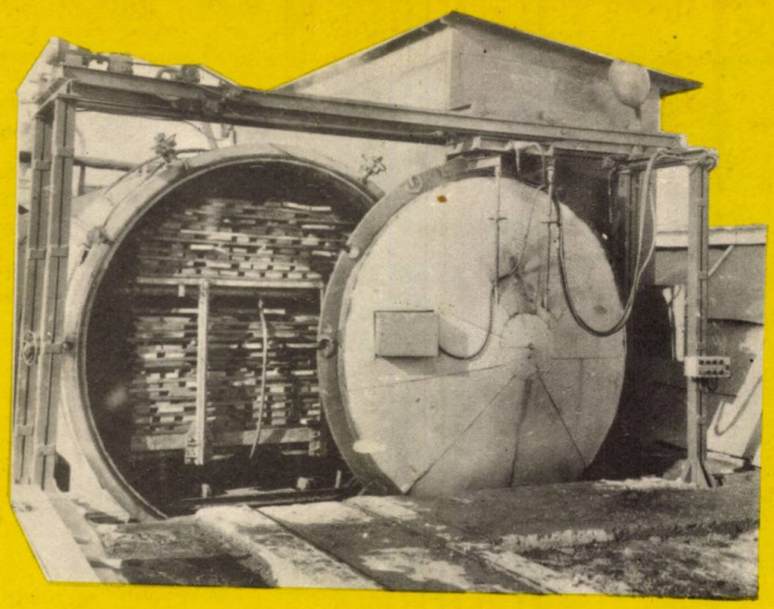

ÎNTREPRINDEREA DE UTILAJE, PIESE DE SCHIMB ŞI REPARAŢII IAŞI

produce și livrează :

- ferăstraie cu panglică (F.P. 4 ; 6,3 ; 8 ;10.)
- instalații cu cablu și pilon (funicular mobil F.U.M.O. 403) pentru colectarea lemnului ;
- instalații pentru uscarea lemnului în vid ;
- mașini pentru sculptat lemn cu 16 capete de lucru (scule) prin copiere după șablon ;
- instalații pentru extragerea uleiurilor eterice din cetină ;
- alte instalații și utilaje pentru industria prelucrătoare a lemnului și materialelor de construcții, după proiectele prezentate de beneficiari.

Adresa noastră : INTREPRINDEREA DE UTILAJE, PIESE DE SCHIMB ŞI REPARAŢII IAŞI — Şos. Ţuţora nr. 34, tel. 3 24 99 ; 3 00 90. Telex 222274.

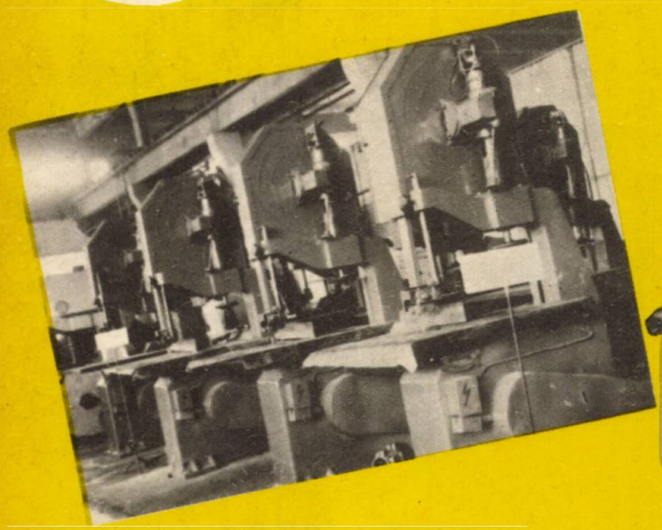

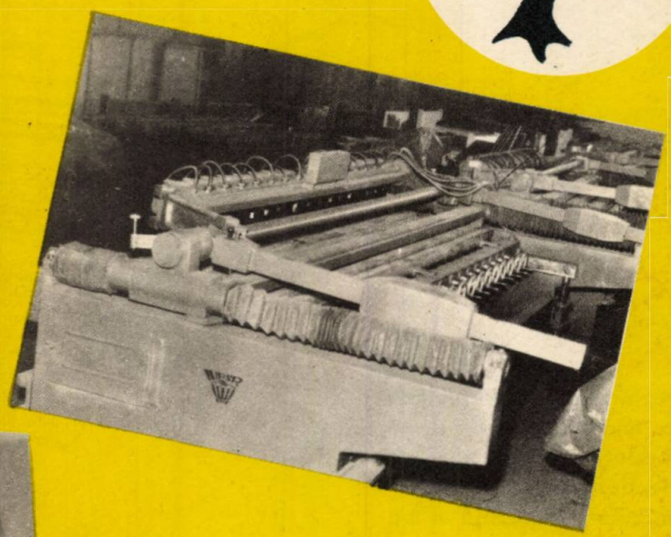

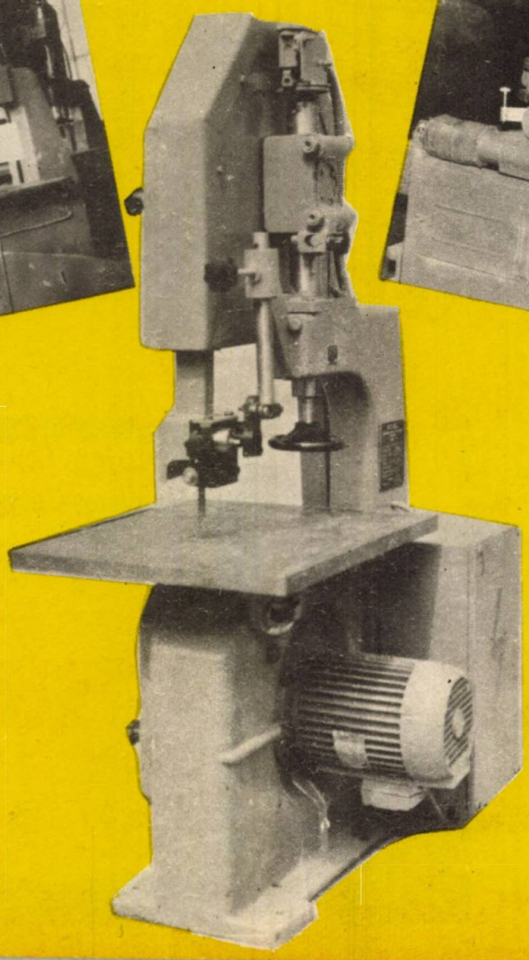

Lei 2

NOI PERSPECTIVE ÎN DEZVOLTAREA RELAȚIILOR ROMÂNO-LAOȚIENE

LUMEA

SĂPTĂMÎNAL DE POLITICĂ EXTERNĂ

Nr. 39 23 septembrie 1976

Conferința asupra cooperării economice a țărilor în curs de dezvoltare

Din actualitatea internațională

O.N.U. Început de sesiune

- **TOKIO.** Remanierea guvernamentală și dezbaterile Dietei
- **BONN.** Confruntări politice preelectorale
- **WASHINGTON.** Campania alegerilor pentru Congres

Reportaj pe glob • Serial • Puncte de vedere

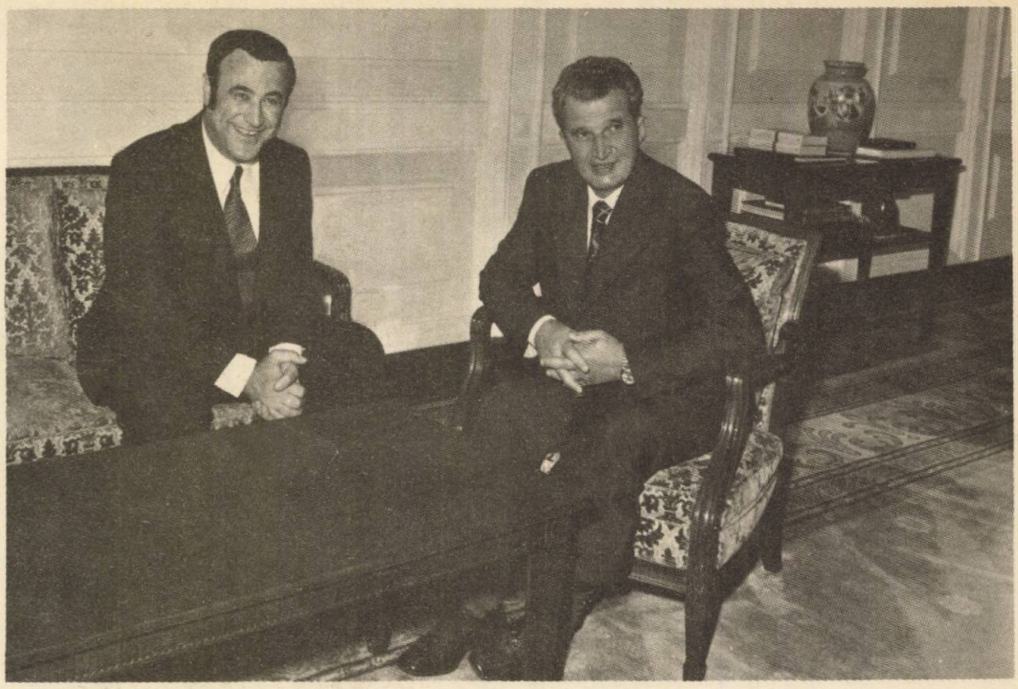

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a primit pe dr. Rafaat El-Assad, membru al Biroului Comandamentului regional al Partidului Baas Arab Socialist din Republica Arabă Siriană

Primirea de către tovarășul Nicolae Ceaușescu a delegației Partidului COPEI din Venezuela, condusă de senatorul Pedro Pablo Aguilar, secretar general al partidului. Din delegație a făcut parte și Eduardo Fernandez, secretar general adjunct al partidului, deputat

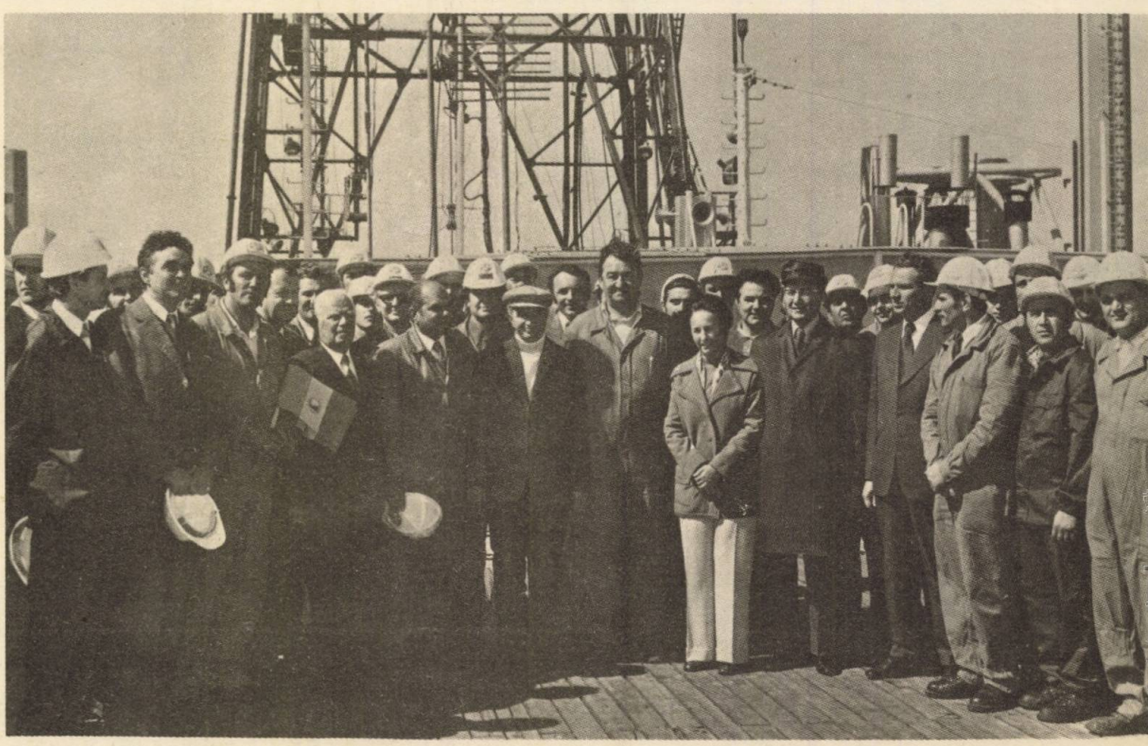

Inaugurarea primului foraj marin de pe platoul continental al Mării Negre. În imagine: tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu în mijlocul grupului de muncitori și tehnicieni ai platformei de foraj marin

LUMEA

Săptămînal de politică externă

39 (674)

23 septembrie 1976

ARTICOLE, CORESPONDENȚE

Etapă nouă, superioară în conlucrarea dintre România și Laos. Liana Enescu 2

Conferința O.N.U. asupra dreptului mării – a patra sesiune de fond. Vasile Gliga 3

Națiunile Unite. Sesiunea a XXXI-a. Din introducerea la Raportul secretarului general al O.N.U. privind activitatea Organizației 5

Ciudad de Mexico. Conferința asupra cooperării economice între țările în curs de dezvoltare. Mihai Fabian 7

Bonn. Înaintea scrutinului de la 3 octombrie. Corneliu Vlad 8

Stockholm. Opoziția preia puterea 9

Washington. Campania alegerilor pentru Congres. Stelian Țurlea 10

Tokio. Definiri de poziții după remanierea guvernamentală. Paul Diaconu 11

Roma. Reluarea activităților politice. Rodica Dumitrescu 12

Beirut. Speranțe și incertitudini în momentul instalării noului președinte. Crăciun Ionescu 13

Guineea-Bissau. Pe fronturile dezvoltării 18

Mali. Opțiuni economico-sociale. Eugenia Marinescu 19

Evenimentele din Africa australă. Dumitru Constantin 20

INTERVIUL NOSTRU

Andrei Lukanov, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al R.P. Bulgaria 14

Edouard Saouma, director general al F.A.O. 15

REPORTAJ PE GLOB

Karlovy Vary. Constantin Prisăcaru 16

Constantine. Mircea S. Ionescu 17

1000 + 1 22–23

SERIAL

„Un pod prea îndepărtat". Cornelius Ryan 24

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA MONDIALĂ.

Il Popolo, Agenția Interpress Service, Le Soir, Avanti, The Times 27

PROFIL

Louis de Guiringaud, ministrul afacerilor externe al Republicii Franceze 29

POȘTA REDACȚIEI 30–32

În acest număr:

VIZITA DELEGAȚIEI DE PARTID ȘI GUVERNAMENTALE LAOȚIENE

NAȚIUNILE UNITE

Deschiderea celei de-a XXXI-a sesiuni

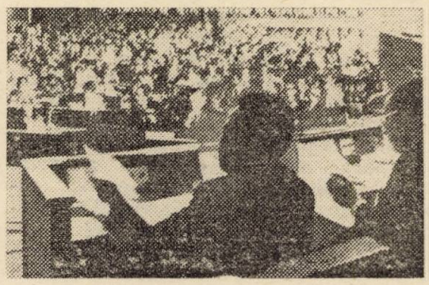

CIUDAD DE MEXICO

Conferința asupra cooperării economice a țărilor în curs de dezvoltare

STOCKHOLM

Opoziția preia puterea

ROMA

Reluarea activității politice

BEIRUT

Speranțe și incertitudini în momentul instalării noului președinte

Evenimentele din Africa australă

REPORTAJ PE GLOB

Karlovy Vary

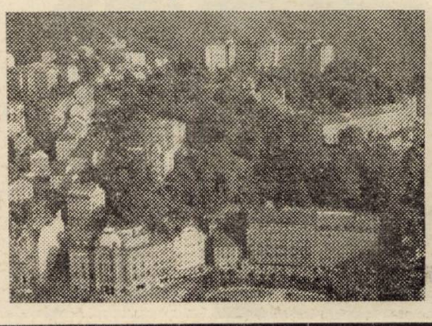

Constantine

Etapă nouă, superioară în conlucrarea dintre România și Laos

Vizita întreprinsă în țara noastră, la invitația Comitetului Central al Partidului Comunist Român și a Guvernului Republicii Socialiste România, de delegația de partid și guvernamentală laoțiană, condusă de tovarășul Kaisone Phomvihane, secretar general al Comitetului Central al Partidului Popular Revoluționar Laoțian, prim-ministru al Guvernului Republicii Democrate Populare Laos, este o expresie a prieteniei, solidarității militante și colaborării, instaurate și dezvoltate constant între cele două partide, țări și popoare. În același timp, actuala vizită a fost învestită cu o semnificație deosebită pentru evoluția relațiilor româno-laoțiene, deoarece este pentru prima oară, după instalarea regimului democratic din Laos și după ce întregul popor laoțian a trecut la edificarea unei vieți noi, cînd o delegație laoțiană la nivel înalt s-a aflat pe pămîntul patriei noastre.

Printr-o luptă dîrză, plină de eroism și sacrificii — care a demonstrat odată în plus invincibilitatea unui popor hotărît să îndepărteze dominația străină, să-și asigure libertatea și dreptul la o existență suverană —, Laosul și-a cucerit dreptul la o dezvoltare pașnică și independentă, posibilitatea de a-și realiza aspirațiile de pace și progres. Legitimitatea luptei poporului laoțian împotriva amestecului străin în treburile sale interne, pentru libertate și independență a fost pe deplin înțeleasă de poporul român, care a acordat în permanență acestei lupte un sprijin larg și multilateral. **„Poporul român** — a subliniat tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, în toastul rostit cu prilejul dineului oferit înaltului oaspete laoțian — **și-a manifestat întreaga sa solidaritate și a sprijinit lupta poporului laoțian pentru apărarea dreptului său sacru la libertate și independență, la dezvoltare de sine stătătoare, potrivit voinței și aspirațiilor proprii. Ne produce o mare satisfacție faptul că avem astăzi prilejul să vă întîlnim în condițiile în care lupta eroică a poporului laoțian a triumfat".**

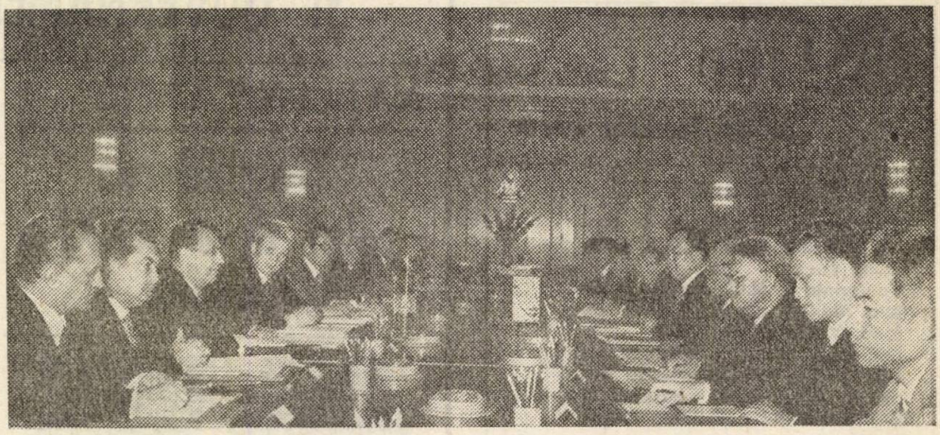

În timpul convorbirilor oficiale

Cu același prilej, dînd glas sentimentelor de recunoștință nutrite de poporul laoțian pentru solidaritatea și ajutorul internaționalist acordate de poporul român, tovarășul **Kaisone Phomvihane** a spus: **„Partidul Comunist Român, guvernul și poporul român au sprijinit și au ajutat totdeauna cu sinceritate poporul laoțian și revoluția laoțiană, atît moral, cît și material. Acest ajutor și acest sprijin au contribuit la victoria revoluției laoțiene. În numele Partidului Popular Revoluționar Laoțian, în numele Guvernului Republicii Democrate Populare Laos, în numele poporului laoțian, permiteți-mi să exprim profunda noastră recunoștință și mulțumirile noastre tovarășului Nicolae Ceaușescu, Partidului Comunist Român, guvernului și poporului român".**

La sosire, pe aeroportul Otopeni

Închegate și dezvoltate în dificilele condiții ale luptei pentru independență purtate de poporul laoțian, raporturile dintre România și Laos au înregistrat noi progrese odată cu încetarea conflictului laoțian și, mai ales, după instaurarea regimului democratic. Abolirea, la 2 decembrie 1975, a anacronicului regim monarhic a consacrat desăvîrșirea revoluției naționale democratice laoțiene și a inaugurat o nouă etapă a revoluției în această țară, etapa transformării și construcției socialiste. Conștient de marile greutăți pe care trebuie să le depășească în dorința sa de refacere a țării, devastate de război și de lunga dominație colonială, poporul laoțian nutrește însă — arăta tovarășul **Kaisone Phomvihane — „ferma convingere că, sprijinindu-ne pe forțele noastre, sub conducerea justă a Partidului Popular Revoluționar Laoțian și cu ajutorul și sprijinul țărilor socialiste surori, vom fi în măsură să depășim dificultățile pentru a ne realiza sarcina de a conduce țara direct la socialism, fără a trece prin stadiul dezvoltării capitaliste".**

„Ca prieteni sinceri ai poporului laoțian, ca națiune care a cunoscut ea însăși dominația străină — a menționat tovarășul **Nicolae Ceaușescu —, știm ce înseamnă lupta pentru cucerirea independenței și făurirea unei vieți noi, problemele ce trebuie soluționate pe calea dezvoltării economico-sociale — și vă urăm din toată inima să realizați cu succes marile sarcini pe care vi le-ați propus".**

Convorbirile oficiale desfășurate în timpul vizitei în țara noastră a delegației de partid și guvernamentale laoțiene au relevat dorința comună ca, în condițiile noii evoluții, progresiste și democratice pe care o cunoaște, în prezent, statul laoțian, legăturile dintre România și Laos, conlucrarea lor reciproc avantajoasă să se intensifice și amplifice pe multiple planuri. Arătînd, în toastul rostit la dineul oferit în onoarea tovarășului Kaisone Phomvihane, că relațiile dintre cele două țări s-au dezvoltat în condițiile grele ale luptei împotriva dominației imperialiste, pentru cucerirea independenței — tovarășul **Nicolae Ceaușescu** a subliniat: **„Dorim ca aceste relații să se dezvolte în noile condiții în domeniile economic, cultural, tehnico-științific, în edificarea noii orînduiri sociale".**

Dînd expresie sentimentelor de adîncă solidaritate și prietenie pe care le nutrește

față de poporul laoțian, oamenii muncii din Capitală, ca și din toate centrele vizitate au rezervat o caldă primire înalților oaspeți.

Convingerea exprimată de înalții oaspeți laoțieni cu privire la perspectiva ascendentă a raporturilor dintre România și Laos, la continua strîngere și întărire a legăturilor de prietenie și solidaritate între cele două partide și popoare a căpătat o rezonanță aparte, proiectată fiind pe rezultatele concrete ale vizitei, pe posibilitatea pe care vizita a oferit-o conducătorilor laoțieni de a cunoaște nemijlocit viața și realizările poporului român, dorința sa de a trăi în pace și colaborare cu toate popoarele lumii. **„Victoriile obținute de poporul român sub conducerea Partidului Comunist Român, în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, sînt măreție** — a apreciat tovarășul **Kaisone Phomvihane. Ele au contribuit în mare măsură la întărirea forțelor păcii, independenței naționale, democrației și progresului social. Ele constituie în același timp o mare încurajare pentru poporul laoțian, care realizează sarcinile trasate de Partidul Popular Revoluționar Laoțian ; ele constituie, totodată, o încurajare pentru popoarele progresiste din lumea întreagă".**

După cum s-a relevat în cursul convorbirilor oficiale, vizita delegației de partid și guvernamentale laoțiene, prin contactele care au avut loc cu acest prilej, prin schimbul de păreri angajat, a condus la identificarea unor noi căi de dezvoltare a colaborării bilaterale, de extindere a conlucrării reciproc avantajoase în domeniile minier, forestier și în alte sectoare de activitate.

Totodată, în timpul vizitei, a fost efectuat un valoros schimb de opinii asupra unor probleme de larg ecou internațional. A fost subliniată, în acest sens, preocuparea comună pentru întărirea solidarității tuturor forțelor progresiste, antiimperialiste, pentru realizarea în viața internațională a unor relații de tip nou, bazate pe deplina egalitate în drepturi, respectul independenței și suveranității naționale, neamestecul în treburile interne, renunțarea la forță și la amenințarea cu forța în raporturile dintre state. Evidențiindu-se profundele transformări revoluționare, sociale și naționale petrecute în lume, ca urmare a afirmării crescînde a voinței popoarelor de a fi stăpîne pe soarta lor, de a trăi liber și suveran, în condiții de pace și securitate, s-a apreciat că, la mutațiile în raportul de forțe mondial, o importantă contribuție au adus-o marile victorii ale poporului laoțian, ale celorlalte popoare din Indochina. A fost reînnoită hotărîrea partidelor, țărilor și popoarelor român și laoțian de a conlucra tot mai strîns în domeniul vieții internaționale, de a-și aduce întreaga contribuție la abolirea definitivă a politicii imperialiste, colonialiste și neocolonialiste, de asuprire și dominație, la instaurarea unor raporturi cu adevărat echitabile între state, la lichidarea subdezvoltării și la statornicirea noii ordini politice și economice mondiale, la asigurarea unui climat stabil de pace, justiție și securitate, la soluționarea constructivă a problemelor ce preocupă omenirea, la făurirea unei lumi mai drepte și mai bune, în care fiecare națiune să se poată dezvolta nestingherit pe calea progresului economic și social.

Moment de larg ecou în evoluția relațiilor româno-laoțiene, vizita la București a delegației de partid și guvernamentale din Laos, în frunte cu tovarășul Kaisone Phomvihane, constituie un prilej de afirmare a posibilităților de dezvoltare a conlucrării dintre cele două partide și popoare, pe plan bilateral și internațional, în interesul celor două țări, al cauzei socialismului, păcii și colaborării în lume.

Liana Enescu

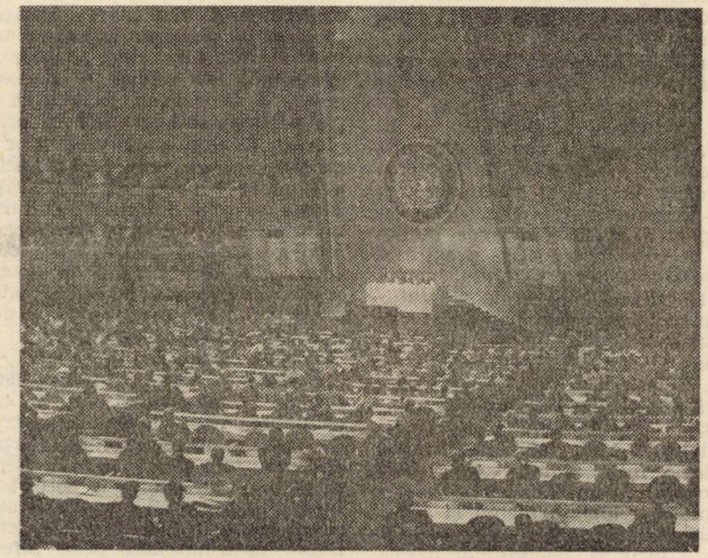

Conferința O.N.U. asupra dreptului mării

— a patra sesiune de fond —

Vasile Gliga
adjunct al ministrului afacerilor externe

Actuala sesiune a Conferinței O.N.U. asupra dreptului mării constituie o etapă semnificativă în amplul proces de negocieri, caracterizată prin efortul de apropiere a pozițiilor statelor în elaborarea unor reglementări echitabile asupra zonelor maritime de jurisdicție națională, precum și prin dezbateri aprofundate cu privire la statutul zonei internaționale a teritoriilor submarine.

Negocierile s-au desfășurat pe baza unor texte unice elaborate în lumina discuțiilor care au avut loc la cele trei sesiuni de fond organizate la Caracas (1974), la Geneva (1975) și la New York (martie-mai 1976).

În cursul acestei sesiuni (care a avut loc la New York, între 2 august — 17 septembrie a.c.) s-a acordat o mare importanță elaborării unor reglementări adecvate cu privire la regimul juridic al zonei economice (o nouă instituție a dreptului mării, adiacentă mării teritoriale, în care statul riveran ar urma să aibă anumite drepturi în special cu caracter economic) și cu privire la modalitățile de realizare a tranzitului la și de la mare a statelor fără litoral. În cadrul dezbaterilor s-a manifestat un interes deosebit pentru promovarea unor norme echitabile cu privire la accesul la resursele biologice din zonele economice ale statelor riverane. Ținînd seama de faptul că în aceste zone sînt concentrate cele mai importante resurse piscicole, reprezentanții statelor au acționat în direcția găsirii unor soluții care să ia în considerare nevoile reale ale tuturor popoarelor și, în primul rînd, ale celor în curs de dezvoltare, insistînd pentru consacrarea unor norme prin care să se promoveze exploatarea optimă și rațională a acestor resurse.

Totodată, dezbaterile au stăruit asupra elaborării unor reglementări cu privire la accesul statelor fără litoral la și de la mare, precum și asupra modalităților de realizare a tranzitului acestor state. În procesul de negocieri se insistă pentru găsirea unor soluții echitabile, în lumina principiilor fundamentale ale dreptului internațional și exigențelor elaborării noilor reglementări în domeniul dreptului mării, așa încît tranzitul să se realizeze în spiritul reciprocității. În cursul acestei sesiuni s-a subliniat necesitatea ca modalitățile și condițiile exercitării tranzitului

să fie convenite pe bază de acorduri bilaterale, în scopul de a se găsi soluții reciproc avantajoase.

Avîndu-se în vedere însemnătatea deosebită a resurselor minerale ale platoului continental, în dezbateri s-au făcut sugestii utile cu privire la stabilirea — în viitoarea Convenție — a unei limite uniforme a acestuia, indiferent de întinderea sa geologică (marginea continentală a platoului). Reprezentanții statelor s-au pronunțat pentru elaborarea unor norme care să ia în considerare atît drepturile statelor riverane asupra platoului continental, cît și interesele generale ale tuturor popoarelor în direcția menținerii caracterului unic și indivizibil al „patrimoniului comun al întregii umanități".

Totodată, discuții utile s-au purtat cu privire la strîmtorile folosite pentru navigația internațională, precum și asupra modalităților de delimitare a spațiilor maritime între state vecine, limitrofe și situate față în față. S-a insistat asupra promovării unor principii și criterii echitabile pentru delimitarea spațiilor maritime, așa încît să fie posibilă luarea în considerare a celor mai diferite situații existente în zonele geografice.

S-au abordat, în același timp, aspectele majore ale organizării și desfășurării *cercetării științifice, transferului de tehnologii*, precum și cu privire la *combaterea poluării mediului marin*. Reprezentanții statelor s-au pronunțat pentru promovarea unor reglementări care să asigure armonizarea intereselor statelor riverane privind zonele de sub jurisdicția națională și cerințele efectuării unor cercetări științifice de interes general (mișcări ale scoarței terestre, evoluția curenților marini, particularitățile fizico-chimice ale apelor oceanice etc.), precum și în vederea elaborării unor norme pe baza cărora să se reglementeze consimțămîntul statului riveran cu privire la cercetările efectuate în zonele maritime de sub jurisdicția acestuia.

S-a insistat — în cursul discuțiilor — asupra promovării unor programe concrete, care să asigure accesul efectiv, pe baze echitabile, al tuturor statelor și, în primul rînd, al celor în curs de dezvoltare, la cuceririle științei și tehnicii marine.

Cu privire la ocrotirea mediului marin s-a relevat necesitatea elaborării unor norme care să aibă în vedere unitatea și influențele reciproce ale diferitelor componente ale oceanului planetar, drepturile și interesele statelor riverane în zonele lor de jurisdicție, precum și posibilitățile tehnice reduse de care dispun în special statele în curs de dezvoltare pentru prevenirea și combaterea poluării.

O atenție deosebită a fost acordată problemelor privind sistemul de bază al prospectării, explorării și exploatării resurselor minerale ale *zonei internaționale*, care cuprinde teritoriile submarine situate dincolo de zonele de jurisdicție națională. Majoritatea statelor, mai ales din rîndul celor în curs de dezvoltare, s-a pronunțat pentru îmbunătățirea textelor supuse discuției, în sensul reflectării în mod corespunzător a dezideratelor și intereselor lor fundamentale, insistînd asupra promovării unor soluții juridice care să dea expresie exigențelor democratice, consacrate în Declarația de principii privind zona internațională a teritoriilor submarine, adoptată de Adunarea Generală a O.N.U. în 1970. În cursul acestei sesiuni a ieșit și mai pregnant în evidență interesul pentru menținerea și consolidarea caracterului unic și indivizibil al „patrimoniului comun al întregii umanități", făcîndu-se propuneri ca explorarea și exploatarea bogățiilor existente să se efectueze în folosul tuturor țărilor și, în primul rînd, al celor în curs de dezvoltare. S-a relevat că sistemul ce urmează a fi instituit trebuie să garanteze participarea statelor, atît în procesul explorării și exploatării resurselor minerale, cît și la împărțirea — pe baze echitabile — a veniturilor dobîndite. Activitățile desfășurate în zona internațională trebuie să favorizeze dezvoltarea armonioasă a economiei mondiale și creșterea echilibrată a comerțului dintre state, să sporească resursele disponibile pentru a satisface cererea mondială, contribuind la dezvoltarea generală a tuturor țărilor.

O altă chestiune importantă — examinată în mod amănunțit în cursul ultimei sesiuni a conferinței — a constituit-o elaborarea unor proceduri pentru soluționarea diferendelor privind interpretarea și aplicarea viitoarei Convenții. Reprezentanții statelor au subliniat necesitatea ca în textele ce vor fi adoptate să se stipuleze în mod expres că părțile contractante vor trebui să soluționeze orice diferend care s-ar ivi între ele în domeniul maritim prin mijloace exclusiv pașnice, în conformitate cu normele dreptului internațional și, îndeosebi, potrivit scopurilor și principiilor Cartei Națiunilor Unite. S-a relevat importanța promovării unor reglementări care să situeze pe prim plan negocierile și schimburile directe de vederi cu privire la soluționarea diferendelor ce ar putea apărea în relațiile maritime dintre state, lăsîndu-se la latitudinea părților — potrivit dreptului suveran al fiecărui stat — să convină asupra procedurii de urmat, fiind un drept inalienabil al fiecărei țări să accepte sau nu jurisdicția obligatorie. S-a subliniat că procedura concilierii ar fi de natură să faciliteze soluționarea, pe calea unor negocieri directe, a eventualelor litigii în legătură cu realizarea normelor ce vor fi adoptate în domeniul maritim. Totodată, s-a arătat că procedura arbitrală și-a dovedit viabilitatea și eficiența pe parcursul anilor, fiind preferabilă altor proceduri propuse în textele de negociere supuse dezbaterilor.

■

O preocupare deosebită în elaborarea noilor reglementări în domeniul marin manifestă țările socialiste, țările în curs de dezvoltare, toate statele lumii.

Țările socialiste militează pentru promovarea unor norme care să reflecte tendințele generale în evoluția dreptului maritim, avînd în vedere cerințele dezvoltării cooperării între toate statele în acest important domeniu al vieții internaționale.

Reunite în „Grupul celor 77", țările în curs de dezvoltare, între care și România, au acționat — pe baza principiului consensului — pentru promovarea unor norme juridice de natură să le ocrotească interesele și să contribuie la consacrarea unui cadru adecvat pentru toate activitățile în domeniul maritim. O mare importanță acordă aceste țări elaborării unor norme juridice care să consacre un sistem democratic de exploatare a teritoriilor submarine ale zonei internaționle, combătînd cu hotărîre tendințele de divizare a „patrimoniului comun al întregii umanități".

Totodată, țările în curs de dezvoltare militează pentru elaborarea unor reglementări care să garanteze transferul de tehnologii marine, așa încît și aceste țări să poată participa — la nivelul actual al tehnicii mondiale — la valorificarea resurselor minerale și biologice din spațiile maritime. Aceste țări au apreciat că o condiție esențială pentru edificarea unui sistem just și echitabil de prospectare, explorare și exploatare a bogățiilor submarine o reprezintă realizarea practică a transferului de tehnologii marine, asigurarea folosirii depline a cuceririlor științei și tehnicii contemporane pentru exploatarea mărilor și oceanelor, ale căror resurse trebuie puse în slujba dezvoltării generale, în primul rînd a țărilor în curs de dezvoltare. S-a relevat că este esențial să se creeze condiții corespunzătoare pentru ca toate statele să aibă acces liber, nestingherit la rezultatele dobîndite prin folosirea științei și tehnicii contemporane în exploatarea bogățiilor zonelor maritime, așa încît aceste rezultate să fie folosite în scopuri pașnice, pentru bunăstarea tuturor popoarelor.

■

România, țară socialistă în curs de dezvoltare, s-a pronunțat pentru exploatarea rațională a bogățiilor oceanului mondial, în interesul tuturor statelor, în primul rînd al celor rămase în urmă din punct de vedere economic. Țara noastră — pornind de la importanța mărilor și oceanelor ca mijloc de comunicație, apropiere între popoare, de colaborare între toate statele lumii — a făcut propuneri concrete pentru elaborarea unor norme juridice care să corespundă coordonatelor actuale și de perspectivă ale dezvoltării relațiilor maritime, atît în zonele de jurisdicție națională, cît și în zona internațională a teritoriilor submarine. Delegația română a propus reglementări prin care mările și oceanele planetei să devină zone ale colaborării internaționale, să servească cauzei păcii și securității popoarelor.

S-a subliniat necesitatea elaborării unor norme care să prevadă — în lumina cerințelor edificării unei noi ordini economice internaționale — promovarea transferului de tehnologii marine, precum și al cunoștințelor științifice în acest domeniu, astfel încît toate statele să beneficieze de ele, facilitînd accesul țărilor în curs de dezvoltare la tehnicile pertinente, prin crearea condițiilor necesare pentru pregătirea cadrelor din aceste țări din domeniul științelor și tehnicilor marine. S-a relevat importanța consacrării unor reglementări care să asigure dezvoltarea cooperării internaționale în domeniul maritim, în scopul realizării obiectivelor majore urmărite prin elaborarea viitoarei Convenții, pentru ca bogățiile oceanului mondial să fie exploatate și valorificate în condiții juste și echitabile, în lumina exigențelor statornicirii unor noi relații, democratice în viața internațională.

■

Amplele dezbateri care au avut loc în cele patru sesiuni ale celei de a III-a Conferințe O.N.U. asupra dreptului mării sînt determinate de complexitatea și dificultatea problemelor promovării unui nou drept al mării, care să corespundă normelor și principiilor pe care le presupune noua ordine economică și politică mondială. Promovarea acestor noi tendințe în domeniul maritim presupune angajarea tuturor statelor în efortul de a reflecta în mod corespunzător interesele lor efective în organizarea și desfășurarea procesului complex de valorificare a oceanului mondial.

Dezbaterea acestor importante aspecte va continua la următoarea sesiune a conferinței, care va începe în mai 1977, la New York, cînd se intenționează să se elaboreze proiectul noii Convenții.

Sesiunea a XXXI-a

La 21 septembrie au început, la New York, lucrările celei de-a 31-a sesiuni a Adunării Generale. Acestea au fost deschise de premierul luxemburghez, Gaston Thorn — președintele ultimei Adunări Generale. Pentru actuala sesiune, în această înaltă funcție, a fost ales reprezentantul Sri Lanka, Hamilton Shirley Amerasinghe. Prima zi a fost marcată, totodată, prin admiterea Republicii Seychelles — cel de-al 145-lea membru al Organizației mondiale.

În fața actualei sesiuni a Adunării Generale se află o cuprinzătoare ordine de zi — pînă în prezent aceasta însumînd cifra record de 125 de puncte. După încheierea dezbaterilor generale — s-au înscris la cuvînt, pînă acum, 135 de șefi de delegații, între care numeroși miniștri de externe — punctele de pe agenda actualei sesiuni vor fi abordate în cele 7 comitete.

Problemelor majore care confruntă lumea contemporană li se acordă o atenție deosebită. Dezvoltarea și cooperarea, instaurarea unei noi ordini economice, consolidarea păcii și securității internaționale, înfăptuirea dezarmării, soluționarea pe calea negocierilor a focarelor de conflict, eradicarea colonialismului și rasismului, a oricărei forme de dominație sînt cîteva din temele de prim rang ce stau în fața actualei sesiuni a O.N.U.

Dezbaterile în problema dezarmării (25 de puncte pe ordinea de zi) se așteaptă să aibă un caracter mai concret și o orientare mai precisă : adoptarea unui tratat interzicînd fabricarea și utilizarea armelor susceptibile de a modifica mediul înconjurător, examinarea modalităților de transfer al tehnologiei nucleare, discutarea convocării, în 1978, a unei Adunări Generale extraordinare în problema dezarmării.

Comisia economică va face un bilanț asupra aplicării rezoluțiilor adoptate cu un an în urmă de Adunarea Generală extraordinară privind instaurarea unei noi ordini economice internaționale.

Numeroase teme ale agendei sesiunii se referă la probleme regionale, interesînd, în egală măsură, ansamblul comunității internaționale : Orientul Mijlociu, situația din Cipru, situația explozivă din Africa australă (să notăm în legătură cu această ultimă problemă că delegația Africii de Sud — exclusă de Adunarea Generală din 1974 — a absentat la sesiunea de anul trecut și își menține aceeași atitudine la actuala sesiune a Adunării Generale).

Este evident că soluționarea marilor probleme ale lumii contemporane reclamă cu necesitate creșterea rolului și eficienței O.N.U. — cel mai larg organism internațional cu vocație universală. În această privință sînt de subliniat eforturile perseverente ale țării noastre, animată de dorința de a vedea în O.N.U. forul care să răspundă în modul cel mai adecvat năzuințelor de pace și colaborare ale popoarelor. La sesiunea actuală a Adunării Generale, numele țării noastre este înscris pe listele inițiatorilor sau coautorilor a circa zece dintre cele mai importante probleme de pe agendă.

În cele ce urmează, redăm largi extrase din introducerea la Raportul secretarului general al O.N.U., Kurt Waldheim, dată publicității înaintea deschiderii sesiunii.

Din introducerea la Raportul secretarului general al O.N.U. privind activitatea Organizației

Trăim într-o perioadă de tranziție, în care avînd certitudinea unei interdependențe din ce în ce mai strînse, ideea de suveranitate națională nu și-a pierdut cu nimic din forța și audiența sa. Timp de 30 de ani, numărul statelor suverane s-a triplat, iar noi, la O.N.U., trebuie să ne angajăm să făurim un edificiu de pace și să instaurăm o ordine economică mai echitabilă în cadrul unei organizații în care preocupările și aspirațiile naționale rămîn pe prim plan. Trebuie să încercăm să concepem o politică la nivel mondial, într-o lume în care puterea militară și economică rămîne o realitate preponderentă. Trebuie să punem în aplicare un instrument de cooperare internațională care să permită canalizarea și armonizarea politicilor naționale ale celor aproape 150 de state suverane.

Este posibil să se realizeze aceste obiective ? Voi răspunde fără ocolișuri că trebuie să facem acest lucru. Puterea de distrugere a armelor existente în prezent, ca și a produselor dezvoltării nestăvilite a științei și tehnicii constituie o realitate pe care nu ne mai este permis s-o trecem cu vederea, în ciuda pericolului pe care ea îl comportă pentru umanitate. În ce privește mizeria cruntă ce se menține aproape pretutindeni, ea este negreșit generatoarea instabilității politice cronice. Este absolut necesar de a înlătura în comun aceste sfidări prin mijloacele oferite de comunitatea internațională.

Acum s-a degajat un anumit număr de probleme mondiale prioritare care impun, și lumea este din ce în ce mai conștientă de acest lucru, să cooperăm pentru a evita pericolele cele mai grave, adică distrugerea. De altfel, într-o lume formată de acum din state suverane, independente, schema clasică a dominării exercitate de unii asupra celor mai mulți tinde să devină o realitate aparținînd trecutului. Niciodată șansele nu au fost atît de mari ca în prezent de a vedea toate statele, dezvoltate sau în curs de dezvoltare, angajîndu-se, în deplină egalitate, într-un dialog rezonabil și constructiv pe teme politice și economice. Acestea sînt tendințe pozitive la care Organizația Națiunilor Unite și-a adus o mare contribuție. Se vor menține sau se vor accentua aceste tendințe ? Eficiența viitoare și creșterea Organizației depind de acest lucru.

■

Sensul și marile linii ale viitorului ni se prezintă astăzi cu mai multă claritate. Procesul de decolonizare, care aproape a ajuns la sfîrșit în timpul unei generații, a transformat harta geopolitică a lumii, pentru a da naștere unei comunități internaționale formată din state independente, dornice de libertate și de a-și împlini destinele ca membri suverani și egali ai Organizației Națiunilor Unite. Nu poate fi subapreciată importanța acestei mutații istorice fundamentale și a repercusiunilor pe care ea nu poate să nu le aibă asupra ordinii mondiale, pe care guvernele și popoarele din lumea întreagă se străduiesc s-o instaureze în cadrul Organizației Națiunilor Unite.

O altă tendință importantă a constituit-o dorința sporită a comunității internaționale de a se aborda problemele mondiale în cadrul Națiunilor Unite. Conferințele internaționale consacrate mediului înconjurător, populației, industrializării, alimentației, condiției femeii, dreptului mării, comerțului și dezvoltării și, foarte recent, așezărilor umane au deschis căi noi. Astfel de conferințe nu permit, evident, rezolvarea de pe o zi pe alta a problemelor pe care le tratează, dar contribuie în mod considerabil la atragerea atenției opiniei publice asupra acestor probleme, la crearea unui climat de opinie care să faciliteze soluționarea lor și să elaboreze principiile din care se va inspira acțiunea începută pe plan internațional, ca și pe plan național.

Dezbaterile începute la cea de-a VI-a sesiune extraordinară a Adunării Generale, continuate în cadrul celei de-a VII-a sesiuni extraordinare, reprezintă cea mai ambițioasă dintre toate încercările făcute de a reglementa problemele mondiale. Ideea unei noi ordini economice vizează o gamă întreagă de activități care prezintă o importanță și un interes fundamentale pentru cvasitotalitatea guvernelor și popoarelor. Problemele ce urmează a fi soluționate își au obîrșia în moștenirea trecutului, în aspirațiile și ambițiile noi ale țărilor în curs de dezvoltare, în necesitatea de a folosi resursele primare ale planetei noastre într-un mod mai echitabil și mai prevăzător, ca și în conflictele de interese ce apar în perioada de tranziție.

Principalele subiecte de conflict din ultimii ani

Sfîrșitul războiului din Indochina, cu mai bine de un an în urmă, promite regiunii un viitor nou și mai pașnic și a deschis calea unor relații internaționale mai stabile între toate guvernele interesate. Organismele Națiunilor Unite s-au raliat la ideea de a acorda un ajutor umanitar tuturor popoarelor din Indochina, iar eu am expus statelor membre care sînt necesitățile fundamentale ale Vietnamului pentru dezvoltare și reconstrucție.

Pe planul decolonizării, accesul Angolei, Capului Verde, Sao Tome și Principe, Seychelles și Surinamului la independență constituie un eveniment de primă importanță. Dar această evoluție fericită a scos printre altele mai mult în evidență problemele din Africa australă. Aceste probleme se află de mulți ani în centrul preocupărilor Națiunilor Unite și acest lucru se va întîmpla pînă cînd ele vor cunoaște o rezolvare satisfăcătoare. Persistența acestor probleme, cu repercusiunile pe care

ele le comportă în Africa și în alte părți, riscă să amenințe în mod grav pacea și securitatea internațională.

În Rhodesia de sud, soluția constă într-un transfer negociat și ordonat, dar rapid, al puterii către majoritate, dar ne temem că acest lucru nu este posibil în curînd.

Situația din Namibia se află în special în centrul atenției Națiunilor Unite, pentru că ea și-a asumat responsabilitatea de a menține independența teritoriului și poporului ei. În lipsa unor progrese pînă în prezent, se manifestă deja o înăsprire a rezistenței și o sporire a ciocnirilor armate. În ceasul al 12-lea este indispensabil ca Africa de Sud să colaboreze fără rezerve cu Națiunile Unite pentru reglementarea acestei chestiuni spre satisfacția poporului namibian și a comunității internaționale.

În Africa de Sud lumea a constatat acum care sînt consecințele tragice pe care le comportă politica îngrozitoare de apartheid. Tulburările din ultimele luni, în cursul cărora sute de oameni nevinovați au fost uciși sau răniți, și ciocnirile ce au continuat după aceea demonstrează o dată în plus, într-un mod dramatic, că apartheidul reprezintă o politică care nu poate decît să genereze violența. Cei ce văd că li se tăgăduie drepturile lor fundamentale vor rezista acestei politici atîta timp cît ea va fi practicată.

Nu va putea exista pace în Africa australă atîta timp cît nu se va proceda la schimbările necesare, așa cum o cere de multă vreme Organizația Națiunilor Unite.

Două probleme majore — Orientul Mijlociu și Cipru — nu încetează să provoace de mult timp o anxietate profundă. In ambele cazuri, frustrările și amărăciunea, datorate, într-o mare măsură, absenței progresului pe calea unei reglementări pașnice și juste, au dus la declanșarea de grave ostilități în 1973 și 1974.

Eforturile ce urmăresc redeschiderea procesului de negocieri în Orientul Mijlociu trec în prezent printr-un punct mort, dar se impune absolut ca ele să fie reluate în mod serios imediat ce situația din regiune va oferi posibilitatea unor noi negocieri. În Cipru, după cinci serii de convorbiri intercomunitare, ținute sub auspiciile mele, eu însumi și reprezentantul meu special în insulă menținem contacte cu toate părțile interesate, în vederea așezării bazelor unei noi serii de negocieri constructive și serioase.

Dimensiunea palestineană a problemei Orientului Mijlociu a reținut atenția sporită în eforturile depuse de instaurare a unei păci juste și trainice în această regiune. Acesta a fost în special cazul cînd, pentru prima dată în ianuarie, Consiliul de Securitate a examinat problema sub toate aspectele sale. La rîndul ei, Adunarea Generală a creat un Comitet pentru exercitarea drepturilor inalienabile ale poporului palestinean, al cărui raport ea urmează să-l examineze la cea de-a XXXI-a sesiune. Fără a influența rezultatele examinării ce va avea loc în Adunare, aș vrea să subliniez, o dată în plus, că este de o importanță fundamentală să fie abordată problema palestineană ca un element esențial al unei soluționări a diferendului din Orientul Mijlociu.

De mai bine de un an, războiul civil chinuie și devastează Libanul. Deși este vorba în esență de o chestiune internă, o serie de factori externi sînt evident angajați în joc în Liban. În fața teribilei complexități a situației a apărut imposibil să se supraveghеze numeroasele încetări ale focului care au fost declarate, ca și să se creeze condițiile în care procesul de reconciliere națională să poată începe cu adevărat. Datorită faptului că este legată de problema Orientului Mijlociu, în ansamblul său, criza libaneză constituie, ca atare, o gravă amenințare pentru pacea internațională.

Această scurtă expunere a unora din principalele subiecte de conflict din ultimii ani arată că, dacă au fost realizate progrese în ce privește unele dintre ele, altele au rămas în întregime și continuă să provoace serioase preocupări. Este evident că anumite probleme internaționale nu pot fi soluționate de pe o zi pe alta. Sînt convins că într-o atare situație, Organizația Națiunilor Unite — datorită faptului că examinează toate aceste probleme sub toate aspectele lor, stabilește măsuri de menținere a păcii, caută să atenueze frustrările pe care le provoacă și persistă în căutarea de soluții pașnice — joacă un rol esențial, împiedicînd o escaladare și o extindere a conflictelor.

Dezarmarea — problemă de primă urgență

Orice progres sensibil spre edificarea unei ordini bazate pe responsabilitatea colectivă va depinde de un început al dezarmării și de existența unui climat de încredere, condiții neîntrunite, nici una, nici alta, astăzi. Problema dezarmării sub toate aspectele ei continuă prin urmare să aibă cea mai mare importanță și să comporte cea mai mare urgență.

Rămîne esențial faptul că opinia publică mondială este în mod activ conștientă de pericolele ce decurg din ceea ce se face acum în domeniul armamentelor și că ea nu adoptă o atitudine defetistă sau fatalistă în fața realității înspăimîntătoare a cursei înarmărilor. În ultimii ani, s-a văzut o opinie publică, odată mobilizată, exercitînd o influență din ce în ce mai mare asupra unei serii de probleme importante. Mi se pare că a venit vremea ca opinia publică mondială să participe mult mai activ la lupta pentru dezarmare, a cărei miză ar putea fi chiar supraviețuirea umanității.

Aș sugera deci ca Adunarea Generală să examineze diversele mijloace de stimulare și de canalizare într-un mod constructiv a preocupărilor generale ce vizează dezarmarea. Ținînd seama de caracterul său universal și de modul în care ea a reușit recent să intereseze opinia publică mondială în ce privește chestiuni de importanță planetară, Organizația Națiunilor Unite ar putea chiar foarte bine să joace un rol mai important, începînd cu o modalitate nouă de abordare a acestei probleme, care este cea mai periculoasă dintre toate problemele. Acesta este spiritul care inspiră propunerea pe care țările nealiniate au întîmpinat-o recent cu aprobare și care tinde spre convocarea unei sesiuni extraordinare a Adunării Generale în problema dezarmării.

Din păcate, observațiile generale pe care le-am făcut anul trecut referitoare la absența progresului în materie de dezarmare sînt valabile și în prezent. Continuăm să trăim sub semnul sumbru al cursei înarmărilor, atît nucleare, cît și clasice. Dezarmarea nucleară rămîne prin urmare prima prioritate. Nu cred că trebuie să-mi cer scuze pentru faptul de a repeta din nou — deoarece aceste cifre sînt deosebit de grăitoare — că, în timp ce lumea cheltuiește anual aproape 300 miliarde dolari pentru armamente, valoarea netă a ajutorului public pentru dezvoltare nu reprezintă anual decît circa 15 miliarde dolari. Resursele consacrate cursei înarmărilor, începînd de la sfîrșitul celui de-al doilea război mondial, au depășit 6 000 miliarde dolari, adică echivalentul produsului național brut al întregii lumii pe anul 1976.

Eforturi pentru instaurarea unei noi ordini economice internaționale

Dezbaterile asupra noii ordini economice internaționale au deschis un nou capitol al relațiilor internaționale, marcat esențial pînă acum de cea de-a VI-a și a VII-a sesiuni extraordinare ale Adunării Generale, prin adoptarea Cartei drepturilor și obligațiilor economice ale statelor și prin cea de-a 4-a sesiune a Conferinței Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare. Elementul esențial al situației actuale îl constituie faptul că țările în curs de dezvoltare, care reprezintă circa 70 la sută din populația globului, nu primesc nici 30 la sută din venitul mondial. Problema fundamentală, de o complexitate infinită, este de a stabili dacă se poate conveni un sistem viabil și de a-l face să funcționeze prin cooperarea internațională. Oricare ar fi, în definitiv, rezultatul practic al acestei dezbateri istorice, este clar că va trebui să fie înlocuite elemente importante ale sistemului actual, pentru a se ține seama de realitățile politice și economice din lumea de azi și pentru a se elabora un nou sistem care să răspundă mai bine aspirațiilor, drepturilor și intereselor majorității popoarelor lumii.

Lunile ce vin vor avea o importanță capitală pentru căutarea unor progrese palpabile, în scopul eliminării riscului încă existent al unei noi confruntări între țările dezvoltate și țările în curs de dezvoltare. Viitoarea sesiune a Adunării Generale va permite, fără nici o îndoială, să se evalueze în ce măsură ordinea economică internațională dobîndește o semnificație practică și să se consacre noi principii directoare pentru atingerea acestui obiectiv.

Necesitatea întăririi rolului O.N.U.

Pe un plan mai practic, Adunarea Generală va trebui cu siguranță să continue căutarea unor procedeuri mai eficiente și a unor mijloace mai bune de abordare a marilor probleme ale epocii noastre.

Politicile naționale și relațiile internaționale se schimbă și evoluează : dar, trebuind în mod necesar să reflecte aceste schimbări, Adunarea nu se poate achita de responsabilitățile sale, decît dacă depune eforturi pentru a face să prevaleze consensul, cooperarea și ordinea în cadrul preocupărilor și intereselor contradictorii ale comunității mondiale. Acesta este un organism care trăiește și se dezvoltă și care depune eforturi pentru a face față problemelor, transformărilor și altor chestiuni cu mult mai mari și mai complexe decît cele pe care vreo altă instituție politică le-a cunoscut anterior. O.N.U. este totodată cel mai bun instrument existent de conciliere a divergențelor dintre națiuni și cel mai bun instrument de care comunitatea internațională dispune pentru armonizarea și concertarea eforturilor sale în scopul atingerii obiectivelor comune esențiale.

■

Organizația a fost creată pentru a face față crizelor și dificultăților. Dacă ea încetează de a mai fi oglinda fidelă a problemelor din lume, validitatea și utilitatea ei vor cunoaște inevitabil un declin.

Lumea nu este nici atît de rea cum o înfățișează eternii profeți ai dezastrelor. nici atît de ușor de condus cum ar vrea să ne facă să credem utopiștii formulelor fără cusur. Societatea umană reprezintă un conglomerat de popoare, nedocile, pasionate, care n-a fost niciodată ușor de condus, iar astăzi, fără îndoială, mai puțin ca oricînd. În schimb, noi avem acum avantajul de a ști cu aproximație ceea ce ne stă în putere să facem și ceea ce riscă să se întîmple dacă nu găsim mijlocul de a călăuzi lumea. Acesta este obiectivul pe care Organizația Națiunilor Unite este chemată să-l sprijine.

CIUDAD DE MEXICO

Conferința asupra cooperării economice între țările în curs de dezvoltare

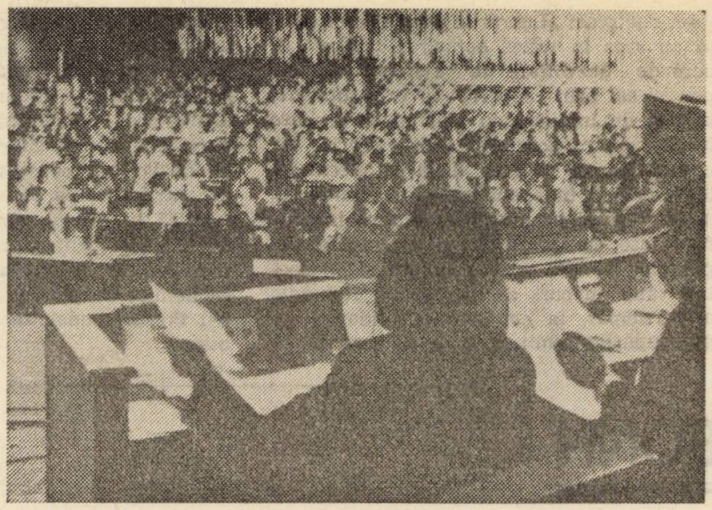

Conferința și-a desfășurat lucrările în modernul edificiu al Ministerului Afacerilor Externe, din „Piața celor trei culturi"

Corespondență de la Mihai Fabian

Timp de nouă zile, capitala Mexicului a găzduit lucrările unei importante reuniuni internaționale — prima conferință asupra cooperării economice între țările în curs de dezvoltare.

Această conferință, convocată în baza deciziei adoptate la cea de-a treia reuniune ministerială a „Grupului celor 77", din care face parte și România, se încadrează în suita de manifestări și activități organizate de țările în curs de dezvoltare, fie în cadrul „Grupului celor 77", fie în cadrul mișcării nealiniaților, pentru dezvoltarea cooperării economice și a întrajutorării reciproce, ca parte integrantă în ansamblul eforturilor pentru așezarea relațiilor economice internaționale pe baze noi și instaurarea unei noi ordini economice și politice în lume. Ea exprimă preocuparea pentru dezvoltarea cooperării economice între țările în curs de dezvoltare, preocupare prezentă în cadrul conferinței U.N.C.T.A.D. de la Nairobi și reflectată în deciziile adoptate recent la cea de-a cincea conferință la nivel înalt a țărilor nealiniate de la Colombo.

La Ciudad de Mexico și-au dat întîlnire, între 13 și 21 septembrie, reprezentanți a peste 100 de state în curs de dezvoltare, a numeroase organisme și organizații internaționale. Din România a fost prezentă o delegație, condusă de ambasadorul Constantin Ene.

Lucrările conferinței au fost salutate de președintele Mexicului, Luis Echeverria Alvarez, și de secretarul general al O.N.U., Kurt Waldheim, care au subliniat importanța acestei reuniuni pentru întărirea solidarității și a cooperării economice între țările în curs de dezvoltare, a întăririi coeziunii și unității de acțiune a acestor țări în procesul instaurării unor noi raporturi economice internaționale.

Reunite la Ciudad de Mexico, țările în curs de dezvoltare și-au propus ca obiective principale, pe de o parte, întărirea solidarității și a unității lor, în vederea abordării de pe poziții ferme a dialogului pe care îl susțin cu statele dezvoltate, în cadrul eforturilor de înlocuire a vechilor relații de inechitate prin relații noi, de deplină egalitate între state, iar, pe de altă parte, dezvoltarea cooperării și întrajutorării reciproce, în vederea realizării programelor lor de dezvoltare economică independentă.

Acum, odată cu încheierea dezbaterilor, considerate unanim ca fiind fructuoase, se degajă cîteva concluzii.

În primul rînd, faptul că țările în curs de dezvoltare manifestă o conștiință crescîndă a forței pe care o reprezintă în lumea contemporană, că, prin eforturi unite, ele își pot afirma interesele legitime de dezvoltare, în conformitate cu aspirațiile popoarelor lor de prezervare și respectare a identității lor naționale, în condițiile interdependențelor crescînde pe plan internațional. Numeroși vorbitori au subliniat că întărirea cooperării dintre țările în curs de dezvoltare nu înseamnă o izolare a lor de ansamblul relațiilor internaționale, preocupările lor în această direcție constituind o parte integrantă a eforturilor generale pentru dezvoltarea colaborării economice internaționale pe baze noi.

Reuniunea de la Ciudad de Mexico a demonstrat, totodată, faptul că țările în curs de dezvoltare, alături de alte forțe progresiste, se pronunță și acționează pentru schimbarea radicală a structurilor și a raporturilor economice proprii vechii ordini, pentru așezarea relațiilor pe principiile avantajului reciproc, respectării suveranității și independenței naționale, egalității și neamestecului în treburile interne. O altă idee frecvent subliniată a fost aceea că făurirea unui model nou de cooperare economică între țările în curs de dezvoltare este de natură să contribuie în mod esențial la accelerarea procesului instaurării unei noi ordini economice și politice în lume.

Prezentă a fost și preocuparea țărilor în curs de dezvoltare pentru creșterea eficienței cooperării, pentru folosirea deplină și la un nivel calitativ superior a resurselor naturale de care dispun, în ideea că aceasta întărește pozițiile lor, oferă o nouă dimensiune forței lor economice și, implicit, capacității lor de negociere cu statele dezvoltate. Semnificativ este faptul că absolut toți vorbitorii s-au pronunțat pentru stabilirea unor mecanisme concrete și adecvate de cooperare, subliniind că a sosit timpul de a se trece de la etapa declarațiilor la aceea a acțiunilor și măsurilor practice în cadrul colaborării.

De asemenea, la Ciudad de Mexico s-a subliniat insistent necesitatea întăririi solidarității între țările în curs de dezvoltare. Preocuparea insistentă pentru dezvoltarea cooperării și a întrajutorării marchează o etapă nouă și decisivă în activitatea acestor țări, elaborarea unei strategii comune, în pofida faptului că se află pe trepte diferite de dezvoltare, demonstrînd că există o bază largă pentru o colaborare multilaterală pentru unirea eforturilor lor în vederea eliminării decalajelor care le separă încă de statele dezvoltate.

O altă concluzie care s-a impus în urma dezbaterilor de la Ciudad de Mexico a fost aceea că trebuie făcute toate eforturile pentru întărirea coeziunii și a unității de acțiune a tuturor țărilor în curs de dezvoltare, fie ele membre ale „Grupului celor 77", fie ale mișcării nealiniaților, preocupările lor, aspirațiile lor, ca și greutățile cu care sînt confruntate fiind relativ asemănătoare. În acest sens, se remarcă, de asemenea, faptul că a fost subliniată necesitatea folosirii de către „Grupul celor 77" și a mecanismelor și instrumentelor mișcării nealiniaților, nefiind oportună crearea unor noi mecanisme de cooperare, care să se suprapună celor deja existente.

Conferința s-a încheiat cu adoptarea de măsuri concrete vizînd intensificarea și extinderea relațiilor de cooperare pe multiple planuri între țările în curs de dezvoltare.

Comerțul, care pentru majoritatea acestor țări constituie un instrument de bază al accelerării dezvoltării, ocupă un loc prioritar, deciziile adoptate vizînd, printre altele, constituirea de noi asociații de producători de materii prime și consolidarea celor existente, stabilirea unui sistem global de preferințe reciproce în raporturile comerciale dintre ele.

Măsurile adoptate urmăresc, de asemenea, sprijinirea eforturilor fiecărei țări pentru dezvoltarea potențialului economic.

Totodată, se prevăd acțiuni pentru punerea în valoare a resurselor de care dispun, prin acțiuni de cooperare pe plan bi și multilateral în domeniile industrial, agricol, al creșterii capacităților tehnologice, al creării de infrastructuri proprii.

Este avută în vedere valorificarea resurselor umane în procesul dezvoltării prin crearea de personal calificat în toate domeniile de activitate.

Caracterizînd rezultatele lucrărilor conferinței, ambasadorul **Constantin Ene**

ne-a declarat: „Lucrările acestei conferințe au scos în relief hotărîrea țărilor în curs de dezvoltare de a-și uni forțele pentru ca, prin cooperare și întrajutorare, să dea un impuls nou eforturilor pe care le fac pentru accelerarea dezvoltării lor economice, în vederea depășirii decalajelor, întăririi independenței lor economice, a progresului pe multiple planuri, în conformitate cu interesele și aspirațiile popoarelor lor. Ca țară socialistă, și în același timp în curs de dezvoltare, România a participat, la conferință, solidară cu preocupările lumii în curs de dezvoltare, amplificarea relațiilor de cooperare cu aceste țări înscriindu-se ca un obiectiv de bază al politicii externe a partidului și statului nostru. Experiența României în dezvoltarea economică, relațiile ample pe care le întreține cu celelalte țări în curs de dezvoltare constituie o premisă certă a contribuției pe care o poate aduce țara noastră în cadrul eforturilor globale ale acestor țări pentru progresul lor mai rapid, pentru instaurarea unei noi ordini economice și politice internaționale, pentru făurirea unei lumi mai drepte și mai bune".

BONN

Înaintea scrutinului de la 3 octombrie

Corespondență de la Corneliu Vlad

Campania pentru alegerile în Bundestagul vest-german a intrat în ultima sa decadă. În seara de 3 octombrie, imediat după încheierea actului electoral, ordinatoarele institutelor de sondare a opiniei publice vor începe să furnizeze radioului și televiziunii primele cifre — încă neoficiale — asupra rezultatelor votului și, pe această bază, asupra modului de repartizare a mandatelor în Bundestagul celei de a opta legislaturi. Rezultatele definitive vor fi cunoscute peste încă alte cîteva ore, către miezul nopții. Pînă la acest deznodămînt mai sînt încă zile de aprigă competiție electorală, desfășurată în principal între partidele actualei coaliții guvernamentale — Partidul Social-Democrat și Partidul Liber-Democrat — și formațiunile politice ale opoziției parlamentare — Uniunea Creștin Democrată și Uniunea Creștin Socială.

Pronosticurile asupra rezultatelor scrutinului sînt, de această dată, de o mare prudență. Toate sondajele de opinie indică, de mai multe săptămîni, pe de o parte un capital electoral repartizat în proporții relativ egale între cei doi protagoniști, pe de altă parte, un număr destul de mare de alegători încă nedecișI sau care își mai pot schimba opțiunea pînă în momentul introducerii buletinului de vot în urnă. Prudența manifestată, în general, în aprecierea șanselor de victorie ale uneia sau alteia din formațiunile angajate în competiția pentru reînnoirea Bundestagului se explică prin numeroși factori între care : modificarea delimitării a 144 din cele 248 de circumscripții electorale, opțiunea corpului electoral feminin — care reprezintă peste jumătate din numărul celor 41,6 milioane de cetățeni chemați la vot, și

O imagine frecvent întîlnită în aceste zile : lipirea afișelor electorale

care, apreciază agenția D.P.A., ar putea juca un rol decisiv asupra rezultatelor finale —, modul în care vor vota cei 3,3 milioane de tineri care vor participa la alegeri pentru prima oară cu această ocazie, orientarea de ultimă oră a alegătorilor ezitanți etc.

Numeroasele pronosticuri făcute pînă acum de diferitele institute specializate acordă, în mod constant, de cîtva timp, o șansă în plus partidelor ce formează actualul cabinet, dar faptul nu este de natură să determine nici o scădere a tonusului activității preelectorale a P.S.D. și P.L.D., nici o demobilizare a opoziției, care înțelege să se arunce în luptă cu toate forțele și mijloacele de care dispune (inclusiv cele de ordin financiar, deloc neglijabile).

Campania electorală nu a reușit, după părerea generală, să ofere o dezbatere de fond asupra marilor probeme ale actualității vest-germane, și este vorba, în primul rînd, de cele de ordin economic, chiar dacă atmosfera preelectorală se menține în continuare încordată, turneele maraton

Remanierea de la Ottawa

Duminică 12 septembrie, Mitchell Sharp (65 de ani), președinte al Consiliului privat al reginei, fost ministru de externe, de finanțe și al comerțului, una dintre cele mai cunoscute personalități politice canadiene, demisionează din guvern. Observatorii sînt surprinși, dar Mitchell Sharp declară că gestul său nu e urmarea nici unui dezacord cu politica guvernamentală. Motivată sau nu, demisia lui Sharp (care a contribuit mult la alegerea, în 1968, în fruntea partidului liberal, a lui Pierre Elliott Trudeau) avea să aibă o influență asupra coeziunii guvernului, mai cu seamă că urma unei alte demisii (a ministrului transporturilor, Jean Marchand — mîna dreaptă a premierului —, din urmă cu patru luni) și unei constante — de un an — scăderi a popularității partidului liberal. Două zile după Mitchell Sharp, alți doi miniștri demisionează (poștă și lucrări publice).

O simplă înlocuire a demisionarilor ar fi fost prea puțin, întrucît, pe de o parte, trebuia reîntărită coeziunea guvernului, iar, pe de altă parte, recîștigată încrederea populației prin măsurile pe care o echipă nouă le-ar lua, în special în domeniul politicii economice. În 1978, urmează a se desfășura alegeri și, fără o pregătire prealabilă, actualul partid de guvernămînt are șanse reduse de a cîștiga ușor.

Premierul Trudeau a procedat, de aceea, la 14 septembrie, la o importantă remaniere, care a afectat 20 de ministere. Noul guvern cuprinde, ca și precedentul, tot 30 de miniștri ; șapte noi personalități se află în noul cabinet. Schimbările cele mai importante privesc două funcții : Allan MacEachen, ministru de externe, a fost numit președinte al Consiliului privat al reginei și reprezentant al guvernului în Parlament (funcții pe care le-a mai deținut, între 1972 și 1974) ; MacEachen devine, astfel, „numărul doi" al guvernului canadian. În funcția pe care acesta a părăsit-o a fost numit Donald Jamieson (fost ministru al industriei și comerțului, 55 de ani). Pentru prima oară un canadian de origine indiană a intrat în guvern — Leonard Marchand (micile întreprinderi).

Subliniind ceea ce observatorii afirmaseră anterior, premierul Pierre Elliott Trudeau arăta, în prima sa conferință de presă de după remaniere, că principalul scop al guvernului, în „această perioadă deosebit de dificilă", constă în sporirea coeziunii echipei liberale. Programele guvernului rămîn aceleași, va fi urmărită politica dinainte atît pe plan intern (Trudeau afirma că remanierea nu a fost influențată de scăderea de popularitate oglindită de sondaje), cît și pe plan extern. În acest din urmă domeniu va fi continuată „linia trasată de MacEachen, în special în dialogul Nord-Sud și în relațiile cu țările în curs de dezvoltare" (ministrul de externe canadian este co-președinte al Conferinței pentru cooperarea economică internațională).

S. Ț.

ale candidaților se desfășoară mai departe în ritm susținut („mai puțini kilometri și mai multe argumente" — titra un comentariu ziarul „Frankfurter Rundschau"), iar tonul controverselor capătă tot mai frecvent accente virulente.

În ansamblu, observă comentatorii de presă de aici, și în ceea ce privește politica economică, și în ce privește politica externă, P.S.D.—P.L.D. pe de o parte, U.C.D.—U.C.S. pe de alta nu propun alternative bine delimitate. Pe tărîm economic, toată lumea este de acord că în următorii patru ani principala preocupare o va constitui combaterea șomajului și a inflației și redresarea producției, dar în ce privește modalitățile de acțiune în materie, programele și discursurile electorale ale partidelor reprezentate în actualul Bundestag nu oferă elemente suficient de concrete și de detaliate.

Cît privește domeniul politicii externe, mulți comentatori apreciază, asemenea editorialistului ziarului „Süddeutsche Zeitung", că asupra majorității „temelor clasice" — relațiile cu Europa occidentală, cu Statele Unite, cu N.A.T.O. și cu lumea a treia — punctele de vedere ale principalilor protagoniști ai alegerilor nu prezintă atît deosebiri de substanță cît de accent și stil. În abordarea problemelor privitoare la politica de destindere, consideră „Süddeutsche Zeitung", diferențele de abordare sînt întrucîtva mai evidente, deși trebuie menționat că, în ansamblu, atît P.S.D.—P.L.D. cît și U.C.D.—U.C.S. se pronunță în favoarea continuării actualului curs de îmbunătățire a relațiilor dintre state, în Europa și în lume. Social-democrații și liberalii evocă, în această ordine de idei, reușitele din ultimii ani ale guvernului lor de coaliție pe planul intensificării relațiilor cu țările socialiste, îndeosebi de ordin politic și economic, în timp ce opoziția creștin-democrată consideră necesar să menționeze că, în cazul în care va obține majoritatea în alegeri, nu va întrerupe această orientare, ci doar îi va imprima accente proprii.

În așteptarea zilei alegerilor, institutele de sondare a opiniei corpului electoral lansează tot mai frecvent întrebarea : „Cine credeți că are șansele cele mai mari de a obține majoritatea în viitorul Bundestag ?". Cele mai noi răspunsuri recoltate la această întrebare de institutul „Infratest" indică în favoarea P.S.D.—P.L.D. un procentaj de 44 la sută din rîndul alegătorilor chestionați, față de 28 la sută, cîți s-au pronunțat pentru U.C.D.—U.C.S. Cu o săptămînă în urmă, cifrele corespunzătoare erau de 35 și, respectiv, 33 la sută.

STOCKHOLM

Opoziția preia puterea

Flash-urile tuturor agențiilor internaționale de presă anunțau duminică spre luni, pe măsură ce se aflau rezultatele alegerilor de duminică, schimbarea la conducerea vieții politice suedeze : după 44 de ani, social-democrații nu vor mai putea forma noul guvern.

O „surpriză", din două motive : mai întîi, pentru că în ultimele momente ale campaniei electorale partidul de guvernămînt recîștigase mult din terenul pierdut anterior ; în al doilea rînd, pentru că nici chiar liderii opoziției nu erau convinși de posibila schimbare, certitudinile lor în acest sens ținînd mai mult de tactica electorală. Inevitabilul s-a produs, însă, și liderul social-democrat, Olof Palme (cel mai vechi premier vest-european — din 1969) declara, puțin după miezul nopții, reporterilor : „Vom deveni o opoziție puternică și constructivă".

90,1 la sută din cei 5 945 780 alegători înscriși pe listele electorale (o masivă participare, dar faptul este obișnuit în Suedia) trebuiau să aleagă 349 deputați în Riksdag (parlament), 1 683 consilieri provinciali și 13 200 consilieri municipali. Rezultatele complete preliminare anunțate de agenția de presă suedeză T.T. (rezultatele definitive au fost cunoscute abia miercuri seara, după deschiderea celor 47 000 de voturi trimise prin corespondență) indicau următoarea componență a Riksdagului : partidul social-democrat — 152 mandate (cu 4 mai puțin decît în 1973), 42,9 la sută din voturi ; partidul de centru — 86 mandate (4 mai puțin), 24,1 la sută din voturi ; partidul conservator — 55 mandate (4 mai mult), 15,6 la sută din voturi ; partidul liberal — 39 mandate (5 mai mult), 11 la sută din voturi ; partidul de stînga — comuniștii — 17 mandate (2 mai puțin), 4,7 la sută din voturi. Cele trei partide de opoziție — de centru, conservator și liberal —, cu 180 de mandate, obțineau o cu greu sperată victorie. „Suedezilor abia le vine a crede — transmitea «France Presse». Guvernul se va schimba. Pentru o întreagă generație, problema nu se pusese niciodată : guvern și social-democrație erau sinonime. În așa fel încît, ieri încă, nici un social-democrat nu putea concepe de a nu mai participa la guvern sau în înaltele posturi ale administrației".

Primele încercări de a explica înfrîngerea social-democraților (de fapt, procentajul de voturi obținute este cu numai 0,7 la sută mai scăzut decît la alegerile anterioare) au în vedere criticarea de către opoziție a măsurilor de „socializare" (mai ales planul de creare a unor „fonduri ale salariaților" în întreprinderi) și politica nucleară a guvernului. În special aceasta din urmă pare să fi adus un însemnat număr de voturi opoziției. În Suedia există cinci centrale nucleare în funcțiune și se prevede construirea altor opt. Liderul partidului de centru, Torbjörn Fälldin, a susținut, în întreaga sa campanie, că ele sînt nesigure și că trebuie demontate pînă în 1985, în caz contrar „viețile viitoarelor generații fiind riscate".

Noul parlament suedez urmează a se reuni la 4 octombrie. Potrivit constituției din 1970 (care va fi aplicată pentru prima oară în ceea ce privește formarea guvernului), președintele parlamentului va propune, după consultări cu liderii partidelor, viitorul prim-ministru, urmînd ca acesta să fie desemnat dacă 175 de deputați nu îi resping programul. Torbjörn Fälldin, conducătorul partidului de centru, are toate șansele să conducă viitorul guvern de coaliție.

Schimbarea la conducerea Suediei nu atrage după sine o renunțare imediată la programele sociale sau la politica fiscală (criticată). Se consideră că primele măsuri ale unui viitor guvern vor consta în descentralizarea puterii și în eventuale modificări în politica nucleară (partidele conservator și liberal sînt, totuși, partizane ale unui program de expansiune a energiei nucleare ; se pare, de aceea, că va fi necesară recurgerea la un referendum). Deocamdată, programul lui Fälldin — care a declarat că va începe contacte „neoficiale" cu liderii conservatori și liberali, dar nu își va anunța „prea repede viitorii miniștri" — rămîne, în mare, necunoscut.

S. T.

Torbjörn Fälldin, liderul partidului de centru, votînd în satul său din nordul Suediei

←

→

Olof Palme, liderul social-democrat, cel mai vechi prim-ministru din Europa occidentală, și-a anunțat demisia.

WASHINGTON

Campania alegerilor pentru Congres

Ultima sărbătoare a verii americane este Labor Day (prima luni din septembrie). Ca oricine în Statele Unite şi Congresul şi-a luat o scurtă vacanţă. Marţi, 3 septembrie, activitatea a fost reluată în ambele Camere, destul de intens, deoarece problemele de rezolvat sînt multe în zilele de lucru efectiv care au mai rămas pînă la 2 octombrie. De la această dată, timp de o lună, membrii Congresului, întorşi acasă, îşi vor pregăti realegerea de la 2 noiembrie. Desigur, campania prezidenţială atrage aproape întreaga atenţie, dar — scria „The Economist" — „să nu uităm că se dă o luptă şi pentru alegerea în Congres".

Mai puţin spectaculară şi ocupînd în mai mică măsură primele pagini ale ziarelor, campania pentru Congresul Statelor Unite nu este lipsită de importanţă pentru viaţa politică a ţării, întrucît de configuraţia acestui for legislativ depind raporturile cu preşedintele şi adoptarea unui important număr de legi. Mai mult, în cazul în care Congresul este dominat de membrii unui partid, iar preşedintele aparţine altui partid — cum se întîmplă în actualul al 94-lea Congres — unele programe naţionale, în diferite domenii, întîrzie în a fi aplicate, decizia finală fiind adeseori precedată de numeroase confruntări între cele două părţi.

Din cei 535 membri ai Congresului, 100 sînt senatori, cîte doi din partea fiecărui stat, fiecare cu un mandat de şase ani ; la doi ani, o treime din Senat este realeasă. Membrii Camerei Reprezentanţilor (435) au un mandat de numai doi ani.

În 1976, odată cu alegerea preşedintelui, vor fi desemnaţi (sau redesemnaţi) toţi membrii viitoarei Camere a Reprezentanţilor şi aproximativ o treime din Senat — un număr destul de mare de deputaţi pentru ca, atît partidul democrat (care deţine majoritatea în actualul Congres), cît şi partidul republican să nu neglijeze pregătirile pentru alegeri. Cum nu există o limită de vîrstă şi parlamentarii pot fi realeşi de mai multe ori, democraţii par să aştepte oarecum mai liniştiţi reînnoirea Congresului, în timp ce pentru republicani va fi foarte important orice cîştig de mandate. Descoperirea unor scandaluri şi afaceri oneroase, dar, mai ales, situaţia economică nefavorabilă — cu urmări resimţite de majoritatea electoratului — şi programele (pe termene scurte sau mai îndepărtate) neconvingătoare au determinat o substanţială scădere a reprezentanţilor acestui partid în Congres, după alegerile din noiembrie 1974. În Senat, republicanii deţin acum doar 38 de locuri, iar în Camera Reprezentanţilor numai 145. Desigur, de regulă, poziţia în Congres a partidului care a reuşit să-şi instaleze candidatul la Casa Albă se deteriorează la aşa-numitele alegeri „de la jumătatea mandatului". Obţinînd majoritatea în Congres, în 1974, democraţii s-au aflat în faţa unei situaţii ce impunea o abordare cu atenţie. În primul rînd, nereuşind să dispună de o majoritate de două treimi în Senat, Congresul majoritar democrat nu a putut trece peste veto-urile prezidenţiale decît în cazurile în care decisivă era atitudinea Camerei Reprezentanţilor şi nu a Senatului. („Conflictul", presupus iniţial, dintre Congres şi Administraţie a existat în realitate, preşedintele Ford opunînd de 54 de ori veto-ul său unor proiecte de lege iniţiate sau modificate substanţial de democraţi). În al doilea rînd, marja de manevră a deputaţilor democraţi era întrucîtva limitată şi „necesara colaborare" cu preşedintele, de care se vorbea imediat după noiembrie 1974, constituia un fapt real : democraţii nu puteau, la următoarele alegeri (cele de acum, adică), să critice numai bilanţul republican, întrucît dominaseră forul legislativ.

Analizînd rezultatele obţinute în diferite sfere de activitate — şi, mai ales, în economie — în timpul celui de-al 94-lea Congres, conducerea republicană este de părere că actuala campanie va aduce un succes pentru Grand Old Party, pe de o parte, datorită aşa-numitei „pendulări" a electoratului între cele două partide (care, de fapt, a fost prea puţin remarcată în ultimul timp), iar, pe de altă parte, datorită consecinţelor relativ satisfăcătoare ale administraţiei republicane în ultimii doi ani. Dar mulţi observatori şi chiar simpatizanţi ai partidului sînt departe de a împărtăşi acest entuziasm.

Partidul republican poate obţine un cîştig de 10 pînă la 50 de locuri în Camera Reprezentanţilor — în orice caz o cifră mult mai mică decît 73, necesară pentru a prelua controlul acestei Camere. În Senat, din cele 33 de mandate care urmează a fi reînnoite, 21 vor trebui apărate de democraţi şi 11 de republicani (unul aparţinînd independentului Harry Byrd din Virginia). La o primă privire s-ar părea că republicanii sînt mai avantajaţi, dar, de fapt, ei pot cîştiga cel mult trei pînă la cinci locuri în plus în Senat. Din cele 21 de locuri, democraţii ştiu că trebuie să acorde o atenţie deosebită în opt state — California, Missouri, Indiana, Michigan, New Mexico, Montana, Rhode Island şi Utah. Dar probleme asemănătoare au şi republicanii în şapte state „vulnerabile", din cele 11 care le aparţin — Tennessee, Maryland, New York, Pennsylvania, Nebraska, Arizona şi Hawaii.

Sistemul de alegere a deputaţilor în cele două Camere diferă. Candidaţii pentru Camera Reprezentanţilor sînt aleşi prin vot direct, senatorii prin vot indirect, precedat, prin urmare, ca şi în cazul candida-

PIAŢA COMUNĂ: Nouă semnături...

Nouă semnături au fost depuse luni, la Bruxelles, pe un document rezultat dintr-o negociere-maraton. S-ar părea că s-a ajuns la pagina ultimă a unui dosar controversat, deşi scepticii nu lipsesc nici de astă dată. Semnînd, în capitala belgiană, documentul privind alegerea directă a parlamentului vest-european, miniştrii de externe ai „celor nouă" au îndeplinit o formalitate previzibilă după decizia la nivel înalt din iulie. Atunci, la capătul unor anevoioase tratative, marcate prin eşecuri, deziluzii, concesii dificile, s-a ajuns la formula unui parlament cu 410 mandate repartizate astfel: R.F.G., Franţa, Italia şi Marea Britanie — cîte 81, Olanda — 25, Belgia — 24, Danemarca — 16, Irlanda — 15 şi Luxemburg 6. Nemulţumirile au fost transferate în contul trecutului şi protagoniştii C.E.E. s-au străduit să evalueze importanţa pasului făcut pentru armonizarea intereselor comunitare frecvent divergente. Pentru a facilita acordul s-a decis ca procedura electorală (pentru prima alegere) să rămînă de competenţa naţională, mandatul deputaţilor fiind de cinci ani. Documentul nu menţionează data scrutinului, însă un alt text pe care l-au semnat tot luni, miniştrii de externe, plasează alegerile în perioada mai-iunie 1978, urmînd ca decizia definitivă să fie adoptată unanim.

Au mai rămas cîteva probleme „minore" pe care şefii diplomaţiilor din Piaţa comună au încercat să le soluţioneze. Se vor prezenta vest-europenii în aceeaşi zi în faţa urnelor ? Formula, dorită, aparţine imposibilului. Există în fiecare din cele nouă ţări tradiţii ce nu pot fi ignorate. În unele se votează duminica, în altele, în cursul săptămînii, în o serie de cazuri votul durează o singură zi, în anumite situaţii — mai multe zile. Pentru a permite o soluţie de compromis s-a admis ca operaţiunile de votare să înceapă joi dimineaţa şi să se încheie duminică seara, potrivit obiceiurilor statornicite în fiecare ţară. Rămîne „cazul danez". Copenhaga îşi menţine unele rezerve privind alegerile. Danezii doresc ca alegerile pentru parlamentul C.E.E. să coincidă cu alegerile naţionale şi ca să existe obligaţia dublului mandat (deputatul în parlamentul vest-european să fie şi membru al instanţei parlamentare a ţării sale). Partenerii Danemarcei au exprimat speranţa că la Copenhaga se va renunţa la această „particularitate".

Cele nouă semnături au fost însoţite de declaraţii — pe care asemenea ceremonii le stimulează — şi, trecînd frazele rostite prin filtrul interpretărilor, observatorii constată diferenţe deloc neglijabile. Ministrul de externe vest-german, Genscher, a calificat actul drept „un eveniment istoric" pentru C.E.E. Conducătorul diplomaţiei franceze, Louis de Guiringaud, a amintit că decizia adoptată se înscrie în cadrul articolului 138 al Tratatului de la Roma şi că alegerea prin sufragiu universal direct a parlamentului vest-european nu va schimba „nici natura şi nici puterile" acestei instituţii. Ministrul francez a atras atenţia că este vorba de o instituţie „foarte diferită" de parlamentele naţionale care deţin puterea legislativă şi de control politic asupra guvernelor.

Mai trebuie trecut un ultim examen : ratificarea documentelor de către parlamentele naţionale („France Presse" nu exclude unele „dificultăţi") urmînd ca, după aceea, să se procedeze la stabilirea modalităţilor scrutinului în fiecare stat şi, în cele din urmă, să se dea „startul" în campania electorală. Ceea ce, probabil, se va întîmpla abia la începutul anului 1978.

E.O

ților la Casa Albă, de alegeri „preliminare". Asemenea alegeri s-au desfășurat în ultimele luni în majoritatea statelor implicate, ultimele 12 avînd loc la 14 septembrie (cînd au fost desemnați și candidații pentru unele posturi de guvernatori). Dacă senatorii democrați Edward Kennedy (Massachusetts), Hubert Humphrey (Minnesota), Howard Cannon (Nevada), William Proxmire (Wisconsin), republicanii Robert Taft jr. (Ohio) și Robert Stafford (Vermont) sau independentul Harry Byrd (Virginia) par, deocamdată, să cîștige în viitoarea confruntare cu adversarii lor, în alte state este relativ greu de spus spre care candidat înclină electoratul.

Lupta care se va da pentru cîștigarea cît mai multor locuri în Congres este fundamentală, în primul rînd, pe necesitatea ca partidul instalat la Casa Albă să dispună de un sprijin cît mai important în forul legislativ, pentru a-și putea pune în aplicare mai ușor programul electoral. Întotdeauna, un președinte care a aparținut altui partid decît cel majoritar în Senat și în Camera Reprezentanților a reușit cu ceva mai mare dificultate să introducă reforme și să impună un anumit program. Exemplul cel mai relevant îl oferă legile financiare. În altă ordine de idei, atenția cu care e urmărită campania pentru Congres constituie un rezultat al alegerilor din noiembrie 1974 — anume, înnoirea forului legislativ. Atunci, au fost aleși mai mulți politicieni tineri (chiar puțin cunoscuți), mai mulți negri și mai multe femei, iar consecința imediată a constat în restrîngerea privilegiilor „senorității" (vechimii neîntrerupte în Congres), în general deputații mai vîrstnici fiind, într-o măsură, mai conservatori. Dorința de schimbare a electoratului american se va manifesta și în această direcție. Oricum, indiferent de cîte mandate vor pierde sau vor cîștiga unul sau altul dintre partide, este aproape cert că democrații vor deține în continuare majoritatea. Din 1930, de altfel, cu două întreruperi (1949—50 și 1953—54), au fost permanent majoritari în Congres.

În ce privește alegerile prezidențiale ce se vor desfășura la aceeași dată cu cele pentru Congres, sondajele de opinie indică, în continuare, un spor de voturi (deși mult mai redus) al candidatului democrat Jimmy Carter, față de președintele în exercițiu, Gerald Ford. Dar campania prezidențială propriu-zisă nu a atins încă punctul ei culminant. În prima săptămînă de la declanșarea ei (de Labor Day), Carter a întreprins turnee în mai multe state ; președintele Ford a rămas la Casa Albă, deplasîndu-se pentru prima oară la 15 septembrie, la Ann Arbor (Michigan), unde, în fața unui mare auditoriu, a prezentat „viziunea sa asupra Americii". Acuzat de adversarul său că rămîne prea mult la Washington, Ford a declarat în mai multe rînduri că rolul său esențial constă în a conduce țara și nu în a face o campanie pentru a-și menține funcția și că va rămîne la Washington pînă la încheierea sesiunii Congresului cu care trebuie, în calitatea sa de președinte, să întrețină permanente raporturi. De la Casa Albă, Ford acordă interviuri și a mizat mult pe televiziune, căreia i-a consacrat peste jumătate din bugetul său electoral (pînă la 2 noiembrie, urmează a acorda, de la Casa Albă, aproximativ 50 de interviuri „exclusive"). De partea cealaltă, în cele două săptămîni de campanie ale lui Jimmy Carter, observatorii au remarcat, cu surpriză, o oarecare contradicție, candidatul democrat schimbîndu-și puțin opiniile în funcție de alegătorii în fața cărora se afla. Relativa ascensiune a lui Ford, în sondaje, este pusă și pe seama acestui fapt.

Sînt așteptate cu interes dezbaterile televizate care încep la 23 septembrie. Cei doi candidați se vor mai întîlni la 6 și 22 octombrie, între aceste date urmînd a avea loc și o dezbatere televizată a celor doi co-listieri.

Stelian Țurlea

TOKIO

Definiri de poziții după remanierea guvernamentală

Corespondență de la Paul Diaconu

Apropierea alegerilor generale, eveniment major în acest an, plasează viața politică niponă, marcată în ultimele luni de frămîntări fără precedent în perioada postbelică, într-o etapă decisivă. Convocată la 16 septembrie, după remanierea guvernului și a conducerii Partidului Liberal-Democrat, actuala sesiune extraordinară a Dietei, care se va încheia la 4 noiembrie, este direct legată de alegerile generale. Pentru diferitele partide, ea va constitui forul unde își vor prezenta opțiunile politice, economice și sociale, solicitînd acordul electoratului pentru realizarea lor.

Din punctul de vedere al P.L.D., sesiunea extraordinară a Dietei va constitui, totodată, un test pentru acordul de ultimă oră, realizat după confruntarea dramatică, de aproape cinci luni, dintre forțele liberal-democrate favorabile premierului Takeo Miki și cele adverse, acord care a făcut posibile remanierea cabinetului și a conducerii partidului de guvernămînt și convocarea parlamentului. Frămîntările cunoscute de P.L.D., ca urmare a dezvăluirilor în scandalul „Lockheed" și pe fondul deosebirilor de opinii între fracțiunile liberal-democrate în probleme strîngente ale actualității nipone, marchează, după cum se apreciază aici, cea mai serioasă criză de la constituirea partidului de guvernămînt, în anul 1955. Unii observatori remarcau, în aceste evoluții, tentativele curentului conservator principal din cadrul P.L.D. de a-și relua rolul predominant, după regresul de influență suferit ca urmare a controverselor privind „caracterul său plutocratic" (mai accentuat în urma demisiei fostului premier Kakuei Tanaka, în decembrie 1974, și izbucnirea scandalului „Lockheed", în februarie a.c.).

Referindu-se la confruntările dintre forțele liberal-democrate favorabile premierului Takeo Miki și cele ostile, „Asahi Evening News" scria : „Seria de manevre pentru răsturnarea premierului Miki s-a desfășurat avînd scandalul «Lockheed» drept fundal. A fost o bătălie între primul ministru, Takeo Miki, care a promis investigarea completă, și tabăra anti-Miki, care s-a temut de prăbușirea sistemului conservator, ca rezultat al unei asemenea investigări complete (...) Confruntarea din cadrul P.L.D. a explodat avînd «afacerea Lockheed» drept catalizator. Dar, importante au fost deosebirile de idei din cadrul P.L.D., formulate de diversele grupări politice care alcătuiesc partidul. Deși acestea au căzut de acord ca primul ministru să convoace sesiunea extraordinară a Dietei, din dorința comună de a evita o sciziune decisivă în P.L.D., confruntarea nu a fost eliminată". De altfel, majoritatea ziarelor nipone consideră acordul realizat de liberal-democrați drept un compromis fragil, care nu înlătură posibilitatea unei scindări în P.L.D., avînd în vedere persistența deosebirilor mari de opinii între fracțiuni.

Primul ministru, Takeo Miki, releva că, odată cu remanierea guvernului și a conducerii P.L.D., sarcinile principale ale noii sale administrații sînt crearea condițiilor pentru adoptarea proiectelor de legi economice propuse sesiunii extraordinare a Dietei, investigarea completă a scandalului „Lockheed", elaborarea proiectelor de reconstrucție a P.L.D. — grav afectat de acest scandal — și pregătirea convenției extraordinare a Partidului Liberal-Democrat, din octombrie, în vederea alegerilor generale. El preciza că nu va dizolva Camera Reprezentanților și nu va convoca alegerile generale, în cursul actualei sesiuni extraordinare a Dietei, dacă membrii P.L.D. vor coopera la adoptarea proiectelor de lege propuse de guvern. După cum se știe, în noul cabinet și-au menținut posturile vicepremierul Takeo Fukuda, ministrul de finanțe, Masayoshi Ohira, și ministrul comerțului internațional și al industriei, Toshio Komoto, pentru a asigura continuitatea politicii de angajare a economiei pe calea unei dezvoltări stabile. De asemenea, își menține portofoliul ministrul de justiție, Osamu Inaba, în vederea continuării investigațiilor în scandalul „Lockheed".

Referitor la numirea noului ministru al afacerilor externe, Zentaro Kosaka, premierul Takeo Miki sublinia că acum este timpul pentru reexaminarea politicii externe a țării. Într-un prim interviu acordat ziarului „The Japan Times", Zentaro Kosaka, evidențiind prioritățile politicii externe nipone, arăta : „Cred că cel mai important lucru pentru noi îl constituie pacea și stabilitatea în regiunea noastră. Japonia are forțe proprii de apărare, dar acestea sînt limitate. În acest sens, depindem de eforturile noastre diplomatice pentru menținerea păcii și stabilității". Noul ministru de externe nipon preciza că dorește „să intensifice eforturile pentru «diplomația păcii»".

În această atmosferă de efervescență, partidele din opoziție își concentrează eforturile în direcția promovării pozițiilor proprii în problemele majore ale vieții politice, economice și sociale nipone, pregătindu-se intens pentru alegerile generale. Partidul Comunist din Japonia cere investigarea completă a scandalului „Lockheed" și adoptarea de măsuri politice și juridice pentru a preveni repetarea unor astfel de cazuri, fiind hotărît să desfășoare, în acest scop, o luptă intensă în cadrul și în afara Dietei. Pronunțîndu-se cu fermitate pentru apărarea nivelului de trai al poporului și promovarea reconstrucției democratice a economiei japoneze, P.C.J.

arăta că planul de trei pînă la cinci ani pentru reorganizarea economiei nipone, formulat la plenara a 7-a a C.C. al P.C.J., din decembrie 1975, este adecvat și eficient din punct de vedere științific. P.C.J. a adus critici severe proiectelor de lege privind acoperirea deficitului bugetar, sporirea costului transporturilor pe căile ferate naționale și a serviciilor poștale și telegrafice, prezentate de guvern la sesiunea extraordinară a Dietei, subliniind că acestea vor afecta în continuare nivelul de trai al poporului și vor agrava criza economiei japoneze.

În conformitate cu hotărîrile celui de-al 13-lea Congres extraordinar, P.C.J. consideră deosebit de importantă realizarea unui mare avans al comuniștilor niponi la viitoarele alegeri generale și cere poporului japonez să aleagă calea unei schimbări progresiste în administrația națională, propunînd drept sarcină formarea Frontului Unit Progresist și stabilirea unui guvern democratic de coaliție.

La rîndul său, Partidul Socialist din Japonia și-a exprimat hotărîrea de a depune toate eforturile, la actuala sesiune extraordinară a Dietei, pentru dezvăluirea adevărului în scandalul „Lockheed" și pentru elaborarea unei politici vizînd punerea sub control a creșterii prețurilor la bunurile de consum, combaterea șomajului și apărarea întreprinderilor mici și mijlocii.

Cu deosebit interes sînt urmărite aici eforturile P.C.J. și P.S.J. de definire a unor poziții comune, în actuala situație politică. În documentul intitulat „Concepția P.C.J. privind puterea politică" se subliniază că „pentru a răspunde așteptărilor cercurilor largi ale poporului, trebuie să fie dusă o luptă unită, să fie format un front unit al tuturor forțelor progresiste și să fie stabilit un guvern de coaliție democratică și progresistă". Documentul salută începerea consultărilor dintre partidele comunist și socialist, în conformitate cu acordul de însemnătate istorică, realizat la 8 aprilie a.c., între președintele Prezidiului C.C. al P.C.J., Kenji Miyamoto, și președintele P.S.J., Tomomi Narita. În cadrul recentelor convorbiri dintre președinții comisiilor politice din Dietă ale P.C.J. și P.S.J., a fost realizat un acord potrivit căruia sesiunea extraordinară a Dietei trebuie să examineze toate detaliile afacerii „Lockheed" și să adopte măsuri pentru apărarea nivelului de trai al poporului. Măsurile urgente pentru apărarea nivelului de trai al poporului urmează să fie discutate, la acest nivel, de cîte ori va fi necesar. Consolidarea frontului parlamentar al principalelor două partide de opoziție, precum și continuarea consultărilor în problema formării Frontului Unit și a unui guvern democratic de coaliție sînt de natură să exercite o puternică influență în viața politică niponă, răspunzînd necesității unității de acțiune a forțelor progresiste, ca o condiție pentru înregistrarea unei deplasări politice semnificative la apropiatele alegeri generale.

ROMA

Reluarea activității politice

Tradiționala vacanță estivală încheiată — guvern, parlament și partide și-au reluat din plin activitatea politică. Cum era de așteptat, această „la rentrée" italiană se află sub semnul clarificărilor impuse de noua realitate, reliefată cu prilejul constituirii guvernului Andreotti. Explicabil, așadar, de ce atenția factorilor politici și legislativi este concentrată asupra soluțiilor de depășire a crizei economice a țării; explicabil de ce, în aceste zile, reuniuni, previzibile și imprevizibile, se desfășoară, într-un ritm intens, la nivelul principalelor formațiuni politice italiene care, odată guvernul minoritar democrat-creștin instalat (în urma votului lor de abținere), caută să clarifice și să-și precizeze pozițiile în fața multitudinii de probleme cu care este confruntată astăzi Italia.

Prima manifestare publică a lui Giulio Andreotti, în calitatea sa de prim-ministru al primului guvern al celei de a șaptea legislaturi din istoria Republicii Italiene, se producea la 10 septembrie, cu ocazia deschiderii Tîrgului de la Bari (La Fiera del Levante). Cîteva aluzii la cadrul politic în care s-a născut guvernul minoritar, cîteva referiri la măsurile economice considerate drept cele mai stringente, după care premierul Andreotti a precizat poziția guvernului său în trei puncte : 1. o „hotărîtă bătălie împotriva inflației" ; 2. o „accentuată angajare față de problemele dezvoltării sudului țării"; 3. „o nouă politică pentru tînăra generație". Se află în faza de pregătire — a anunțat Giulio Andreotti — o platformă de „priorități și obligativități" ce urmează a fi prezentată parlamentului și discutată cu sindicatele. Obiectivul unei asemenea platforme este acela — a explicat premierul — de a răsturna tendința de reducere a investițiilor, reducere ce „de prea mult timp uzează imaginea Italiei productive". De aceea, va fi necesară „o perioadă de severă reconsiderare", nu atît în planul „predicilor moralistice", cît mai ales în acela al exigențelor obiective. Nu va fi — subliniază Andreotti — o fază „neplăcută" ; guvernul își propune „să demonstreze validitatea funcției sale și eficiența rolului său".

Cu alte cuvinte, primul ministru exprimă voința guvernului monocolor de a-și măsura forța și credibilitatea pe terenul luptei împotriva inflației și redresării economice. Opțiunile nu lipsesc, așa cum o demonstrează și recentul document elaborat de Comitetul Central al P.C. Italian, care definește conținuturile și metodele unei urgente acțiuni de însănătoșire și dezvoltare a economiei țării. O acțiune care — subliniază „L'Unità" — „reprezintă piatra de încercare pentru forțele politice și pentru guvern". „Voința de deschidere a unui nou curs — scrie organul P.C.I. — se va măsura în mod concret în problemele țării, în efortul necesar pentru ieșirea din criză".

Tema a fost abordată de secretariatul Federației sindicale unitare (C.G.I.L., C.I.S.L. și U.I.L.) care a elaborat un document reclamînd „confruntări cu guvernul, cu parlamentul și cu alte instituții, pe teme specifice, pentru a preciza soluțiile concrete ce urmează a fi adoptate".

Pe plan politic, observatorii iau act de „jocul curentelor democrat-creștine", devenit „mai complicat în urma măcinării provocate de criza partidului", de discuțiile din interiorul partidului socialist, de polemica declanșată de articolele liderului republican Ugo La Malfa și de confruntarea din sînul partidului socialist-democratic privind alegerea noului secretar general.

Reuniunea desfășurată în urmă cu două săptămîni, la Hotel Hilton din Roma, la inițiativa noului senator democrat-creștin Umberto Agnelli, la care au participat circa cincizeci de parlamentari aparținînd partidului majorității relative, a dat naștere dintru început speculațiilor privind apariția unui nou curent și a provocat „numeroase perplexități în sînul democrației creștine" (ANSA). Reuniunea „hiltonienilor" (în cadrul căreia Umberto Agnelli a lansat cuvîntul de ordine al „înnoirii democrației creștine sub semnul valorilor de eficacitate a burgheziei productive italiene") l-a determinat pe vice-secretarul partidului, Giovanni Galloni, să-și exprime temeri privind tulburarea „fragilelor echilibruri democrat-creștine", în timp ce alții l-au acuzat direct pe Agnelli de „exces de zel".

Încă nu se stinseseră ecourile „congresului Agnelli", cînd un alt congres, al stîngii democrat-creștine, își începea lucrările la San Vincente (Val d'Aosta). Tema înscrisă pe agenda congresului : raporturile cu Partidul Comunist Italian, privit drept un element indispensabil al dialogului menit să ducă la soluționarea acutelor probleme ale Italiei. Liderul curentului „Forze nuove", Guido Bodrato, manifestîndu-și opoziția față de ideea „compromisului istoric" cu P.C.I., consideră însă că democrația creștină trebuie să se pună de acord cu comuniștii în deciziile importante ce privesc destinele țării. Chiriaco De Mita, liderul curentului „Base", ministru pentru problemele Mezzogiorno-ului, a declarat că, „deoarece P.C.I. a devenit unul din partidele necesare pentru conservarea echilibrurilor democratice, polarizînd largi sectoare ale electoratului", nu poate fi trecut cu vederea.

În timp ce, în rîndurile P.S.I. se asistă la o dezbatere privind orientările viitoare ale partidului, dezbatere declanșată de fostul secretar general Francesco De Martino, iar P.S.D.I.-ul se află — nu fără convulsii — în căutarea unui secretar general (Giuseppe Saragat, președinte al partidului, a deținut temporar funcția de secretar general pînă după alegeri), presa italiană continuă să acorde un spațiu larg argumentelor liderului republican Ugo La Malfa, care susține „inevitabilitatea" compromisului istoric. Criza italiană — constată Ugo La Malfa — este produsul erorilor aliaților politice care au condus țara în trecut ; din această criză nu se poate ieși fără sprijinul și contribuția acelei forțe — P.C.I. — care, în acești ani, s-a manifestat ca reprezentantă a cerințelor populare de înnoire. Președintele P.R.I. consideră situația actuală „atît de disperată", încît i se pare de neconceput „să nu se pregătească o evaluare serioasă a acestei ultime soluții a vieții noastre politice (compromisul istoric — n.n.), care s-a dovedit, după atîtea falimente, a nu avea alternative".

Problema principală astăzi — arăta recent Giancarlo Pajetta, membru al Direcțiunii și al Secretariatului C.C. al P.C.I. — este aceea de a face să se maturizeze procesele în curs, procese ce nu privesc numai parlamentul și „vîrfurile" politice, ci întreaga țară. Giancarlo Pajetta precizează : „Ziua în care comuniștii ar intra în guvern ar reprezenta o dată importantă, însă atunci cînd noi vorbim de compromis istoric vorbim de un proces de lungă durată. Ceea ce se petrece în Italia contrazice perspectiva noastră ? Noi spunem că nu".

Rodica Dumitrescu

BEIRUT

Speranțe și incertitudini în momentul instalării noului președinte

La 19 septembrie, în timp ce tunurile continuau să răsune la Beirut și pe fronturile de pe crestele munților din apropiere — masivul Sannine (2 600 m) și Mont Zaarour —, Suleiman Frangieh, președinte al Republicii Libaneze din 1970, adresa națiunii un mesaj de rămas bun, cu prilejul încheierii mandatului său, de șase ani, în fruntea statului. Mesajul a fost transmis de postul de radio din Amchit (mică localitate situată pe litoralul mediteranean, la 40 km nord de capitală), postul de radio oficial de la Beirut, amplasat în clădirea Ministerului informațiilor, aflîndu-se de circa șase luni sub controlul forțelor militaro-politice adverse președintelui Frangieh. De altfel, însuși șeful statului nu mai locuia, cam din aceeași perioadă, în palatul prezidențial de la Baabda, din marginea Beirutului, reședința sa fiind mutată în satul Zouk Michel, din zona controlată de coaliția dreptei creștine, fapt ilustrativ pentru starea de haos și divizare politică și militară în care se găsește Libanul, în momentul încheierii mandatului președintelui Frangieh.

Mesajul amintit, lung de o oră și jumătate, a încercat să prezinte un tablou al situației actuale a Libanului, după aproape 18 luni de război civil, căutînd să justifice atitudinea intransigentă a șefului statului, în cadrul conflictului care a adus un adevărat dezastru țării. După cum se știe, ultimul sfert din mandatul președintelui Frangieh s-a derulat în condițiile tragice ale războiului civil, care a provocat mari pierderi umane și materiale, lăsînd totodată fără de lucru 300 000 de muncitori din mediul urban și 500 000 din agricultură. În plus, circa un milion și jumătate de oameni au fost dispersați de la casele lor de urgia războiului.

Persoana președintelui Frangieh s-a aflat în centrul frămîntărilor politice, atît înainte de declanșare, cît și în timpul conflictului armat, fiind contestat de o parte din forțele politice și sprijinit de cealaltă parte. Însăși dezmembrarea armatei libaneze, o perioadă din conflict neutră, a fost motivată de continuarea rămînerii președintelui Frangieh în fruntea statului după ce o parte din cadrele militare de comandă solicitase demisia sa imediată (la 11 martie a.c.) pentru a se deschide cale liberă unei posibile soluționări. Dar președintele Frangieh a respins sistematic toate cererile privind demisia înaintea încheierii mandatului, inclusiv petiția în acest sens semnată de majoritatea absolută a membrilor Camerei deputaților, și a continuat să-și exercite prerogativele de șef al statului, retras în regiunea de sub controlul politico-militar al coaliției dreptei creștine. Opțiunea lui a fost fără echivoc, partizanii săi din ținutul natal, grupați în așa-numita „armată zghortiotă de eliberare" de sub comanda fiului său, Tony Frangieh (fost ministru al P.T.T. pînă în 1974), precum și militarii activi ce i-au rămas loiali, participînd direct la războiul civil. La 15 septembrie, cu opt zile înainte de încetarea constituțională a mandatului de șef al statului, președintele Frangieh a luat o hotărîre la limita maximă a prerogativelor ce i le acordau legile libaneze, remaniind, printr-un decret prezidențial, guvernul care, deși nu mai funcționa unitar de mai mult timp, reprezenta totuși simbolul Libanului în întregul lui. Acest guvern format în iulie 1975, din șase persoane, sub președinția liderului musulman Rachid Karame, n-a reușit să se mai întrunească în formație completă de la 22 martie a.c. Cu trei luni în urmă, Phillipe Takla, titularul Ministerului afacerilor externe, absent de mai multă vreme din țară și considerat astfel demisionar, era înlocuit de Camille Chamoun, ministru de interne, numit totodată și vicepreședinte al guvernului. Prin noua remaniere, lui Camille Chamoun, lider al partidului național-liberal și fost președinte al republicii în perioada intervenției militare americane în Liban (din 1958), i s-a atribuit în plus și Ministerul apărării, primind totodată și însărcinarea de prim-ministru interimar „atîta timp cît șeful în titlu al guvernului nu poate asista la ședințele cabinetului". Decretul de remaniere, ce făcea din Camille Chamoun (în vîrstă de peste 75 de ani) adevăratul șef al guvernului, a fost primit cu vii critici de către cercurile politice libaneze, inclusiv de unii componenți ai coaliției creștine de dreapta, fiind considerat ca o măsură ce echivalează cu „a turna ulei peste foc" (după cum declara un conducător al partidului falangist) și constituind un afront adus comunității musulmane sunite din rîndul căreia s-au desemnat întotdeauna primii miniștri, cum este și cazul premierului Rachid Karame. Rezultatul imediat al acestei hotărîri s-a reflectat într-o intensificare a luptelor, la sfîrșitul ultimei săptămîni, după ce se înregistrase o acalmie de cîteva zile.

În preajma instalării noului președinte, Elias Sarkis (în vîrstă de 52 de ani, creștin-maronit, guvernator al Băncii Libanului din 1967, ales șef al statului, la 8 mai anul acesta, de majoritatea parlamentului, cu 66 de voturi pentru și 3 abțineri, din totalul de 69 de deputați prezenți la ședința electivă), atît în Liban, cît și în cîteva capitale arabe au avut loc o serie de importante contacte și convorbiri politice privind modalitățile de a se pune capăt războiului civil. Noul președinte, Elias Sarkis, al cărui mandat începe, constituțional, la 23 septembrie, a vizitat în ultima săptămînă de două ori Damascul avînd convorbiri cu președintele Hafez El Assad și alți conducători sirieni, iar în cursul zilei de sîmbătă s-a întîlnit în Egipt cu președintele Sadat. Tot în cursul săptămînii trecute, președintele Egiptului a conferit cu alți lideri libanezi : Pierre Gemayel, șeful partidului Kataeb (falangele), premierul Rachid Karame și fostul premier Saeb Salam, lider musulman din Beirut, fost prim ministru și potențial șef de guvern în viitor. Ultimii doi, la reîntoarcerea în Liban, au făcut escală și în Arabia Saudită, fiind primiți pentru convorbiri de către rege și prințul moștenitor.

Vineri și duminică, la Chtaura — localitate viticolă și de vacanță situată la poalele răsăritene ale munților Liban, pe șoseaua internațională Beirut-Damasc, aproape de jumătatea drumului — s-au desfășurat două importante reuniuni cu participarea noului președinte libanez Elias Sarkis, a președintelui Organizației pentru Eliberarea Palestinei ,Yasser Arafat, a generalului Nagi Jamil, ministru adjunct al apărării Republicii Arabe Siriene, și a lui Hassan Sabri El Kholi, emisarul Ligii Arabe în Liban. Întîlnirea repetată de la Chtaura avea ca scop adoptarea unui acord de încetare definitivă a focului în Liban înainte de instalarea președintelui Sarkis. Din păcate, după cum s-a anunțat duminică seara la încheierea celei de a doua reuniuni, nu s-a reușit să se ajungă la un rezultat concret. Conform relatărilor postului de radio de la Amchit, delegatul sirian a subliniat după reuniune „că pentru noi încetarea luptelor înseamnă reîntoarcerea țării (Libanului) la normal și reluarea rolului natural al rezistenței palestiniene acolo unde trebuie" și că „vom continua eforturile în vederea instaurării păcii și securității în Liban, salvgardării integrității sale teritoriale și apărării rezistenței palestiniene".

După cum reiese din comentariile ziarelor de la Beirut, delegația palestiniană, căreia i s-ar fi cerut ca forțele sale armate să părăsească pozițiile ocupate în zona crestelor munților Liban, a condiționat acest lucru de o rezolvare globală a problemei conflictului din Liban. Lipsa de rezultate concrete a reuniunilor de la Chtaura n-a închis însă porțile continuării dialogului, o nouă rundă de convorbiri fiind convenită pentru vineri 24 septembrie.

Libanezii, și nu numai ei, așteaptă de la acest eveniment o cotitură pozitivă în situația din Liban, în favoarea persoanei noului șef al statului pronunțîndu-se reprezentanții tuturor părților implicate în conflict, Elias Sarkis întrunind totodată și sprijinul țărilor arabe. Preluarea magistraturii supreme în stat de către acesta oferă o șansă serioasă pentru încetarea războiului. Dar, după cum subliniază observatorii politici din Beirut, această șansă trebuie să fie folosită cît mai repede și complet de toate părțile pentru a se pune capăt unei drame ce va împlini în curînd un an și jumătate de la declanșarea sa.

Crăciun Ionescu

Întîlnirea de la Chtaura. În imagine : președintele O.E.P., Yasser Arafat (stînga), generalul sirian Nagi Jamil (centru), și noul președinte al Libanului, Elias Sarkis

„O colaborare rodnică, de mare perspectivă"

Andrei Lukanov

vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al R. P. Bulgaria, președintele părții bulgare în Comisia mixtă guvernamentală româno-bulgară de colaborare economică și tehnico-științifică

— În viața poporului bulgar, anul 1976 înseamnă începutul unei noi etape pe drumul construirii societății socialiste dezvoltate, etapă ale cărei principale direcții au fost trasate, în primăvara acestui an, de cel de-al XI-lea Congres al P.C.B. La baza noului avînt au stat, desigur, marile realizări obținute de poporul bulgar în anii cincinalului trecut. Care ar fi cele mai însemnate dintre acestea ?

— În anii celui de-al șaselea cincinal, economia R. P. Bulgaria s-a dezvoltat în conformitate cu istoricele hotărîri ale Congresului al X-lea al P.C.B., pe drumul intensificării și al progresului tehnic, al aplicării neabătute a cursului de integrare economică cu țările socialiste frățești, al tot mai strînsei apropieri a economiei țării de economia U.R.S.S.

Pe această bază a continuat, cu ritmuri accelerate, să se construiască și întărească baza tehnico-materială a socialismului. Economia țării noastre s-a dezvoltat dinamic. În perioada cincinalului trecut au fost investite peste 21 miliarde leva, din care 16 miliarde leva în producția materială. Fondurile de bază ale producției s-au majorat cu 52 la sută, depășind, la sfîrșitul anului 1975, 32 miliarde leva. Venitul național a crescut cu 46 la sută, iar productivitatea socială a muncii cu peste 44 la sută. Cea mai mare parte din venitul național — 98,6 la sută — a fost realizată pe seama creșterii productivității muncii.

Volumul producției industriale, în 1975, a crescut cu circa 55 la sută în comparație cu 1970. Aceasta a determinat schimbări calitative în structura producției sociale. Raportul dintre producția industrială și agricolă s-a schimbat de la 77,1 : 22,9, în 1970, la 81,2 : 18,8 în 1975, astfel încît ponderea relativă a industriei în venitul național a sporit de la 49 la sută la 54,6 la sută. O însemnată dezvoltare au cunoscut și ramurile hotărîtoare ale progresului tehnic — energetica, construcțiile de mașini, electronica, chimia și industria petrochimică. Au fost introduse noi tehnologii și asimilate o serie de produse noi. Cu toate condițiile climatice nefavorabile, agricultura a continuat să se dezvolte cu succes, volumul producției agricole crescînd, în această perioadă, cu o medie anuală de 3,1 la sută.

Cu succes s-au dezvoltat și alte ramuri ale economiei naționale. Paralel cu avîntul economic au sporit și bunăstarea materială și nivelul cultural al poporului. Veniturile reale pe locuitor au crescut cu 32,4 la sută. Fondurile sociale de consum s-au majorat cu 47,8 la sută. Au fost construite 242 000 de locuințe noi.

Fără îndoială că obținerea acestor mari succese în dezvoltarea țării constituie o bază solidă pentru soluționarea în perioada celui de-al șaptelea cincinal a noilor sarcini calitative trasate de Congresul al XI-lea al partidului, pe drumul construirii societății socialiste dezvoltate.

— Congresul al XI-lea și, apoi, la cîteva luni, plenara C.C. al P.C.B. au pus în fața economiei bulgare o serie de noi sarcini de mare răspundere, iar pe prim plan, calitatea și eficiența. Ce înseamnă, pentru dezvoltarea generală a țării, înfăptuirea lor la nivelul anului 1980 ?

— Congresul al XI-lea al P.C.B. a concretizat programul partidului și a stabilit sarcinile imediate pe drumul construirii, în continuare, a societății socialiste dezvoltate în țara noastră. Pentru cel de-al șaptelea cincinal (1976—1980), Congresul a pus sarcina să se realizeze neabătut linia partidului de satisfacere mai deplină a necesităților materiale și spirituale ale poporului, asigurîndu-se dezvoltarea dinamică și proporțională a economiei naționale, rapida creștere a productivității muncii, eficiența și calitatea pe drumul modernizării, reconstrucției, concentrării și introducerii accelerate a realizărilor științei și tehnicii în condițiile adîncirii integrării socialiste.

A fost trasată linia pentru o hotărîtoare intensificare, în continuare, a economiei naționale, ceea ce impune o neîncetată și generală întărire a rolului factorilor intensivi. Această linie a găsit o expresie concludentă în deviza celui de-al șaptelea cincinal, adoptată de Congresul al XI-lea : „O înaltă eficiență și înaltă calitate".

Plenara din iulie a C.C. al P.C.B. a concretizat condițiile pentru îndeplinirea multilaterală și consecventă a hotărîrilor Congresului. Este vorba de o cotitură în întreaga muncă practică și organizatorică la toate organele și organizațiile din țară, pentru un nou mod de abordare în soluționarea problemelor economice și de conducere, în descoperirea și valorificarea tuturor rezervelor proprii societății socialiste, pentru noi criterii, mai severe, în aprecierea activității noastre multilaterale.

În direcțiile de bază adoptate de Congres, privind dezvoltarea social-economică a țării în cel de-al șaptelea cincinal, se prevede să se aloce circa 30 miliarde leva investiții capitale, din care circa 20 miliarde pentru producția materială, în special pentru modernizare, reconstrucție și extinderea capacităților în funcțiune. Cu prioritate, vor continua să se dezvolte acele ramuri ale industriei grele de care depind în cel mai mare grad progresul tehnic și eficiența economiei naționale, acordîndu-se o atenție deosebită soluționării problemelor energetice și de materii prime, dezvoltării accelerate și perfecționării structurii construcțiilor de mașini, precum și dezvoltării industriei chimice.

Se prevede ca venitul național să crească cu 45—50 la sută, volumul producției industriale cu circa 55 la sută, din care producția construcțiilor de mașini de circa 2 ori, a industriei chimice de circa 1,8 ori, producția de energie electrică să atingă circa 38 miliarde kWh.

Paralel cu dezvoltarea industriei grele, se va accelera dezvoltarea ramurilor producătoare de bunuri de consum. Producția industriei ușoare se va majora cu circa 45 la sută, iar a industriei alimentare cu circa 40 la sută.

O creștere însemnată se prevede pentru producția agricolă și producția altor ramuri ale economiei naționale.

Vor continua să crească bunăstarea materială și nivelul cultural al clasei muncitoare. Se prevede ca veniturile reale ale populației să sporească cu 20—25 la sută. În mod deosebit se va dezvolta construcția de locuințe, în această perioadă înălțindu-se 400 000 — 410 000 de locuințe noi.

Spre îndeplinirea acestor sarcini au fost îndreptate eforturile partidului și guvernului, ale întregului popor.

Sarcinile social-economice trasate de Congresul al XI-lea caracterizează cel de-al șaptelea cincinal ca pe o importantă etapă pe drumul construirii societății socialiste dezvoltate în țara noastră.

— Legăturile economice româno-bulgare, la a căror adîncire și amplificare au contribuit în cel mai înalt grad întîlnirile și convorbirile dintre tovarășii Nicolae Ceaușescu și Todor Jivkov, și-au adus din plin contribuția la susținerea înaltelor ritmuri de dezvoltare a celor două economii. Cum apreciați nivelul atins în acest domeniu în 1976 și care ar fi principalele lor trăsături ?

— Legăturile economice dintre România și Bulgaria se lărgesc și se adîncesc neîncetat. Fără îndoială, cele mai mari merite revin celor doi șefi ai statelor noastre. Întîlnirile și convorbirile lor au dat întotdeauna noi impulsuri și au născut o și mai mare dinamizare a colaborării economice.

Caracteristica principală a colaborării noastre este faptul că, în conformitate cu Programul complex al C.A.E.R., s-au înmulțit tot mai mult acțiunile de cooperare de lungă durată.

Așa cum se știe, cu eforturile comune ale celor două țări, s-au construit și pus în exploatare, pe teritoriul României frățești, liniile electrice care leagă direct sistemul nostru energetic de sistemul energetic al U.R.S.S., conducta de gaze U.R.S.S.—R.P.B. Cu eforturi comune, s-au deschis și se exploatează liniile de legătură pe Dunăre între Vidin și Calafat.

În ultimii ani, s-au pus și bazele cooperării și specializării în producție, au fost semnate acorduri de specializare și cooperare în producția mașinilor și utilajelor pentru industria alimentară, componente electronice, produse farmaceutice, pentru cooperarea în producția de cauciuc poliizoprenic din fracția C5, pentru cooperare și specializare în producția unor sortimente de laminate de oțel și produse din metale neferoase etc.

O bună colaborare tradițională există în domeniul transporturilor. Tot mai intens crește tranzitul reciproc de călători și mărfuri. Se realizează acțiuni convenite pentru lărgirea neîncetată a capacităților de tranzit la punctele de frontieră, a rețelei feroviare și auto a celor două țări.

Cu succes se dezvoltă colaborarea și în domeniul agriculturii, între țările noastre realizîndu-se, curent, schimb de semințe și material săditor, rase de animale etc.

În vederea diversificării sortimentului și a unei mai depline satisfaceri a necesităților de consum, între organizațiile comerțului interior și industriei ușoare din cele două țări se realizează schimburi de mărfuri de larg consum.

Fără îndoială, cea mai însemnată manifestare a colaborării frățești dintre cele două țări este semnarea acordurilor pentru construirea în comun a complexului hidrotehnic Nikopol — Turnu Măgurele, pentru transportul suplimentar de energie electrică din U.R.S.S. în R.P. Bulgaria prin teritoriul Republicii Socialiste România, precum și pentru realizarea în comun a întreprinderii constructoare de mașini din zona Giurgiu-Ruse.

Pe baza acestei colaborări, s-au dezvoltat dinamic schimburile de mărfuri dintre cele două țări. În cincinalul trecut, volumul livrărilor reciproce a crescut de peste două ori în comparație cu perioada precedentă. S-au lărgit și diversificat mărfurile de pe listele de

export, între care o pondere mai mare revine mașinilor și utilajelor.

La sfîrșitul anului 1975, a fost semnat acordul de lungă durată pentru perioada 1976–1980, în care se prevede ca schimburile de mărfuri să depășească 1 miliard ruble, adică o nouă dublare, în această producția construcțiilor de mașini reprezentînd peste 60 la sută din volumul livrărilor reciproce.

Cînd apreciem stadiul colaborării dintre cele două țări, trebuie să menționăm că, în afară de economie, aceasta se dezvoltă în ritmuri rapide și în domeniile științei, tehnicii și culturii.

— Ce perspective deschide noua etapă de cinci ani pentru continua dezvoltare a relațiilor noastre bilaterale și ce sarcini revin Comisiei mixte pe linia înfăptuirii lor în lumina indicațiilor date de conducătorii de partid și de stat ai celor două țări vecine și prietene ?

— Scopurile comune pe care și le-au propus P.C.B. și P.C.R. pentru construirea societății socialiste dezvoltate, aparținînd R.P. Bulgaria și Republicii Socialiste România la comunitatea socialistă și C.A.E.R., relațiile de prietenie frățească dintre cele două popoare, apropierea geografică și posibilitățile pe care le oferă dezvoltarea rapidă a economiilor celor două țări deschid mari perspective pentru extinderea și adîncirea, în continuare, a relațiilor bilaterale.

Întîlnirile și convorbirile de pînă acum la cel mai înalt nivel și ale șefilor de guverne din cele două țări au trasat direcțiile principale ale colaborării pentru următorii cinci ani și într-o perspectivă mai îndepărtată. Vor continua eforturile comune pentru realizarea complexului hidrotehnic Nikopol – Turnu Măgurele, a tranzitului de energie electrică din U.R.S.S. spre R.P. Bulgaria prin teritoriul Republicii Socialiste România, pentru construirea și punerea în funcțiune a întreprinderii comune în zona Ruse-Giurgiu. În afară de acestea, se vor lărgi și adînci cooperarea industrială și specializarea în producția construcțiilor de mașini, în domeniile chimiei și metalurgiei. Eforturile vor fi, în principal, îndreptate spre realizarea colaborării în construcția de autovehicule, producția de mașini-unelte, echipamente navale, mașini agricole, tractoare, mașini pentru drumuri și utilaj tehnologic. În domeniul electronicii, se va dezvolta cu prioritate colaborarea în producția tehnicii electronice de calcul și mijloacelor de automatizare. În scopul unei mai depline satisfaceri a necesităților celor două țări, se va realiza specializarea în producția de oțeluri speciale.

Ministerele industriei chimice vor continua activitatea pentru specializarea în producția de semiproduse de poliuretan, pesticide, coloranți, produse auxiliare pentru industria textilă, lacuri și vopsele, catalizatori, reactivi ș.a.

În domeniul agriculturii se va lărgi colaborarea în producția de legume, lucrări agricole pe terenuri înclinate, schimbul de tehnologii ș.a.

Va continua, pe mai departe, dezvoltarea legăturilor de transport și telecomunicații dintre cele două țări, folosindu-se mai larg și posibilitățile pe care le oferă construirea hidrocomplexelor de pe Dunăre.

Acțiunile menționate nu epuizează posibilitățile prielnice pentru dezvoltarea, în continuare, a colaborării dintre țările noastre.

Fără îndoială că realizarea în continuare a contactelor atît la cel mai înalt nivel, cît și la nivelul departamentelor, al organizațiilor economice și de comerț exterior va duce la descoperirea de domenii și direcții suplimentare pentru colaborarea comună.

Comisia mixtă guvernamentală româno-bulgară de colaborare economică și tehnico-științifică are de îndeplinit un important rol atît în coordonarea eforturilor și controlul activității organelor și organizațiilor respective pentru realizarea acțiunilor stabilite, cît și la identificarea de noi posibilități pentru lărgirea cooperării economice socialiste dintre R.P. Bulgaria și Republica Sosialistă România.

Interviu realizat de Constantin Amariței

„Colaborarea dintre România și F.A.O. este constructivă"

Edouard Saouma

director general al F.A.O.

În aceste zile au loc, la București, lucrările celei de-a zecea Conferințe regionale pentru Europa a Organizației Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură (F.A.O.), care, la invitația Guvernului Republicii Socialiste România, a fost organizată, în Capitala țării noastre, de către F.A.O. în colaborare cu Comisia Economică a O.N.U. pentru Europa. La această prestigioasă reuniune participă 150 de delegați din țările europene membre ale F.A.O., precum și observatori din partea altor țări și a unor organizații internaționale.

Prezent la București, pentru a participa la lucrările Conferinței, directorul general al F.A.O., Edouard Saouma, a avut amabilitatea de a răspunde unor întrebări adresate de revista noastră.

— Domnule director general, am fi interesați să ne vorbiți despre prioritățile actuale ale F.A.O. în cadrul obiectivelor generale ale organizației.

— În cadrul planului de reorientare a programelor F.A.O., am stabilit anumite priorități. Astfel, de exemplu, am fost foarte preocupat de a găsi metode pentru ca asistența internațională în materie de producție agricolă să ajungă, într-un mod mai direct, la masa micilor producători, care, pînă acum, de numeroase ori nu au putut beneficia de asistența internațională și care, în multe țări, constituie elementele fundamentale ale producției agricole.

De asemenea, atribui o foarte mare prioritate tuturor problemelor privind investițiile în agricultură atît la nivel național, cît și la nivel internațional. Sînt, astfel, interesat în cel mai înalt grad într-o apropiere și cooperare a autorităților F.A.O. și F.I.D.A. (Fondul Internațional pentru Dezvoltare Agricolă), care trebuie să înceapă să funcționeze într-un viitor apropiat cu un capital de aproape un miliard de dolari. În aceeași ordine de idei urmează a fi creat un program de cooperare tehnică ce va permite F.A.O. să acționeze imediat, fără întîrzierile ce s-au manifestat. În același timp, personal pun accentul pe o descentralizare a activității F.A.O. pentru ca aceasta să fie mai aproape de necesitățile țărilor membre.

— În timpul vizitei dv. în România, veți participa la cea de-a V-a Conferință regională a F.A.O. pentru Europa. Care sînt obiectivele acestei reuniuni ?

— Țările Europei au decis a înscrie două subiecte pe ordinea de zi a acestei conferințe, pe care le consideră importante pentru definirea politicilor lor de dezvoltare agricolă. Primul subiect se referă la problema dezvoltării țărilor mai puțin avansate din Europa și la identificarea unor soluții ale problemei zonelor mai puțin dezvoltate, care încă există chiar și în țările cele mai industrializate. Al doilea subiect se concentrează asupra utilizării pămîntului, întrucît aceasta se află în legătură cu dificila problemă a echilibrului între diverse sectoare economice — industrie, urbanism, agricultură, infrastructură — care toate au nevoi ce trebuie satisfăcute fără a periclita echilibrul ecologic și economic. În sfîrșit, vor fi discutate în detaliu toate activitățile F.A.O. în Europa și așteptăm, de asemenea, ca țările să ridice o serie de probleme pe care le consideră de o importanță deosebită.

— În încheiere, v-am ruga să vă referiți la colaborarea dintre România și F.A.O.

— România este una din țările care au sprijinit constant și generos rolul F.A.O. Vizita mea actuală în țara dv. mi-a permis să constat că raporturile de colaborare devin din ce în ce mai strînse și că F.A.O. poate continua să se bazeze pe un sprijin decisiv din partea țării dv. Atît în trecut, cît și în prezent am avut onoarea de a fi asociați la dezvoltarea agricolă a României în anumite sectoare-cheie, precum irigații, ameliorări genetice, dezvoltare regională și altele. A fost o mare plăcere pentru mine de a auzi în România aprecieri în sensul că rezultatele acestei colaborări pot fi considerate drept constructive.

În timpul reuniunii

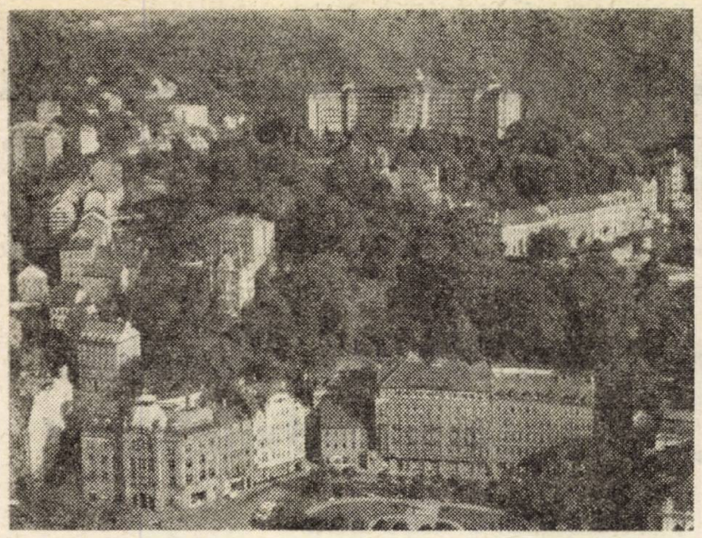

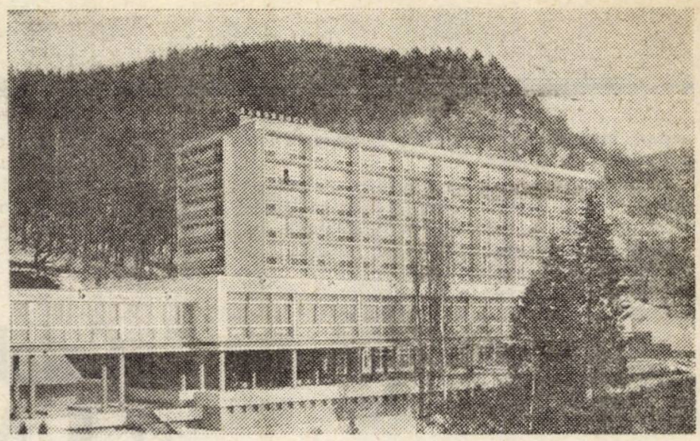

Amenajările urbanistice, ca acest hotel Saussouci, adaugă orașului noi atribute pe măsura timpurilor moderne

Orașul a existat și s-a dezvoltat datorită miraculoaselor lui ape termale

REPORTAJ PE GLOB

Karlovy Vary

Constantin Prisăcaru

În extremitatea vestică a Boemiei, în văile ascunse ale Munților Metalici, din vîrfurile cărora se prăvălesc vijelios apele limpezi ale zecilor de piraie, cu milenii în urmă, și-a găsit sălașul localitatea devenită atît de cunoscută – Karlovy Vary. Acest oraș montan are darul de a se prezenta singur, în traducere, numele său înseamnă băile lui Karol. Istoricește vorbind, localitatea a existat și s-a dezvoltat datorită miraculoaselor ei ape termale, înainte ca împăratul Karol al IV-lea, rege al Cehiei și al Imperiului German de origine română, să o fi ridicat, în 1375, la rang de oraș. Pe atunci se numea simplu Vary.

Le-a plăcut cronicarilor de curte să brodeze pe tema împrejurărilor care au schimbat vechea denumire, o legendă pe care nimeni pînă acum n-a încercat s-o destrame. Se pretindea că, în timpul unei vînători organizate pentru împărat, un cerb rănit ar fi căzut în apele calde ale rîului Tepla, care traversau, ca și astăzi, întreaga așezare. Cerbul s-a cufundat în apă, a stat puțin, apoi a luat-o iarăși la fugă ca și cînd nimic nu i s-ar fi întîmplat. Uimit, suveranul ar fi înțeles puterea miraculoasă a apei și pe loc a hotărît ca Vary să devină oraș, adăugîndu-i-se, în semn de cinstire, chiar numele împăratului. Cerbul salvat de la moarte de calitățile apei a devenit simbolul orașului. Din vîrf de stîncă, statuia sa, turnată în bronz, domină împrejurimile.

Jos, curg zgomotoase apele Teplei în care se oglindește dantelăria din piatră a zecilor de hoteluri, sanatorii, vile ce flanchează ambele maluri. În partea de sus a orașului, trecerea vremii se descifrează în conglomeratul stilurilor arhitectonice, în dimensiunile clădirilor.

Vizitatorul este frapat de faptul că „orașul balnear" – numit așa pentru a-l deosebi de cel industrial și administrativ, care se răsfiră la poalele culmilor împădurite – este îngrămădit pe un spațiu relativ mic, deși loc pentru construcții ar mai fi fost. Explicația constă în aceea că, tocmai în acest perimetru restrins, își termină lunga și intortocheata cale subterană cele 12 izvoare termale. Prin labirinturi săpate de însăși presiunea și fierbințeala apelor, din străfundurile întunecate ale pămîntului sînt pompați, zilnic, la suprafață 6 milioane litri de apă fierbinte. Unul dintre aceste izvoare dătătoare de sănătate — Vřidlo — străbate straturile de cremene cu o asemenea viteză încît, în momentul în care s-a descătușat din strînsoarea lor și ajunge la suprafață, aruncă apa fierbinte de 70° la o înălțime de 12 metri. Celelalte izvoare au temperaturi mai mici.

Vedere a pavilionului — parte a „orașului balnear"

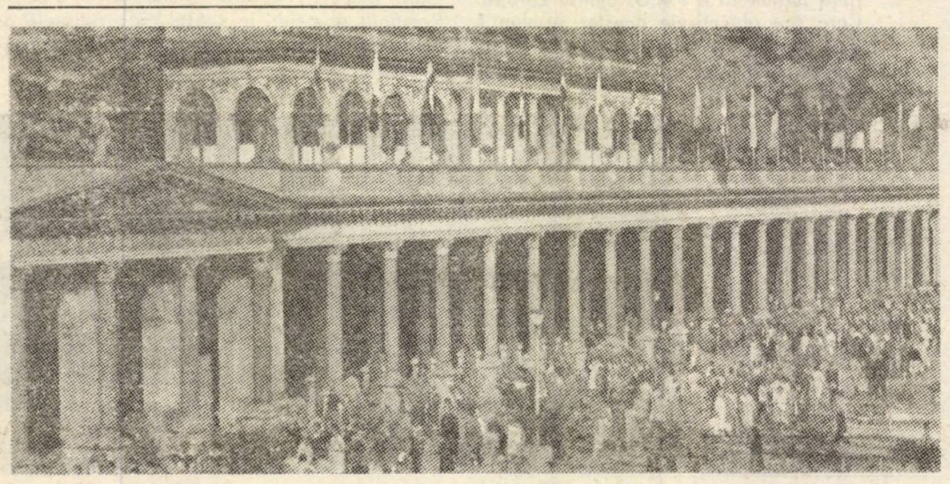

După studii îndelungate și anevoioase, specialiștii au stabilit că toate aceste ape tămăduitoare își au sursa comună la o adîncime de pînă la 3 000 metri. De acolo sînt forțate să ajungă la lumina zilei de presiunea formidabilă a gazelor și vaporilor ferecați între chingile de piatră ale adîncurilor. Oamenii de știință, dar nu numai ei, și-au pus o firească întrebare : dacă toate izvoarele își au originea în același „bazin", cum se explică temperatura și încărcătura de acizi care diferă de la izvor la izvor și, în consecință, care este cauza acțiunii lor terapeutice diferite ? Au fost date două răspunsuri : primul precizează că deosebirile în ceea ce privește calitățile curative sînt asigurate de caracteristicile deosebite ale straturilor geologice străbătute. În al doilea rînd, compoziția chimică a apei este în multe privințe asemănătoare și doar temperatura diferită condiționează tratarea uneia sau alteia dintre afecțiuni.

Cu cîncí secole în urmă, pe cînd sarea era în Europa o marfă rară și scumpă, a existat ideea ca această apă venită din adîncuri să fie deposedată de conținutul de sare. Calculele arată că, dacă cele 12 izvoare și-ar fi pierdut întreaga cantitate de sare pe care o extrag din adîncuri, de cînd și-au început activitatea în urmă cu aproximativ un milion de ani, s-ar fi obținut nici mai mult nici mai puțin decît 7 000 milioane tone sau 5 km cubi de sare. Istoria a decis, însă, ca sarea să fie folosită pentru îngrijirea sănătății omului și nu ca un condiment.

■

Karlovy Vary este cunoscut astăzi nu numai pentru apele lui termale, ci și pentru cristalul și porțelanul pe care-și imprimă numele. Aici, în împărăția codrilor, omul a găsit din vechi timpuri tot ceea ce i-a fost necesar pentru a da naștere unei îndeletniciri

care face demult faima țării — prelucrarea sticlei și a caolinului. De peste un secol, întreprinderea „Moser" produce unul dintre cele mai căutate și apreciate cristaluri. Am vizitat-o în mai multe rînduri și de fiecare dată am urmărit cu aceeași atenție și încintare munca sticlarilor.

În mijlocul halelor lungi și înalte — imense vetre de foc cu temperaturi înalte unde se transformă nisipul și celelalte materii prime într-o lavă lăptoasă. Pe podiumul rotund din jurul acestor „cazane" forfotesc fără odihnă sticlarii, asemenea unor vrăjitori purtînd prin aer țevile lor fermecate. Prin mici orificii smulg din neprețuita lavă cîte un bulb de sticlă, mic cît o nucă. Trag aer în piept, suflă încet și din minusculul ghem de jar prind treptat contur obiecte atît de cunoscute nouă — o vază, un pahar, o fructieră.

Ceea ce aici, în halele focului nestins, pare a fi deocamdată un obiect lipsit de orice valoare, în atelierele de finisaj, în mîinile șlefuitorilor și decoratorilor artiști devine operă de artă. Un disc de diamant, stăpînit cu calm și îndemînare de șlefuitor, dansează în felurite chipuri pe luciul imaculat al sticlei, schimbîndu-i prin mii și mii de tăieturi, adînci sau de filigran, înfățișarea. Cu o înaltă măiestrie, șlefuitorul-artist desenează pe cristalul transparent contururi de animale, pomi, flori și plante. Înfrumusețarea cristalului de Karlovy Vary se realizează prin aplicarea, pe obiecte de cristal nebrosat, a unor broderii de aur și argint de neîntrecută finețe. Limpezimea cristalului, forma inspirată dată obiectului, împreună cu gustul rafinat al împodobirii lui au recomandat lumii întregi cristalul produs la „Moser", alături de serviciile de porțelan realizate tot la Karlovy Vary.

De peste un secol, aici se produc cristaluri și porțelanuri, mult căutate și apreciate

Karlovy Vary de astăzi ține la această tradiție datorată generațiilor trecute, dar, în același timp, amplifică activitatea productivă. În anii construcției socialiste, în cunoscuta stațiune balneară au apărut și și-au început activitatea zeci de unități industriale noi, toate adăugînd orașului atribute suplimentare pe măsura timpurilor moderne. Karlovy Vary mai este, de asemenea, gazda cunoscutului Festival internațional al filmului și tot el găzduiește, anual, zeci de manifestări internaționale.

REPORTAJ PE GLOB

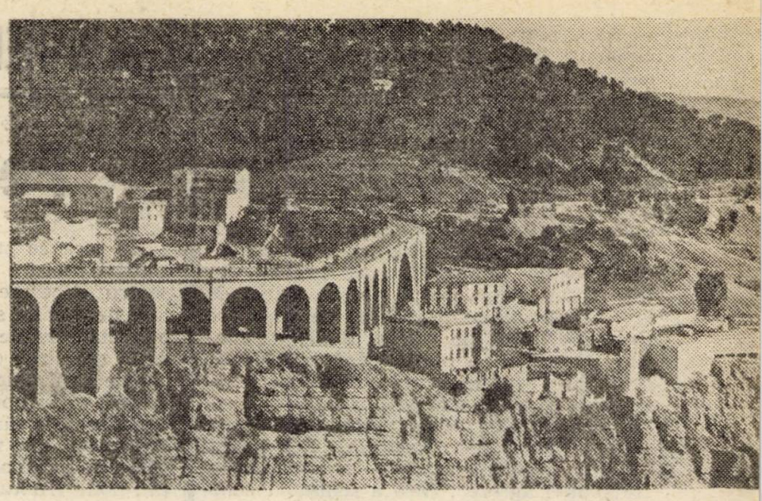

Impresionantul viaduct care începe la Constantine și străbate Sahara

Constantine — un oraș algerian în plin avînt

Mircea S. Ionescu

Părăsind defileul El Kantara, unul din cele mai cunoscute locuri pitorești ale Algeriei, pe unde romanii, cărora le-au trebuit aproape două secole pînă să-i învingă pe berberii din Maghreb, au pătruns, cîndva în Sahara, drumurile converg spre cheile Rhumel, în meandrele cărora istoria a plasat vechea capitală a „preaputernicului" regat al Numidiei romane: Cirta, devenită, mai tîrziu, Constantine. Orașul, o adevărată acropolă naturală, își datorează actualul nume împăratului Constantin, care l-a ridicat din ruine, după ce trupele lui Maxentian îl distruseseră aproape complet. De altfel, după cum arată o legendă arabă, istoria Constantine-ului a cunoscut numeroase frămîntări în cei peste 2000 de ani de existență. Orașul, arată legenda, a fost asediat și cucerit „de optzeci de ori", de fenicieni, numizi, romani, vandali, bizantini, arabi etc. În memoria restauratorului, la intrarea în oraș se înalță, pe un platou, o frumoasă statuie de marmură, datorată sculptorului François Brosseur și avînd ca model statuia împăratului Constantin aflată la Roma.

Ceea ce impresionează cel mai mult, în împrejurimile Constantine-ului, sînt numeroasele cetăți romane care dăinuie încă, este adevărat, sub formă de ruine, dar care sînt apreciate printre cele mai frumoase și mai valoroase din lume.

Dar Constantine, cîndva capitală a Numidiei romane, își făurește, în zilele noastre, tot prin „cetăți", o „a doua tinerețe", adăugînd trecutului său frămîntat, dar plin de glorie, un simbol nou — cel al eforturilor întregii țări pe drumul propășirii sale multilaterale. Orașul și-a prelungit dimensiunile inițiale peste platourile din împrejurimi, legate acum, la o „talaa" (înălțime) amețitoare, de patru „kantara" (poduri), ce oferă priveliști impunătoare. Podul suspendat Sidi M'Cid, de exemplu, are o lungime de 163 metri și se află la o înălțime de 175 metri. Cartiere noi, moderne, cu bulevarde largi, cu blocuri impunătoare, din beton și sticlă, cu edificii de artă și cultură, adaugă vechilor cartiere arabe un plus de frumusețe și prospețime. Însemnele modernității sînt armonios întregite de tradiționalele elemente arhitectonice orientale. Noua Universitate, înălțată pe platoul din estul orașului, după proiectele cunoscutului arhitect Oscar Niemeyer, care a conceput și moderna capitală a Braziliei și care a mai proiectat și alte edificii algeriene, domină, cu adevărat, orașul, prin silueta sa impunătoare și originalitatea construcției. Aici învață 12 000 din cei 37 000 de studenți algerieni, Constantine-ul avînd un rol de seamă în propășirea generală, cultural-științifică a țării, în pregătirea noilor cadre naționale, de care Algeria are nevoie în actuala etapă de dezvoltare multilaterală, de sine stătătoare. De reținut că la noua Universitate din Constantine activează și aproape 300 de cadre didactice din țara noastră.

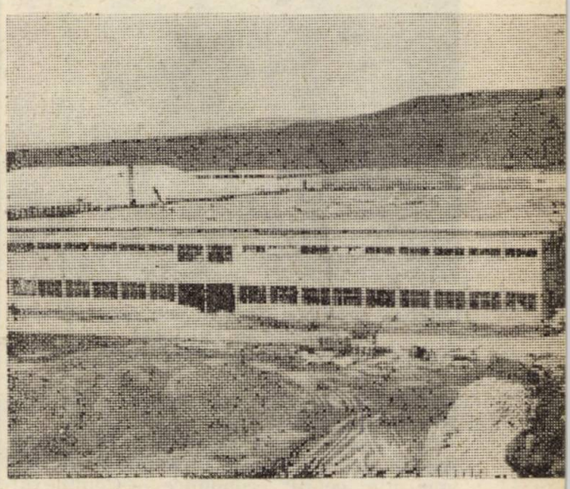

Noul și modernul complex de tractoare și motoare

Constantine, al treilea oraș algerian în prezent, după Alger și Oran, este numit și „capitala economică" a Algeriei de est. Acest simbol nou i-a fost atribuit odată cu construcția, în primii ani de independență a țării, a modernei uzine de tractoare și motoare, el marcînd actul de naștere al uneia dintre cele mai importante ramuri ale economiei naționale algeriene

— construcția de mașini. Înălțat la zece kilometri de oraș, într-un peisaj în care natura și creația umană se împletesc deosebit de armonios, complexul reprezintă cea mai mare și mai modernă întreprindere de acest gen din Africa. Desfășurat pe circa 60 de hectare și cuprinzînd toate sectoarele necesare fabricației, de la turnătorie, forjă, tratament termic, pînă la asamblarea produselor, complexul asigură dezvoltarea armonioasă a altor sectoare economice, îndeosebi a agriculturii. Într-o primă etapă, de pe porțile uzinei de la Constantine au ieșit 1 000 de tractoare pe șenile, 4 000 pe roți și 10 000 de motoare Diesel cu o putere pînă la 230 CP. Proiectele actuale prevăd dublarea acestor cifre în cîțiva ani, producția complexului, împreună cu cea a uzinei de mașini agricole construite recent la Bel-Abbes, fiind un element esențial al succesului „revoluției agrare", care a schimbat complet înfățișarea satelor algeriene. Colectivul Complexului de tractoare și motoare de la Constantine, detașament important al clasei muncitoare algeriene, în plină dezvoltare, își amintește și astăzi, cu deosebită plăcere, de primirea ca oaspete, în primăvara anului 1972, a președintelui

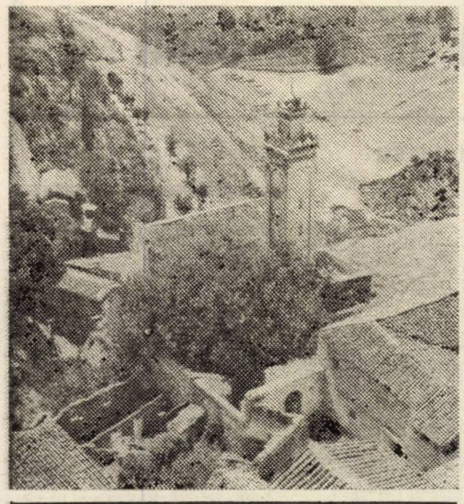

Celebra moschee Sidi Rașed, înconjurată de case în stil local

Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Nu departe de Constantine, în drum spre Annaba, se ridică furnalele înalte ale unei alte „cetăți" economice — Complexul siderurgic „El Hadjar", unde s-au plămădit, după eliberarea țării, din bogățiile naturale, primele tone de oțel și fontă — simbol elocvent al desprinderii Algeriei de trecutul colonial. Prevăzut inițial pentru o capacitate anuală de numai 500 000 de tone, combinatul s-a extins treptat, devenind principalul pilon al dezvoltării industriei din estul Algeriei. În prezent, se află în construcție un nou furnal de 2 000 metri cubi, care va spori producția de fontă pînă în anul 1977 la 1,5 milioane tone anual.

Planurile de perspectivă prevăd dezvoltarea în continuare a zonei industriale a orașului Constantine. Principalele bogății naturale din împrejurimile orașului urmează a fi puse în valoare prin crearea unor noi unități petrochimice, de fabricare a materialelor de construcții și pentru industria textilă. Se află în construcție și noi întreprinderi ale industriei alimentare. Pentru dezvoltarea agriculturii, unele lucrări de hidroameliorații sînt în curs de execuție sau proiectate pentru văile riului Rhumel, care traversează Constantine-ul.

Constantine-ul, mărturie a vechii istorii, își făurește acum „a doua sa tinerețe" înălțînd monumentele îndrăznețe ale noilor construcții industriale și sociale.

GUINEEA-BISSAU

Pe fronturile dezvoltării

„În ceea ce privește viitorul, vom urma politica pe care am dus-o în timpul luptei pentru eliberarea națională, politică pe care ne gîndim să o dezvoltăm" — spunea o oficialitate de la Bissau. Pornind, deci, de la definirea obiectivelor imediate și de perspectivă, autoritățile de la Bissau subliniază că, în noile condiții ale deplinei independențe a țării, termenul de bătălie nu a dispărut din vocabularul lor, dar a căpătat sensuri noi : este o bătălie economică ; noile fronturi se numesc control, productivitate, planificare, iar finalitatea bătăliei este asigurarea unui viitor luminos. Poporul acestei țări — care, sub conducerea P.A.I.G.C., a desfășurat o îndelungată luptă de eliberare, pentru scuturarea jugului colonial, pentru cucerirea libertății și independenței — se află azi angajat pe deplin într-o amplă activitate de reconstrucție națională pentru dezvoltare economico-socială, consolidarea independenței naționale și ridicarea bunăstării sale materiale și spirituale.

În acest sens, încă din momentul proclamării independenței de stat a țării, s-a subliniat că una dintre prioritățile esențiale constă în lichidarea marilor dificultăți economice pe care le cunoaște țara. Ceea ce presupune trei condiții: asigurarea stăpînirii pîrghiilor controlului economic — care s-a înfăptuit; eforturi susținute pentru creșterea nivelului exporturilor cel puțin la nivelul existent înaintea declanșării războiului anticolonial (adică înainte de 1963) ; în sfîrșit, începerea planificării infrastructurilor — bază indispensabilă oricărei valorificări și dezvoltări a resurselor mai vechi sau mai noi.

De fapt, toate acestea au fost incluse într-un program mai amplu de măsuri. Elaborate de Partidul African al Independenței din Guineea-Bissau și Insulele Capului Verde — P.A.I.G.C. — măsurile sînt adaptate procesului actual de reconstrucție și dezvoltare a țării. Pe plan politic se urmărește, în primul rînd, consolidarea pe scara întregii țări a noilor structuri politice și administrative ale țării, sub conducerea P.A.I.G.C., partid care a căpătat o valoroasă experiență în timpul luptei anticoloniale și în organizarea vieții în regiunile eliberate. Recent, s-a întrunit la Bissau Consiliul Superior de Luptă al P.A.I.G.C. — organ suprem al partidului — care timp de cinci zile a dezbătut mai multe probleme și a adoptat importante hotărîri, între altele data desfășurării viitorului congres al P.A.I.G.C. — 26—31 iulie 1977, la Bissau. Pe ordinea de zi a Congresului — primul care se va desfășura în condițiile independenței totale a țării — se vor afla, între altele, revizuirea statutului partidului și elaborarea unui document care va servi drept călăuză guvernelor Guineei-Bissau și Capului Verde pentru definitivarea programelor lor politice, economice și culturale. Cu același prilej, s-a propus în unanimitate reînnoirea candidaturii lui Luis Cabral pentru funcția de președinte al Consiliului de Stat al Republicii Guineea-Bissau. În sfîrșit, în cursul reuniunii s-a hotărît convocarea unei conferințe, o dată la șase luni, a reprezentanților guvernelor Guineei-Bissau și Capului Verde pentru a favoriza realizarea unității dintre cele două țări, care, totodată, vor elabora în comun planurile lor de dezvoltare economică și socială.

În domeniul social, preocuparea esențială constă în îmbunătățirea condițiilor de viață ale maselor țărănești care, așa cum sublinia președintele Luis Cabral, au fost

Pe o stradă a capitalei, Bissau

cele mai exploatate și oprimate în perioada colonială. La rîndul său, sistemul de învățămînt a fost reconsiderat din perspectiva noilor condiții politice din țară.

În ceea ce privește economia, principalele proiecte au în vedere, pe de o parte, consolidarea micii industrii : construcția de mobilă, articole din piele, ceramică etc., și pe de altă parte, valorificarea superioară și diversificarea resurselor existente. Astfel, deși arahidele se vor cultiva în continuare, agricultura nu va mai depinde exclusiv de acest produs. Se intenționează introducerea culturilor de tutun, bumbac (în nord), cafea și chiar cacao. Bogată, cîndva, în păduri cu esență valoroasă — precum iroku și acaju — Guineea-Bissau are în vedere replantarea cu acești arbori a unor terenuri și exploatarea lor rațională. Într-o întinsă regiune din zona estuarului fluviului Geba se va planta orez, intenționîndu-se obținerea unei duble recolte anuale, iar dezvoltarea culturii de trestie de zahăr va permite o producție de zahăr de 60 000 tone pe an, începînd din 1980. Importante proiecte se referă la extinderea pescuitului, a exploatărilor miniere și petroliere.

Acest amplu și profund proces în care s-a angajat Republica Guineea-Bissau, în cei trei ani care s-au scurs de la proclamarea ca stat independent, este privit cu simpatie și solidaritate de țara noastră. De altfel, între P.C.R. și P.A.I.G.C., între președinții celor două țări — tovarășii Nicolae Ceaușescu și Luis Cabral — și între cele două popoare au existat, de mult, puternice legături care au cunoscut un moment de seamă în dezvoltarea și aprofundarea lor în timpul vizitei efectuate în țara noastră de președintele Luis Cabral. Cu acest prilej s-au pus bazele unei extinderi pe multiple planuri a raporturilor dintre cele două țări, partide și popoare. Referindu-se la acest aspect, șeful statului Guineea-Bissau sublinia în interviul acordat revistei noastre : „Nu este întîmplător că, după eliberarea totală a patriei noastre, am vizitat România. Această vizită este justificată de legăturile profunde și multilaterale dintre P.A.I.G.C. și P.C.R., dintre popoarele noastre, dintre conducătorii noștri. Era, deci, firesc ca noi să dezvoltăm aceste relații și acum cînd țara noastră este pe deplin independentă să le conferim baze noi și valențe superioare".

D. C.

MALI

Opțiuni economico-sociale

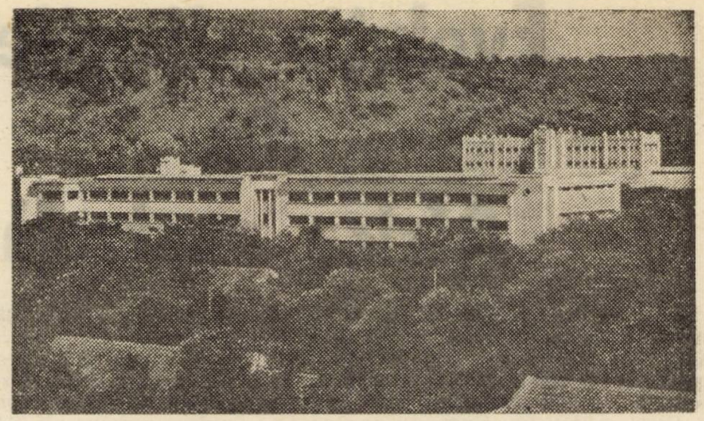

Colegiul tehnic din Bamako

Republica Mali, situată în vestul Africii, pe cursul superior al fluviului Niger (1 204 000 kmp ; 5 380 000 locuitori, în 1973), este una dintre primele țări ale acestui continent ce și-a proclamat independența în anul 1960. În anii care au trecut de la cucerirea independenței, poporul malian a depus eforturi susținute în vederea eradicării moștenirii coloniale și pentru înscrierea țării pe făgașul dezvoltării, progresului și bunăstării. Realizarea acestor cerințe de prim ordin a necesitat elaborarea unui amplu program de reforme ce vizau prefaceri profunde în structura economică și socială a statului.

Trebuie reamintite, în acest context, naționalizarea unor importante obiective și ramuri economice, dezvoltarea unei agriculturi moderne, punerea în valoare a bogățiilor naturale în beneficiul propriului popor, extinderea rețelei de învățămînt și asistență socială. Astfel, Republica Mali — odinioară lipsită total de industrie — dispune în prezent de o serie de întreprinderi industriale ce contribuie într-o măsură majoră la dezvoltarea generală a țării. Între altele, trebuie semnalate obiectivele ridicate la Kayes Segon, Sikasso și Mopti, ca și cele aflate încă în construcție în alte zone ale țării. Reperele acestei preocupări se materializează în prelucrarea locală a produselor primare, valorificarea rezervelor de bauxită, cupru, fier, fosfați, în extinderea și modernizarea unităților industriale existente, în construirea de obiective noi și chiar în crearea unor noi ramuri de producție.

După acțiunile și măsurile întreprinse în ultimii ani în direcția dezvoltării, prin transpunerea în viață a planului economic trienal (1970—73), în întocmirea actualului plan cincinal 1974—78 s-a pus accent pe dezvoltarea prioritară a sectoarelor primare — agricultură, creșterea vitelor, piscicultură, fără a se neglija opțiunea industrială. În acest scop, vor fi întreprinse numeroase acțiuni care au în vedere organizarea teritoriului și irigarea unei vaste suprafețe de circa 10-15 000 hectare, conlucrarea cu diverse țări ale lumii în înfăptuirea unor proiecte de amploare. Menționăm, de pildă, proiectul elaborat în comun cu statele vecine — Mauritania, Senegal — pentru punerea în valoare a fluviului Senegal, ceea ce, între altele, va contribui la dezvoltarea bazei energetice de care dispune Mali și la valorificarea superioară a resurselor agricole și miniere din regiune.

„Anul acesta, declara recent șeful statului malian, Moussa Traore, țara noastră va deveni exportatoare de orez, mei și sorg". Afirmația se bazează pe cifrele înscrise în planul general de dezvoltare și pe recoltele sensibil sporite obținute în 1975 : 950 mii tone cereale (mei, sorg, porumb) și 280 mii tone orez, față de 530 mii tone și, respectiv, 90 mii tone, în 1974. Producția de bumbac a crescut de la 13 000 tone, în 1962, la peste 103 000 tone în anul agricol 1975/1976, iar cea de arahide de la 27 000 tone, în anul 1967, la 180 000 tone în acest an. Numeroase întreprinderi s-au construit sau sînt proiectate în domeniul agroindustrial. Exemple dintre cele mai recente sînt fabrica de decorticare a orezului de la Sevare, cu o capacitate de 13 000 tone, fabrica de zahăr de la Sirabala, în sudul țării, și cea care va fi construită la Sikasso. Pe de altă parte, la Diamon, va fi construită o fabrică de ciment cu o producție anuală de 50 000 tone ciment.

De asemenea, la începutul acestui an, în cadrul Programului național de luptă împotriva secetei, au fost inaugurate cinci baraje de acumulare care sînt situate pe afluenții rîului Yame.

Cele cinci baraje au o importanță capitală în contextul social-economic al regiunii Mopti unde problema fundamentală rămîne cea a apei. Regiunea este una dintre cele mai populate din țară, avînd o concentrație de 50 de locuitori pe kmp. Bazinele create servesc atît alimentației populației, cît și sporirii producției agricole. Este vorba, în primul rînd, de cultura orezului în sezonul ploios, a legumelor și a plantelor oleaginoase. Printre cele cinci baraje inaugurate, se distinge cel de la Somoli, cu o capacitate de reținere de 800 000 mc apă și o suprafață de 1 100 kmp, care va permite irigarea unei întinse suprafețe de terenuri agricole pentru cultivarea a două recolte pe an. Cel de-al doilea, barajul de la Dioudiourou formează un lac cu o capacitate de 250 000 mc și o suprafață de 250 kmp, oferind, de asemenea, posibilitatea irigării unor terenuri pentru cultivarea a două recolte anual.

Între România și Mali s-au stabilit și se dezvoltă relații de prietenie și colaborare în folosul reciproc, în interesul cauzei păcii și înțelegerii internaționale. La cursul ascendent pe care îl cunosc raporturile româno-maliene au contribuit contactele și vizitele, dialogul deschis și constant, care au deschis noi perspective extinderii și diversificării acestei conlucrări fructuoase. Convorbirile dintre reprezentanții celor două țări s-au finalizat printr-o serie de acorduri de cooperare în domeniile minier și petrolier, industrial, agricol și în alte sectoare de interes bilateral. Consecventă permanentei sale preocupări pentru întărirea prieteniei și colaborării cu noile state independente din Africa, cu toate țările în curs de dezvoltare, țara noastră urmărește cu sentimente de simpatie și solidaritate eforturile poporului malian pe calea afirmării voinței sale de a-și făuri în mod liber destinul, a consolidării independenței patriei sale, a progresului economic și social.

Eugenia Marinescu

În timpul vizitei efectuate săptămîna trecută în Marea Britanie, ministrul de externe al R.S. Cehoslovace, Bohuslav Chnoupek (stînga), a semnat, împreună cu omologul său britanic, Anthony Crosland, instrumentele de ratificare ale convenției consulare dintre cele două țări

Evoluţia situaţiei din Africa australă

Şi în această săptămînă, climatul s-a menţinut la fel de încordat în întreaga Africă de Sud. Ample manifestaţii anti-apartheid au avut loc la Johannesburg, Capetown, Port Elisabeth, Durban şi Pretoria şi alte localităţi învecinate cu acestea. Ca de obicei, poliţia a deschis focul împotriva participanţilor la demonstraţii.

În legătură cu bilanţul celor ucişi, zilele trecute s-au făcut o serie de precizări : la Soweto, începînd de la 16 iunie (data primei manifestaţii) şi pînă la sfîrşitul lunii august, au murit 294 de persoane, în timp ce, în aceeaşi perioadă, la Pretoria s-au înregistrat 172 de victime. De asemenea, un număr însemnat de metişi au fost ucişi la Capetown, în special în cursul acestei luni. În ceea ce priveşte răniţii înregistraţi pe întreg teritoriul ţării, aceştia sînt aproape 2 000. La toate acestea se adaugă, desigur, importantele pagube materiale înregistrate în oraşele locuite de africani. Se semnalează, totodată, în acţiunile de represalii participarea, alături de forţele poliţieneşti, a unor grupuri înarmate de albi. Prima oară, aceste grupuri se alăturaseră poliţiei din Capetown în reprimarea demonstraţiilor metişilor, dar, în urma apelului ministrului sud-african de interne, asemenea grupuri s-au constituit în aproape toate oraşele principale şi iau parte activă la represalii.

Acesta era contextul în care a sosit — la 17 septembrie —, în Africa de Sud, secretarul de stat al S.U.A., Henry Kissinger. După cum se ştie, în prealabil, şeful diplomaţiei americane vizitase Tanzania şi Zambia, unde a conferit cu preşedinţii Julius Nyerere şi, respectiv, Kenneth Kaunda. Convorbirile au avut, desigur, în vedere ansamblul problemelor Africii australe, cu deosebire Rhodesia şi Namibia.

În ce priveşte etapa sud-africană, în cursul ei Kissinger a avut mai multe runde de convorbiri cu J. B. Vorster. La rîndul lui, premierul sud-african s-a întîlnit de două ori, în cursul săptămînii, cu omologul său rhodesian, Ian Smith. La 19 septembrie, la sediul ambasadei americane, Henry Kissinger a conferit timp de patru ore cu Ian Smith. După prima convorbire dintre Smith şi secretarul de stat american, delegaţia rhodesiană s-a retras pentru a formula un răspuns care a fost prezentat lui Kissinger în cursul după-amiezii.

Referindu-se la această întîlnire, Henry Kissinger a declarat ziariştilor : „Am prezentat delegaţiei rhodesiene punctele de vedere comune ale S.U.A. şi Marii Britanii în legătură cu problema viitorului politic şi economic al Rhodesiei. Am expus, de asemenea, în detaliu părerile preşedinţilor din Africa neagră privind condiţiile esenţiale ale unei soluţionări în Rhodesia."

În după-amiaza aceleiaşi zile, tot la Pretoria, a avut loc o reuniune tripartită — Vorster, Kissinger şi Smith — la încheierea căreia secretarul de stat american a declarat că urmează să prezinte şefilor de state africane interesate reacţia primului ministru rhodesian la propunerile de reglementare pe care le-a supus discuţiei în cursul întrevederilor respective. Potrivit unor surse americane, aceste contacte s-au axat, în principal, asupra planului anglo-american de reglementare care prevede o garanţie financiară pentru albii care acceptă să rămînă în Rhodesia după preluarea puterii de către populaţia majoritară neagră şi o perioadă tranzitorie de doi ani pentru transferarea puterii.

Potrivit agenţiilor de presă, „progresele" pe care Kissinger declara că le-a realizat constau în : „acceptarea, sub anume condiţii, de către Ian Smith a principiului regulii majorităţii" şi în „concesii (din partea lui J. B. Vorster) asupra viitorului Namibiei". Potrivit acelorași surse, şeful diplomaţiei americane „nu şi-a încheiat misiunea, ea putînd fi reluată în viitorul apropiat, poate înaintea mijlocului lunii viitoare". Într-o declaraţie a unui purtător de cuvînt al Ministerului de Externe britanic se afirmă că Marea Britanie ar fi gata să organizeze o conferinţă constituţională asupra Rhodesiei dacă misiunea în curs a secretarului de stat Kissinger va permite scoaterea din impas a problemei. Organizarea unei atari conferinţe ar fi făcut obiectul unui schimb de mesaje între preşedintele Tanzaniei şi guvernul englez.

În continuare, secretarul de stat american a vizitat Lusaka (luni), Dar Es Salaam (marţi), apoi (miercuri) el a sosit în capitala Zairului, Kinshasa, în drum spre Londra, unde îl va întîlni pe primul ministru, James Callaghan, autorul planului de reglementare a problemei rhodesiene, la care s-au raliat S.U.A.

După noua întîlnire cu secretarul de stat american, preşedintele Kaunda a declarat că a avut o convorbire utilă cu Kissinger şi în viitorul apropiat va avea consultări pe această temă cu preşedinţii Julius Nyerere — Tanzania, Samora Machel — Mozambic, şi Seretse Khama — Botswana. La rîndul său, Joshua Nkomo, unul din liderii Congresului Naţional African, arăta că : „militanţii pentru eliberare naţională din Rhodesia nu vor accepta nici o formulă de reglementare care nu se concretizează în transferul puterii către majoritatea africană, într-un interval de maximum 9—12 luni".

Preşedintele Nyerere şi-a exprimat speranţa că, în cazul unui răspuns pozitiv al lui Smith, lucrările ar putea intra pe un făgaş normal şi, astfel, s-ar convoca o conferinţă constituţională cu privire la Rhodesia. La Salisbury, guvernul examinează propunerile „dificile şi complicate" (cum le definea chiar Smith) cu care premierul rhodesian a revenit de la Pretoria. În acelaşi context, se reţine şi faptul că, de la Londra, unde evoluţia problemei rhodesiene este urmărită cu atenţie, observatorii reamintesc că, în trecut, Smith a mai fost confruntat cu propuneri de soluţionare a situaţiei pe care, însă, le-a respins.

Referindu-se la eventualele rezultate ale misiunii lui Kissinger şi sintetizînd poziţiile liderilor africani, şeful statului zambian, Kenneth Kaunda, declara : „Dacă misiunea dumneavoastră eşuează, vom lupta pînă la ultimul om. Dorim pacea, dar o pace demnă, dreaptă. În această problemă nu se poate ajunge la nici un compromis".

Cronologie 1976

6 ianuarie. Salisbury. Prima şedinţă plenară a convorbirilor privind viitorul constituţional al Rhodesiei. Iau parte, Joshua Nkomo, unul din liderii Consiliului Naţional African din Rhodesia, şi premierul rhodesian, Ian Smith.

22 ianuarie. Premierul sud-african John B. Vorster remaniază guvernul. „Mulţi dintre cei opt noi miniştri aparţin cercurilor conservatoare care se tem de o evoluţie liberală a guvernului mai ales în problemele rasiale", constată „France Presse".

5 februarie. Pretoria. Începe dezbaterea unui proiect de lege potrivit căruia ar urma să fie trimise trupe sud-africane în orice punct al continentului african la sud de Ecuator, unde, după opinia regimului sud-african, ar apărea „o ameninţare la adresa sa".

27 februarie. Trupele rhodesiene masacrează 60 de locuitori dintr-un sat mozambican.

1 martie. Lordul Greenhill, fost secretar general la Foreign Office, delegat de guvernul englez cu o misiune „pur exploratorie" în Rhodesia, îşi prezintă raportul.

3 martie. Mozambicul anunţă că va respecta cu rigurozitate sancţiunile economice adoptate de O.N.U. împotriva Rhodesiei şi, ca urmare, închide frontierele cu această ţară. Comentînd decizia, secretarul general al O.N.U., Kurt Waldheim, subliniază că ea pune „în evidenţă gravitatea situaţiei şi

Preşedintele tanzanian, Julius Nyerere, l-a primit pe secretarul de stat american, Henry Kissinger, în cadrul recentului turneu pe care acesta l-a efectuat în ţări ale Africii

necesitatea urgentă a soluționării problemei rhodesiene".

16—17 martie. Consiliul de Securitate, dezbătînd pe larg aspectele situației create în sudul Africii ca urmare a actelor de agresiune comise de Rhodesia împotriva Mozambicului și a deciziei acestei țări de a închide total frontierele ei cu Rhodesia, a condamnat agresiunea Rhodesiei și a adoptat o rezoluție de sprijinire a deciziei Mozambicului.

19 martie. Convorbirile Nkomo-Smith sînt întrerupte. Joshua Nkomo a precizat că Ian Smith a făcut în cadrul discuțiilor „propuneri rasiste și dispreţuitoare". Comentînd acest eșec, președintele Zambiei subliniază că este vorba „de clipa cea mai grea" din istoria zonei.

22 martie. Planul lui James Callaghan, vizînd trecerea puterii populației majoritare rhodesiene în decurs de 18 luni pînă la doi ani, este respins de Ian Smith care consideră prevederile lui „tot atît de extremiste ca și cele ale Consiliului Național African".

25 martie. Lusaka. Se încheie întrunirea șefilor de stat din Tanzania, Botswana, Mozambic și Zambia, consacrată situației din Rhodesia. La convorbiri au mai participat J. Nkomo și A. Muzarewa, lideri ai Consiliului Național African. Este pentru prima dată după o perioadă de criză, în cadrul conducerii A.N.C., cînd cei doi lideri iau parte la o întrunire consacrată situației din Rhodesia.

4 aprilie. După convorbiri cu președinții tanzanian și mozambican, David Ennals, ministru de stat britanic, declară că „există posibilitatea unor negocieri referitoare la problema rhodesiană cu condiția ca conducătorii acestei țări să-și dea seama că nu-au altă opțiune decît accesul la putere al majorității".

24 aprilie. Începe prima călătorie prin state ale Africii (Kenya, Tanzania, Zambia, Liberia, Senegal și iarăși Kenya) a lui Henry Kissinger.

La Lusaka, Henry Kissinger prezintă un program american în zece puncte privind „soluționarea justă și durabilă a problemei rhodesiene".

10 mai. Ministrul sud-african de finanțe a prezentat proiectul de buget pe exercițiul financiar 1976—1977, ce prevede o sporire cu 40 la sută a cheltuielilor militare care, de altfel, în decurs de doi ani aproape s-au dublat.

16 iunie. La Soweto — „oraș-dormitor" cu un milion de locuitori, toți negri — se aprinde scînteia marilor demonstrații antiapartheid. Aceste manifestații, care mai durează și în aceste zile, s-au extins în toată țara, la ele participînd și metișii. Represaliile sînt dintre cele mai dure : numărul victimelor a depășit cifra de 500, peste 2 000 sînt răniți, iar alte cîteva mii de persoane au fost arestate.

23—24 iunie. Bavaria (R.F.G.). Premierul sud-african, John Vorster, și Henry Kissinger, secretarul de stat american, au avut convorbiri „pur exploratorii" cu privire la situația din Africa australă.

Iulie. La cea de-a 13-a reuniune la nivel înalt a O.U.A. a luat cuvîntul și Kurt Waldheim, care a calificat drept ilegală prezența Africii de Sud în Namibia și a condamnat regimul ilegal de la Salisbury. Rezoluțiile adoptate la reuniunea O.U.A. condamnă regimurile rasiste din Africa de Sud și Rhodesia și sprijină în mod ferm mișcările de eliberare din aceste țări. Este denunțată ocuparea de către Africa de Sud a Namibiei.

16 iulie. Pretoria. Toate întrunirile publice au fost interzise, iar deschiderea școlilor, fixată pentru 20 iulie, a fost amînată sine die. Reintră în vigoare și legea privind securitatea internă care permite deținerea pe termen nelimitat a persoanelor arestate, acuzate de a fi tulburat ordinea publică. Se închide și Universitatea din Johannesburg.

19 iulie. În nordul Namibiei se desfășoară ciocniri între forțele armate sud-africane și luptători de guerilă aparținînd Organizației Poporului pentru Eliberarea Africii de Sud-Vest — S.W.A.P.O.

30 iulie. Maputo. Președinții Mozambicului, Zambiei și Tanzaniei au o întîlnire consacrată situației din Rhodesia și Namibia.

1 august. Consiliul de Securitate al O.N.U. încheie examinarea plîngerii Zambiei referitoare la atacurile și provocările armate comise de Africa de Sud. Se adoptă rezoluții de condamnare a acestor acțiuni provocatoare și în sprijinul luptei de eliberare a popoarelor din Namibia și Rhodesia.

19 august. La Windhoek, din inițiativa Pretoriei, se reunește o așa-zisă conferință constituțională asupra Namibiei. S.W.A.P.O respinge hotărîrea Africii de Sud de a acorda „independență" Namibiei și de a crea pe acest teritoriu un guvern provizoriu. Înaltul comisar O.N.U. pentru Namibia, Sean McBride, declară că noile convorbiri de la Windhoek sînt „o manevră pentru a cîștiga timp în vederea instaurării unui guvern marionetă în Namibia" de către regimul de la Pretoria.

Înaltul Comisariat al O.N.U. pentru refugiați a comunicat că armata rhodesiană a atacat, la 8 august, o tabără a O.N.U., adăpostind refugiați civili și nu o tabără a luptătorilor de guerilă, cum pretindea Salisbury.

20 august. Autoritățile rhodesiene suspendă cursurile în toate școlile pentru africani ca măsură de represalii împotriva acțiunilor de protest ale populației de culoare față de intenția guvernului de a recruta africani pentru a lupta împotriva mișcării de eliberare națională a poporului zimbabwe.

23—24 august. Greva negrilor din Soweto a paralizat întreaga regiune a Johannesburgului.

26 august. Cu ocazia zilei Namibiei, în capitala Zambiei se inaugurează Institutul O.N.U. pentru Namibia. Cu numai cîteva zile înainte de data fixată de O.N.U. pentru accesul Namibiei la independență — 31 august 1976 — în zonă sosește o delegație O.N.U. pentru o misiune de anchetă cu privire la Namibia și la situația din sudul Africii, în general.

28 august. La Dar Es Salaam sosesc William Rogers, subsecretar de stat american pentru problemele economice, și William Schaufele, subsecretar de stat pentru problemele africane. Ei mai vizitează și Zambia.

Secretarul general al O.U.A., William Eteki Mboumoua, își încheie călătoria prin unele state din zonă pentru a examina principalele probleme referitoare la situația din Africa australă.

31 august. Consiliul de Securitate s-a reunit într-o ședință care constată expirarea termenului acordat guvernului sud-african pentru prezentarea unui program valabil vizînd independența Namibiei. S-a convocat o nouă ședință pentru 23 septembrie a.c.

Guvernul rhodesian condamnă la moarte opt negri, în vîrstă între 19 și 30 de ani, aparținînd Consiliului Național African, sub acuzația de a fi comis acte de „terorism".

2 septembrie. Președintele S.W.A.P.O., Sam Nujoma, declară că organizația sa este gata să participe la negocieri constituționale privind proclamarea independenței Namibiei, dacă acestea vor fi organizate de O.N.U. într-un loc convenabil, cum ar fi Geneva.

4—6 septembrie. Zürich. O nouă rundă de convorbiri (15 ore) Vorster — Kissinger.

6 septembrie. Dar Es Salaam. Reuniune la nivel înalt consacrată situației din Africa australă. Participă președinții Angolei, Botswanei, Tanzaniei, Zambiei și Mozambicului, precum și lideri ai mișcării de eliberare dn Rhodesia, Namibia și Africa de Sud.

13—16 septembrie. O nouă grevă a muncitorilor din Soweto, la care se alătură și cei din Alexandra, paralizează activitatea economică a Johannesburgului.

14 septembrie. Ian Smith are convorbiri, la Pretoria, cu premierul Vorster.

Începe turneul în unele state africane (Tanzania, Zambia, Africa de Sud, Zair), al lui Henry Kissinger.

Dumitru Constantin

Sam Nujoma, președintele S.W.A.P.O., prezentînd presei opiniile organizației sale privind viitorul Namibiei

Cancelarul austriac Bruno Kreisky, aflat în vizită neoficială la Varșovia, a fost întîmpinat la aeroport de premierul polonez Piotr Jaroszewicz (dreapta)

1000+1

Convorbire

„L'Unità", organul P.C. Italian, reproduce integral convorbirea telefonică a primarului comunist al orașului Neapole, Maurizio Valenzi, cu Luis Corvalan, secretarul general al P.C. din Chile, aflat în închisoarea „Tres alamos" de lîngă Santiago. „Da, aici Corvalan, se aude de la celălalt capăt al firului, după ce s-au făcut prezentările necesare. Mă simt bine. Încerc să-mi vindec bolile vîrstei, pentru că n-am intenția să fac pe bătrînul pe aici. Te rog să-i saluți pe Enrico (Berlinguer), Luigi (Longo), Giancarlo (Pajetta) și pe Zaccagnini (liderul democrat-creștin). Mulțumesc, de asemenea, tuturor prietenilor pentru tot ceea ce fac pentru noi". „Vom face totul pentru a obține eliberarea ta și a celorlalți tovarăși", spune Valenzi. „Tuturor, urările mele pentru viitor. Tuturor (italienilor), multe mulțumiri și «un abrazo»" (îmbrățișare) .Convorbirea, care a avut loc cu prilejul împlinirii, de către Luis Corvalan, a vîrstei de 60 de ani, a durat șase minute. Seara, ea a fost transmisă la radio Roma.

Autobuze

Autobuzele cu două etaje, care au fost dintotdeauna bucuria copiilor și turiștilor, au reapărut pe marile artere ale New Yorkului, după o absență de 30 de ani. Opt asemenea autovehicule, construite de „British Leyland" și importate din Marea Britanie, străbat deja Fifth Avenue, Broadway și Riverside Drive. Sînt prea înalte pentru a trece prin unele tunele către diverse colțuri ale orașului, circulația lor rezumîndu-se la perimetrul Manhattan-ului. Sînt încete, dar confortabile și pot transporta 69 de pasageri : 44 sus și 25 jos, în timp ce autobuzele obișnuite au numai 43 de locuri.

Temple

Celebrele temple din Angkor, imortalizate de André Malraux în cartea sa „Calea regală", au fost redeschise turismului de către autoritățile din Cambodgia. După cum anunță „Radio Cambodgia", „templele n-au avut foarte mult de suferit de pe urma războiului".

Populație

Populația lumii, potrivit ultimelor estimări provizorii ale O.N.U., s-a ridicat la jumătatea anului 1976 la 4,045 miliarde oameni. La jumătatea anului 1975, populația lumii a fost de 3,968 miliarde.

Malarie

Înregistrînd anual circa 125 de milioane de cazuri în întreaga lume, malaria se află într-o ofensivă îngrijorătoare, afirmă specialiștii care s-au întîlnit la Stockholm, la un seminar organizat sub egida O.M.S. În Africa și sudul Saharei, malaria ucide anual aproape un milion de copii sub vîrsta de 5 ani, iar în India au fost înregistrate 4 milioane de cazuri în 1975, față de 250 000 în 1969. Se pare că maladia nu cuprinde noi regiuni, ci se dezvoltă în cele deja atinse, ca Tailanda, unde 80 la sută din persoanele spitalizate sînt bolnave de malarie.

Regele Baudouin al Belgiei (centru) primește explicații în fața pupitrului de comandă al noului metrou bruxellez, a cărui inaugurare a avut loc luni, 20 septembrie

Metri

Canada va introduce, în curînd, sistemul metric. Începînd de la 1 ianuarie 1977, toate distanțele vor fi indicate în kilometri, iar de la 1 ianuarie 1979, toate stațiile de benzină vor vinde în „litri" și nu în „galoane". Odată cu anul școlar care începe în septembrie 1979, învățămîntul elementar și secundar va adopta sistemul metric, iar un an mai tîrziu, el va fi introdus în universități. Comisia metrică a Canadei speră să realizeze aceste modificări în toate sectoarele economiei, pînă în 1980.

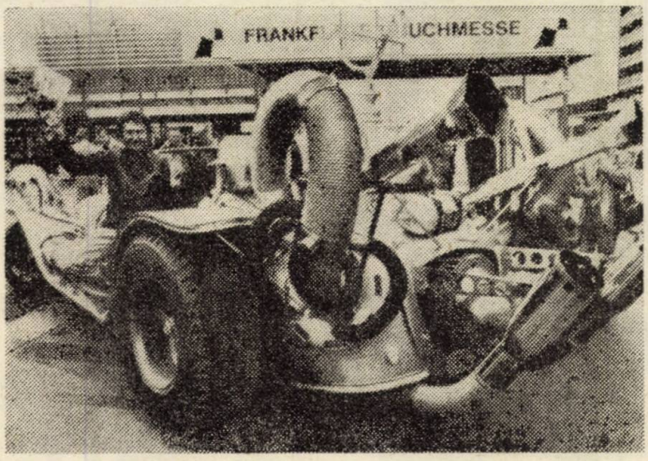

Scriitorul norvegian Ivo Caprino merge să-și prezinte ultima sa carte la tîrgul internațional de la Frankfurt, într-un mijloc de transport cu total inedit... Viteza lui — datorită celor două motoare — poate ajunge, totuși, la 255 de kilometri pe oră

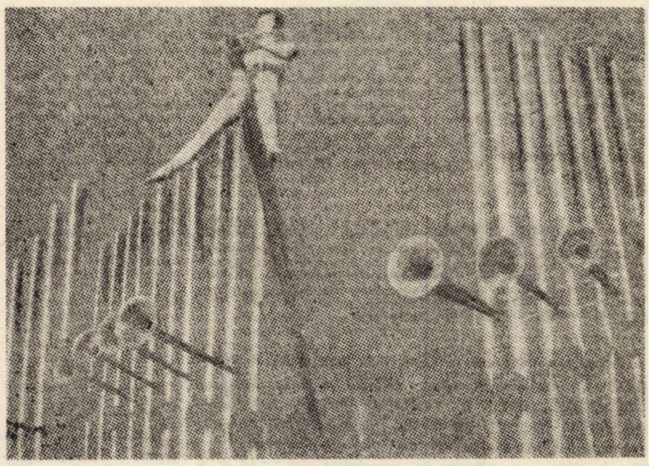

La Shiraz (Iran), unde a avut loc cel de-al doilea Festival al artelor, spectacole din cele patru colțuri ale lumii au reînviat culturi străvechi

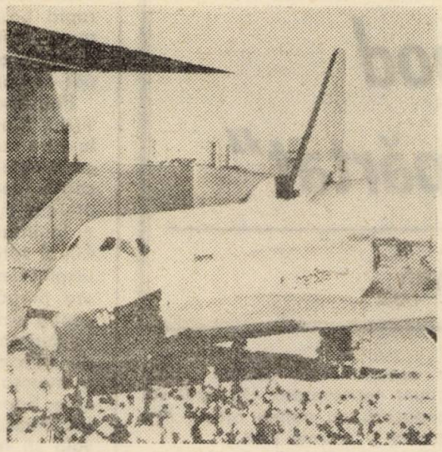

În localitatea californiană Palme Dalle, a fost prezentată publicului naveta spațială „Enterprise" destinată testărilor la sol și în atmosferă. Zborurile regulate vor începe în 1980, fiecare aparat putînd fi utilizat de o sută de ori. Cele două rachete de propulsie sînt, de asemenea, recuperabile. Naveta va permite menținerea în spațiu a unor laboratoare locuite în permanență. Aspectul cel mai interesant îl constituie posibilitatea construirii unor adevărate „orașe în spațiu", ale căror elemente vor fi transportate de către navetă și asamblate pe orbită

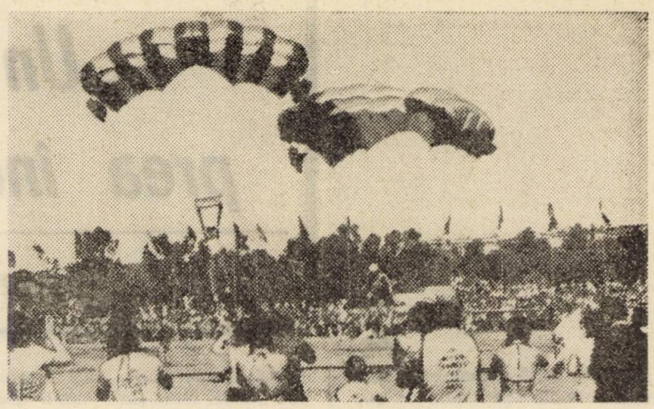

Vrînd să facă fotografii de la aceeași înălțime cu cea a concurenților, în timpul celui de-al 13-lea Campionat mondial de parașutism, doi italieni au reușit să evite aproape în ultima clipă aterizarea în mijlocul ceremoniei de deschidere

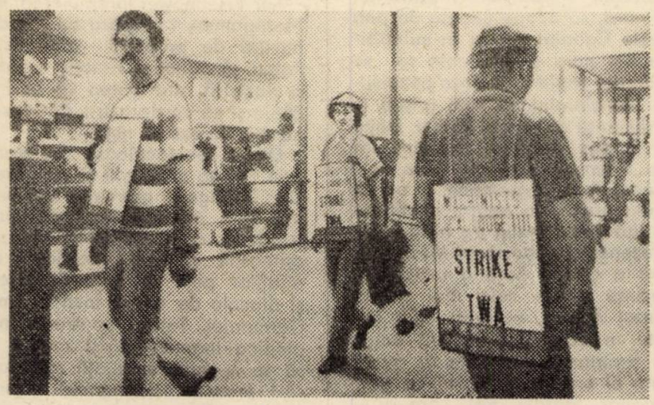

Personalul companiei americane de aviație TWA se află în grevă, după ce tratativele între conducere și salariați au eșuat

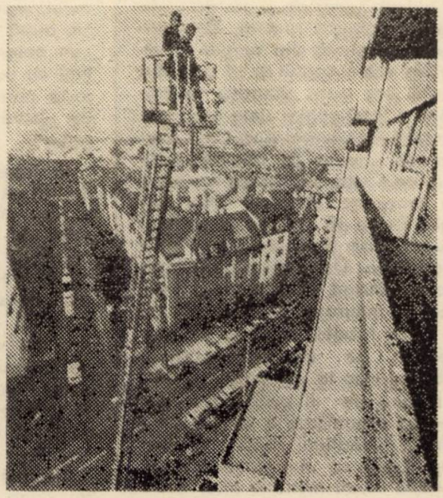

La Basel, o platformă contra incendiilor — mîndria orașului — a fost declarată, de către Inspectoratul drumurilor, ca „inutilizabilă". Este prea înaltă și prea grea... Pentru a i se aduce modificările necesare, se vor cheltui mai mulți franci decît a costat la început...

Precizare

Casa Albă a dezmințit categoric zvonurile potrivit cărora ar fi fost trase focuri de armă asupra lui H. Kissinger în Africa de Sud. Un purtător de cuvînt a precizat că, în momentul în care știrile au parvenit la Casa Albă, secretarul de stat avea o convorbire telefonică cu Brent Scowcroft, consilier în problemele securității naționale. „Zvonurile sînt total lipsite de temei", se subliniază.

Proces

Tribunalul suprem militar portughez a clasat procesul intentat de poliția judiciară militară împotriva maiorului Otelo Saraiva de Carvalho și altor trei ofițeri, care făceau parte din vechiul organism COPCON. Tribunalul suprem militar consideră că acuzațiile aduse împotriva maiorului de Carvalho și celorlalți trei ofițeri „nu au fost dovedite". Fostul comandant al COPCON se află în prezent în libertate provizorie, după ce fusese arestat în urma evenimentelor de la 25 noiembrie 1975.

Nave

Experți maritimi reprezentînd opt guverne vest-europene s-au întrunit la Haga, pentru a pune la punct unele acțiuni comune împotriva navelor aflate sub pavilioane de complezență. Un comunicat precizează că aceste nave nu respectă normele de securitate și regulile de protecție a muncii la bord. Ambarcațiunile în cauză reprezintă circa 30 la sută din flota mondială, statisticile atribuindu-le de patru ori mai multe accidente decît în cazul vaselor „normale".

Lege

Senatul Statelor Unite a aprobat un proiect de lege, care interzice întreprinderilor americane să dea mită vreunui membru al unui guvern străin. Întreprinderea care va încălca această lege va fi pasibilă de o amendă de 10 000 dolari, iar conducătorii care vor aproba mita vor fi condamnați la închisoare pe termen de 2 ani. Proiectul de lege a fost transmis Camerei Reprezentanților.

Protecție

Poluarea atmosferică a atins, la Teheran, un nivel îngrijorător, declară directorul departamentului de resort al Iranului. Vehiculele cu motor, care contribuie în proporție de 89 la sută la impuritatea aerului, emană anual 746 000 tone de poluanți, dintre care 566 000 tone oxid de carbon, 80 000 tone oxid de azot, 95 000 tone hidrocarburi cancerigene. Numeroase măsuri de protecție a mediului au început să fie puse în aplicare.

Revenire

Fostul premier tailandez, mareșalul Thanom Kittikachorn, a revenit din exilul pe care l-a petrecut la Singapore. Într-o declarație distribuită presei, el a afirmat că nu are nici o intenție politică și că revine în Tailanda pentru a se face bonz. Mareșalul Kittikachorn a fost forțat să părăsească țara în urma revoltei studenților din octombrie 1973.

Detectiv

„Moartea unui erou", își intitulează Agenția France Presse știrea despre dispariția celui mai bun, dar bătrîn, ciine detectiv al poliției din Tokio. A primit în cei 10 ani de viață, care echivalează cu vîrsta de 70 de ani, în cazul omului, 109 medalii din partea autorităților. Din cariera sa, polițiștii japonezi amintesc de arestarea, în februarie 1971, a doi răufăcători care devalizaseră un magazin de arme, precum și de interceptarea unor importante documente în legătură cu activitatea unei organizații teroriste.

Anchete

Camera Reprezentanților din S.U.A. a adoptat o rezoluție privind deschiderea unei noi anchete în legătură cu asasinarea defunctului președinte John Kennedy și a lui Martin Luther King. Potrivit rezoluției, va fi creat un comitet alcătuit din 12 membri, însărcinat să investigheze împrejurările în care au fost comise asasinatele. Ca președinte a fost desemnat T. Downing, membru al Camerei Reprezentanților.

Petrol

„Întîlnirea din luna decembrie a țărilor producătoare de petrol se anunță ca cea mai furtunoasă din istoria O.P.E.C.", scrie revista „Newsweek". „Ca urmare a creșterii cererii de petrol, doi din cei mai importanți producători, Iranul și Venezuela, se vor lupta pentru o sporire a prețului cu 25 la sută, adică 4 dolari pe baril", scrie revista la rubrica „Periscop". Cît despre Arabia Saudită, ministrul Ahmed Zaki Yamani este partizanul menținerii prețului fixat în luna mai. Alți participanți sînt, din contră, în favoarea unei creșteri a prețurilor.

„Un pod prea îndepărtat"

Cornelius Ryan

2

Pe data de 5 septembrie, spre seară, primele formațiuni de parașutiști ale general-colonelului Kurt Student săpau deja tranșee în diverse puncte de-a lungul laturii de nord a Canalului Albert din Belgia. Lucrau cu o grabă aproape frenetică. În plus, printr-un noroc extraordinar, veni și un alt ajutor de acolo de unde nu se aștepta nimeni. Retragerea precipitată din Belgia în Olanda s-a încetinit și în cele din urmă s-a oprit datorită tenacității și inteligenței unui om : generalul locotenent Kurt-Chill. Deoarece Divizia 85 infanterie de sub comanda lui fusese aproape în întregime distrusă, Chill primise ordin să salveze ce se mai putea salva și să se retragă spre Germania. Dar perseverentul general, văzînd panica de pe șosele și încurajat de ordinul de zi al lui Model, hotărî să nu țină seama de alte dispoziții. Chill ajunse la concluzia că unicul mod de a evita catastrofa era să organizeze o poziție de-a lungul Canalului Albert. El contopi ceea ce mai rămăsese din Divizia 85 cu resturile altor două divizii și dispersă repede oamenii în punctele cele mai importante de pe malul de nord al canalului. Apoi își concentră atenția asupra podurilor și instală „centre de primire" la extremitățile lor de nord. În douăzeci și patru de ore, Chill reuși să adune mii de militari aparținînd aproape tuturor genurilor de armă din forțele armate germane. Era o „amestecătură pitorească" ; puteau fi văzuți mecanici din Luftwaffe, funcționari ai guvernului militar, unități de coastă ale marinei și soldați proveniți din vreo zece divizii diferite, dar aceste unități de strînsură, înarmate în cel mai bun caz cu puști, erau deja pe canal cînd a sosit Student.

El se aștepta la un atac dintr-un moment în altul și, totuși, încă nu fuseseră semnalate blindatele aliate. Generalul nu reușea să-și explice de ce nu exista aproape nici un contact cu inamicul la nord de Anvers. Se așteptase ca tancurile britanice, după ocuparea orașului, să se îndrepte spre nord, să izoleze peninsula Beveland și să pătrundă în Olanda. Evident, englezii și-au încetinit înaintarea. Dar de ce ?

■

Tabloul era sumbru. Înainte de a-l fi demis Hitler în iulie, von Rundstedt avea sub ordinele sale 62 de divizii. Situația pe care i-o prezenta acum șeful secției operațiuni, generalul-locotenent Bodo Zimmermann, nu prevestea nimic bun. Cele două grupuri de armate, îi spuse el feldmareșalului, aveau „48 de divizii «pe hîrtie», 15 divizii de tancuri și 4 brigăzi aproape lipsite de tancuri". Și aceste 48 de divizii, sublinia Zimmermann, erau atît de deficitare în oameni, echipament și artilerie, încît, după părerea sa, constituiau „un potențial de luptă echivalent cu numai 27 de divizii". O forță care reprezenta mai puțin de „jumătate din efectivele aliaților".

În întreaga sa carieră, von Rundstedt studiase cu atenție tactica militară engleză ; avusese, de asemenea, prilejul, din nefericire pentru el, să cunoască de aproape metodele strategice folosite de americani. Descoperise că americanii aveau mai multă imaginație și dovedeau mai multă îndrăzneală în întrebuințarea blindatelor, în timp ce englezii erau neîntrecuți în privința infanteriei. Totuși, în ambele cazuri, diferența era determinată de comandanți. Astfel, von Rundstedt îl considera pe Patton un adversar mult mai periculos decît Montgomery, pe care-l credea „excesiv de prudent, tipicar și metodic". În acel moment, feldmareșalul încerca să-și explice semnificația tărăgănelii lui Montgomery. Întrucît celelalte porturi de la Canalul Minecii erau încă în mîinile germanilor, Anvers-ul prezenta o importanță capitală pentru înaintarea lui Eisenhower — și atunci de ce oare, de 36 de ore, Montgomery n-a mai înaintat deloc și nu-și propune să ocupe cel de-al doilea port ca mărime din Europa ? Motivul putea să fie unul singur : Montgomery nu era pregătit pentru a continua înaintarea.

Concluziile la care ajunseseră Hitler și von Rundstedt în urma analizei situației, deși doar în parte exacte, erau mult mai precise decît își dădeau seama. Timpul prețios de care avea nevoie von Rundstedt pentru a stabiliza frontul îi fusese oferit chiar de aliați. Adevărul este că aliații lăsaseră să le scape prilejul de a exploata succesul : germanii pierdeau mai repede decît puteau aliații să cîștige.

■

Chiar în timp ce von Rundstedt încerca să găsească o soluție pentru a salva Armata 15 prinsă în capcană, generalul-maior George Philip Roberts, comandantul Diviziei 11 blindate engleze, aflat la 220 km distanță, în Anvers, îi informa, triumfător, pe superiorii săi asupra unei acțiuni neașteptate. Oamenii săi ocupaseră nu numai orașul Anvers, ci și marele port.

Generalul Roberts, în vîrstă de treizeci și șapte de ani, executase strălucit ordinele. Din nefericire, din cauza unei mari erori de calcul, nimeni nu i-a dat dispoziții să exploateze succesul — adică să pătrundă în nord, să ocupe capete de pod peste Canalul Albert în suburbiile din nord și de acolo să se îndrepte rapid spre baza peninsulei Bevelandul de sud, aflată la o distanță de numai 25 km. Dacă ar fi pus stăpînire pe istm, lat de 3 km și ceva, Roberts ar fi blocat forțele germane și ar fi creat premisele pentru a elibera în întregime malul de nord, care prezenta o importanță vitală. A fost o eroare care a avut consecințe dintre cele mai grave. Portul Anvers, cucerire mult rîvnită în acest război, era acum în siguranță, dar căile de acces spre el erau încă în mîinile germanilor. Marele port, care ar fi scurtat liniile de aprovizionare pentru întregul front aliat, era inutilizabil.

■

La statul său major, instalat în mod spontan în corturi, în grădinile palatului regal din Laeken, la cîțiva kilometri de centrul orașului Bruxelles, mareșalul Bernard Law Montgomery aștepta nerăbdător răspunsul la mesajul său codificat adresat „personal generalului Eisenhower". Cererea sa urgentă de a declanșa o ofensivă puternică și impetuoasă asupra Berlinului a fost trimisă în seara de 4 septembrie. A doua zi la amiază, eroul de la El Alamein, un om înzestrat cu o deosebită tărie de caracter, în vîrstă de cincizeci și opt de ani, aștepta un răspuns și se întreba liniștit cum se va desfășura în continuare războiul.

La 17 august, el îi propusese generalului Omar N. Bradley, comandantul Grupului 12 de armate americane, planul unei ofensive unitare. Grupul său de armate și cel al lui Bradley urmau să acționeze „cot la cot, formînd o masă solidă de 40 de divizii, care ar fi atît de puternică, încît nu i-ar fi teamă de nimic. Această forță ar urma să înainteze în direcția nord-est". Grupul 21 de armate al lui Montgomery ar elibera coasta Canalului Minecii și ar cuceri Anvers-ul și Olanda de sud. Grupul 12 de armate americane al lui Bradley, orientînd flancul drept spre Ardeni, ar înainta către Aachen și Köln. Obiectivul principal al ofensivei propuse de Montgomery era „de a cuceri rapid bazinul Ruhrului". După toate probabilitățile, spunea el, aceasta ar pune, totodată, capăt războiului.

Patruzeci și opt de ore mai tîrziu, Montgomery află un lucru la care nu se așteptase și anume că Bradley nu era dispus să accepte ideea sa și că, în fapt, prefera o ofensivă americană — o înaintare a lui Patton spre Rin și spre Frankfurt. Eisenhower respinsese ambele planuri ; nu era pregătit să-și schimbe concepția strategică. Comandamentul suprem voia să poată dispune de suficientă flexibilitate pentru a înainta atît spre Ruhr, cît și spre Saar, în funcție de situație. Faptul că Eisenhower nu voia să renunțe la concepția lui inițială era un indiciu evident, după părerea lui Montgomery, că „în realitate, comandantul suprem nu era deloc la curent cu desfășurarea bătăliei terestre".

Lui Eisenhower propunerea lui Montgomery i se păru un joc de hazard de proporții gigantice. Putea să aducă o victorie rapidă și decisivă, dar putea să se încheie și cu un dezastru. Personal, nu era dispus să rişte.

După spectaculoasa înaintare prin Franța și Belgia și cu dovezile înfrîngerii germane de jur-împrejur, oamenii credeau într-adevăr că nimic nu putea să oprească galopul victorios al aliaților pînă la linia Siegfried și dincolo de ea, în însăși inima Germaniei. Totuși, pentru a împiedica inamicul să-și revină și să se regrupeze, aliații trebuiau să-l preseze permanent, fără încetare. Susținerea unei asemenea presiuni produsese o criză de care puțini păreau să-și dea seama. Optimismul îmbătător era vecin cu autoînșelarea. În acest moment, după o cursă febrilă, de aproximativ 400 km de la Sena, marile armate ale lui Eisenhower se găseau în fața problemei aproape de nerezolvat a aprovizionării tehnico-materiale. După șase săptămîni de înaintare aproape neîntreruptă, care a întîmpinat o slabă rezistență, puțini își dădeau seama de neașteptata slăbire a elanului. Dar cînd primele tancuri se apropiară de granițele Germaniei și, în unele puncte, începură să tatoneze chiar „Zidul de vest", ritmul înaintării începu să scadă. Urmărirea aliată își pierduse suflul, frînată de propriul ei succes.

Ceea ce împiedica mai mult ca orice înaintarea era lipsa porturilor. Nu era penurie de materiale, dar acestea erau îngrămădite în Normandia și trebuiau să fie aduse de dincolo de plajă sau prin unicul port în funcțiune, Cherbourg, aflat la 700 km de unitățile cele mai înaintate. Aprovizionarea a patru armate mari, lansate în urmărirea inamicului, la o asemenea distanță era o sarcină extrem de grea.

Pe lîngă dificultățile extrem de serioase ridicate de transport, mai era problema oamenilor care dădeau semne de oboseală, a tehnicii de luptă care se uzase în timpul înaintării impetuoase din Normandia. Tancurile, autoblindatele și vehiculele de toate tipurile au fost folosite

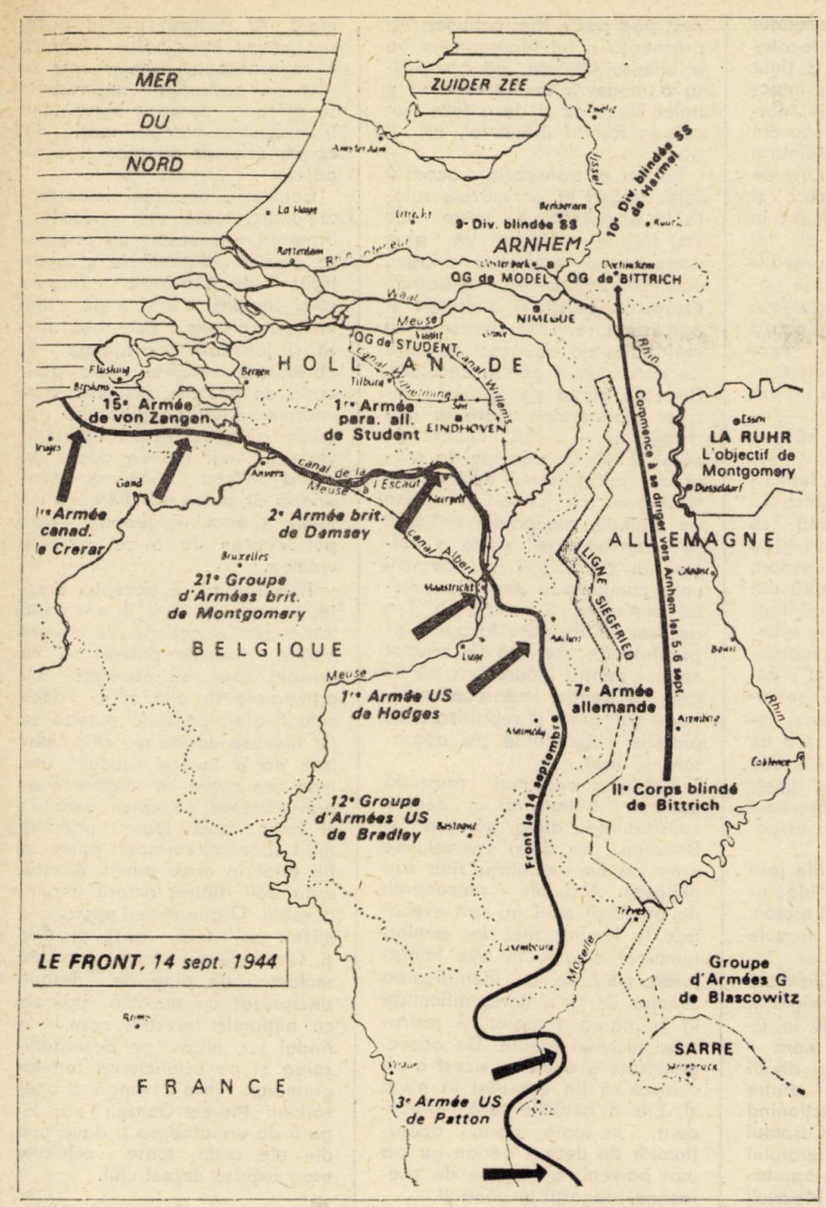

Harta alăturată înfățișează, detaliat, situația frontului la data de 14 septembrie 1944 (linia neagră șerpuitoare este linia frontului). După cum se poate vedea, în Belgia se aflau, de la nord la sud, Armata 1 canadiană, Armata a 2-a britanică, Grupul 21 al Armatei britanice, precum și Armata 1 americană și Grupul 12 al Armatei americane ; în Franța, înainta Armata a 3-a americană. De partea cealaltă a liniei frontului, trupele germane erau reprezentate de Armata a 15-a, care se afla în Olanda, de Armata 1 de parașutiști a generalului Student, plasată la nord de Anvers, și de Armata a 7-a. Săgeata prelungită din dreapta hărții indică drumul urmat de Corpul al 2-lea blindat german, condus de generalul Bittrich, care începuse să se îndrepte spre Arnhem la 5—6 septembrie. Zig-zagul hașurat reprezintă așa-numita „linie Siegfried" sau Zidul de vest — linia de fortificații germane, de multă vreme neglijată și neocupată de trupe — iar zona din dreapta săgeții prelungite — Ruhr-ul, obiectivul final al lui Montgomery

atît de mult fără a li se face reparațiile necesare, încît nu mai rezistau. Lipsa din ce în ce mai acută de carburanți era extrem de supărătoare. Armatele lui Eisenhower, care consumau 4 milioane și jumătate de litri de carburanți pe zi, primeau acum numai o parte din cantitatea de care aveau nevoie.

Consecințele erau riscante. În Belgia inamicul se retrăgea, dar un întreg corp al Armatei 1 americane a fost constrîns să se oprească timp de patru zile cu rezervoarele goale. Armata a 3-a americană a lui Patton, care era cu 180 km înaintea tuturor celorlalte și care nu a întîmpinat o rezistență prea mare, a trebuit să se oprească cinci zile pe Meuse, deoarece coloanele de blindate nu aveau carburanți.

Cauza acestei crize în sistemul de aprovizionare a constituit-o înfrîngerea zdrobitoare a germanilor în Normandia și nimicirea sistematică și rapidă a forțelor lor după ruperea frontului. Considerîndu-se că inamicul avea să se mențină pe poziții și să lupte pe malurile diverselor cursuri de apă de mare importanță, în planurile de operațiuni elaborate înainte de debarcare se prevăzuse o înaintare mai lentă. Se credea că, după realizarea unui cap de pod în Normandia și după cucerirea porturilor de la Canalul Mînecii, va exista răgazul necesar pentru regruparea și asigurarea stocurilor necesare pentru aprovizionare. Se preconiza să se organizeze o solidă bază de aprovizionare la vest de Sena, care, conform tabelei-plan inițiale, nu avea să fie atinsă înainte de 4 septembrie (Z+90 de zile). Dezintegrarea bruscă a forțelor inamice și fuga lor spre est au făcut ca tabela-plan a aliaților să-și piardă orice sens. Cine ar fi putut să prevadă că la 4 septembrie tancurile aliate se vor găsi la Anvers, adică la 360 km de Sena ? Statul major al lui Eisenhower calculase că va fi nevoie de aproximativ unsprezece luni pentru a ajunge la granița germană, la Aachen. Și acum, cînd coloanele de tancuri se apropiau de Reich, aliații devansau cu aproape șase luni planul lor de înaintare. Era aproape un miracol că sistemele de aprovizionare și de transport, calculate pentru o înaintare mult mai lentă, ținuseră pasul cu o urmărire atît de impetuoasă.

■

În mesajul său de nouă paragrafe către Eisenhower, Montgomery îi explică din nou motivele pentru care era sigur că a sosit momentul să se declanșeze o „lovitură cu adevărat puternică și impetuoasă". Aliații aveau două posibilități strategice, „una prin Ruhr și cealaltă prin Metz și Saar". Dar, spunea el, întrucît „nu avem resurse suficiente, nu se pot întreprinde două ofensive de acest fel". Existau posibilități numai pentru una — a lui. Această lovitură spre nord, „via Ruhr" era, după părerea lui Montgomery, cea care „va da probabil rezultatele cele mai bune și mai rapide". Pentru a fi sigur de reușita ofensivei sale, Monty avea nevoie de „toate materialele disponibile... fără nici o restricție". De obicei calm și cordial, de data aceasta Eisenhower își ieși din fire. „Nimeni pe lumea asta nu crede că se poate face așa ceva, cu excepția lui Montgomery", explodă el în fața statului său major. În acel moment, problema cea mai arzătoare pentru Eisenhower era deschiderea porturilor de la Canalul Mînecii, în special a Anvers-ului. De ce nu voia Montgomery să înțeleagă acest lucru ?

Convins în continuare că hotărîrea comandantului suprem este o eroare gravă și plin de încredere în valabilitatea planului său, Montgomery nu se gîndea nici o clipă că refuzul lui Eisenhower ar putea fi definitiv. Totuși, nu avea cîtuși de puțin intenția să ia un avion și să se ducă la Jullonville pentru a încerca să-l convingă pe Eisenhower să-și schimbe hotărîrea. Un pas diplomatic de acest fel nu se potrivea cu caracterul și stilul lui Montgomery, chiar dacă își dădea seama că singura speranță de a face să fie acceptată propunerea sa era întrevederea personală între el și comandantul suprem. Jignit și furios la culme, Montgomery așteaptă un răspuns de la Eisenhower. Mareșalul englez, nerăbdător și nervos, nu voia să vadă pe nimeni. Tocmai atunci sosi la punctul său de comandă prințul Bernhard ca să-i prezinte omagiile sale. „Era prost dispus", își amintea Bernhard. „Avea multe pe cap și e de înțeles că prezența unui membru al unei familii regale în zona sa era o răspundere la care ar fi renunțat bucuros".

Montgomery rămase de neclintit. „În orice caz, spuse el, oricît mi-ar place să atac și să eliberez Olanda, nu o pot face din cauza aprovizionării. Ducem lipsă de muniții. Nu avem carburanți pentru tancuri și, dacă înaintăm, la un moment dat vom rămîne probabil în pană". Bernhard era stupefiat. Informațiile pe care le primise în Anglia îl convinseseră că eliberarea patriei sale era o chestiune de zile. Apoi, Montgomery făcu o mărturisire extraordinară : „Nu sînt mai puțin nerăbdător decît dv. să eliberez Țările de Jos", spuse el, „dar intenționăm să o facem pe o altă cale, mai bună". Făcu o pauză, se gîndi o clipă și apoi, apropie călcîndu-și pe inimă, reluă : „Planific o operațiune de desant care să preceadă trupele mele".

■

Încă de la constituirea Armatei 1 aeropurtate, sub comanda generalului-locotenent american Lewis Hyde Brereton, cu șase săptămîni în urmă, Eisenhower a căutat un obiectiv pentru ea și iată că acum s-a ivit ocazia să fie folosită. În acest scop, el ceru insistent lui Brereton și altor comandanți de armată să elaboreze planuri pentru acțiuni de desant ingenioase și îndrăznețe, care să facă posibilă lansarea unor atacuri pe scară largă în spatele pozițiilor inamicului. Atunci Montgomery jucă o carte mare. Evenimentele cele mai recente — rachetele lansate asupra Londrei de pe rampe instalate în Olanda — făceau necesară o înaintare imediată pe teritoriul olandez, și el știa exact cum trebuia să înceapă o asemenea ofensivă. Pentru a lovi Germania, propunea să se folosească aproape întreaga Armată 1 aeropurtată aliată într-un atac impetuos. Forțele aeropurtate urmau să ocupe o serie de poduri în Olanda, înainte de sosirea celorlalte trupe aliate, obiectivul principal fiind podul din Arnhem, de pe cursul inferior al Rinului. Prevăzînd că germanii se așteptau ca el să acționeze pe drumul cel mai scurt, spre nord-est, pentru a ajunge la Rin și în bazinul Ruhr, Montgomery alesese

în mod deliberat „o ușă de serviciu" în nord. Un desant aerian lansat prin surprindere ar deschide un coridor pentru tancurile Armatei a 2-a britanice, care ar trece rapid peste podurile aflate deja în mîinile aliaților, pînă la Arnhem și, traversînd Rinul, și-ar continua înaintarea. Odată realizat acest lucru, Montgomery ar putea să se îndrepte spre est, să execute o manevră de întoarcere a liniei Siegfried și să pătrundă vijelios în Ruhr.

Eisenhower era intrigat și impresionat. I se prezentase un plan strălucit conceput, tocmai tipul de lovitură pe care voia să-l încerce cu diviziile sale aeropurtate, de atîta timp nefolosite. Dar comandantul suprem era între ciocan și nicovală : dacă ar accepta acest plan, ar fi temporar amînată deschiderea portului Anvers și nu i-ar mai putea trimite lui Patton materialele de aprovizionare destinate armatei lui. Totuși, fascinat de cutezanța planului, Eisenhower nu numai că îl aprobă, dar insistă ca operațiunea să aibă loc cît mai curînd posibil.

După plecarea lui Eisenhower, Montgomery schiță pe hartă generalului-locotenent Browning operațiunea pe care o propusese. Elegantul Browning, unul dintre primii susținători ai parașutismului militar englez, cu parașutiștii și trupele transportate cu planoare trebuiau să ocupe o serie de poziții cheie — cinci din ele erau poduri de mare importanță pe fluviile Maas, Waal și Rin — pe o distanță de aproximativ 105 km între granița olandeză și Arnhem. În plus, trebuiau să țină deschis coridorul — în multe porțiuni unica șosea care mergea spre nord — de-a lungul căreia urmau să înainteze trupele de tancuri engleze. Toate podurile trebuiau să fie cucerite intacte pentru a asigura înaintarea în bune condiții a tancurilor. Pericolele erau evidente, dar era vorba tocmai de tipul de atac prin surprindere pentru care fuseseră instruite trupele aeropurtate.

Totuși, Browning era îngrijorat. Indicînd podul situat cel mai la nord, pe cursul inferior al Rinului, la Arnhem, el întrebă : „Cît timp le trebuie blindatelor ca să ajungă aici ?" Mareșalul Montgomery răspunse fără nici o ezitare : „Două zile". Privind în continuare harta, Browning spuse : „Noi îl putem ține patru zile". Apoi adăugă : **„Domnule mareșal, mă tem însă că acest pod se află prea departe".**

Montgomery dădu ordin ca fiind încă în embrion, concepția operațiunii care avea să poarte denumirea codificată „Market-Garden" — „Market" pentru partea de desant aerian și „Garden", pentru înaintarea tancurilor — să fie detaliată cu maximum de rapiditate. Plin de încredere, mareșalul fixă ziua de duminică 17 septembrie drept Ziua-Z pentru operațiunea „Market-Garden". Strălucitul proiect conceput de el avea să devină cea mai mare operațiune de desant aerian din întregul război.

■

În seara de 10 septembrie, la cîteva ore după întîlnirea generalului Browning cu mareșalul Montgomery, generalul-locotenent Lewis H. Brereton a ținut prima consfătuire pentru întocmirea planului operațiunii „Market". La comandamentul său din Sunninghill Park, lîngă celebrul hipodrom Ascot, la mai puțin de 60 km de Londra, douăzeci și șapte de ofițeri s-au adunat în spațiosul birou cu hărți al lui Brereton. După ce generalul Browning a informat grupul asupra planului lui Montgomery, Brereton a spus că, din cauza timpului foarte scurt de care dispuneau, „hotărîrile importante pe care le luăm acum nu vor mai putea fi modificate — și aceste hotărîri trebuie să le luăm imediat".

Sarcina era uriașă și indicațiile erau puține. Pînă atunci, nu se mai încercase niciodată să se trimită o forță enormă, cu toate mijloacele de transport, artileria și tehnica de luptă din dotare, în măsură să ducă lupte pe cont propriu la mare adîncime în spatele frontului inamic. În comparație cu „Market", acțiunile de desant aerian precedente fuseseră minuscule, și totuși au necesitat luni de zile de pregătire, iar acum, pentru cea mai mare operațiune de acest gen concepută vreodată, Brereton și camarazii săi aveau la dispoziție doar șapte zile.

Pentru „a cuceri podurile prin surprindere, cu iuțeala fulgerului", după cum spunea Brereton, și a ține deschis pentru trupele terestre engleze coridorul îngust necesar acțiunii „Garden" — de la granița dintre Belgia și Olanda pînă la Arnhem, la aproximativ 102 km spre nord — urmau să fie folosite trei divizii și jumătate aeroportate, dintre care două americane. Acționînd aproape exact în fața Corpului 30 de tancuri al generalului Horroks, Divizia 101 aeropurtată a generalului maior Maxwell D. Taylor trebuia să cucerească podurile peste canal și peste fluvii într-un sector de 27 km între Eindhoven și Veghel. La nord de ele, experimentatei Divizii 82, comandată de generalul de brigadă James M. Gavin, i se repartizase zona dintre Grave și Nijmegen, un sector de aproximativ 18 km. Parașutiștii acestei divizii trebuiau să cucerească podurile peste marile fluvii Maas și Wall, și în special podul cu mai multe deschideri de la Nijmegen, care, împreună cu rampele sale de acces, avea o lungime de aproape 900 de metri. Adevăratul obiectiv al operațiunii „Market-Garden" era însă orașul Arnhem, cu importantul lui pod peste Rin, care atinge aici o lățime de aproximativ 360 de metri. Această construcție grandioasă din beton armat, cu trei deschideri, avea, împreună cu rampele de acces, o lungime de peste 600 de metri. Misiunea de a-l cuceri era încredințată englezilor și polonezilor — Divizia 1 aeropurtată comandată de generalul-maior „Roy" E. Urquhart și Brigada 1 de parașutiști poloneză a generalului-maior Stanislaw Sosabowski. Arnhem-ul, aflat la cea mai mare distanță de forțele „Garden", era obiectivul cel mai ambițios. Fără acest pod peste Rin, acțiunea îndrăzneață a lui Montgomery de a elibera Olanda, de a executa o manevră de întoarcere a liniei Siegfried și de a face un salt în Ruhrul industrial, ar fi eșuat.

Pentru a transporta această forță uriașă la obiectivele aflate la o distanță de peste 500 km, trebuia întocmit un plan complicat al acțiunilor aviației, care comportau trei operațiuni distincte : transport, protecție și aprovizionare. Erau necesare nu mai puțin de douăzeci și patru de aerodromuri pentru decolare. Brereton conta pe folosirea tuturor planoarelor aflate la dispoziția sa — o flotă imensă de peste 2 500 de aparate. În afară de transportarea echipamentului greu, ca jeepuri și piese de artilerie, planoarele trebuiau să „transbordeze" peste o treime din cei 35 000 de oameni care compuneau expediția, restul urmînd a fi parașutați. Era necesar să fie puse la punct aparatele de zbor, să fie afectat spațiul pentru încărcături, să fie pregătit pentru îmbarcare echipamentul greu și repartizate cu precizie subunitățile pe aparatele de zbor.

Problema cea mai presantă pe care trebuia să o decidă consfătuirea, după părerea lui Brereton, era dacă operațiunea urma să fie executată ziua sau noaptea. Acțiunile precedente de proporții mari au fost executate la lumina zilei, iar semiîntunericul crease, în alte împrejurări, confuzie la identificarea zonelor de desantare, dificultăți în gruparea trupelor și provocase pierderi inutile. De aceea, generalul a decis ca acest asalt colosal să fie executat în plină zi. Era o hotărîre fără precedent. În toată istoria operațiunilor de desant aerian nu s-a mai pomenit o lansare de asemenea proporții în plină zi.

În dimineața de 11 septembrie, după o noapte agitată, în care statele majore încercaseră să evalueze și să analizeze toate disponibilitățile de avioane în vederea atacului, generalul-maior Paul L. Williams, comandant al Comandamentului 9 american al aviației de transport desant, însărcinat cu efectuarea tuturor transporturilor aeriene legate de „Market", a prezentat calculele sale lui Brereton. Rezulta o asemenea lipsă de planoare și de avioane, încît, chiar și în condițiile unui efort maxim, în cel mai bun caz numai jumătate din toate trupele de care dispunea Browning puteau fi îmbarcate în Ziua Z. Unele categorii importante de armament și tehnică, de exemplu piesele de artilerie, jeepurile și alte încărcături grele, prevăzute să fie transportate cu planoarele, nu puteau fi incluse în grafice decît pe baza unei riguroase stabiliri a priorităților. Brereton l-a rugat pe Williams să examineze posibilitatea executării a două transporturi în Ziua Z, dar ideea s-a dovedit irealizabilă. „Avînd în vedere puținele ore de lumină și distanțele de parcurs, nu era posibil să se prevadă mai mult de un transport pe zi", spuse generalul Williams. Riscul era prea mare. Ar fi lipsit timpul necesar pentru întreținerea tehnică și repararea avioanelor deteriorate de apărarea antiaeriană și, arăta el, aproape sigur „s-ar fi înregistrat pierderi mari din cauza oboselii piloților și echipajelor".

Concluzia cea mai importantă dintre toate era aceasta : Brereton era nevoit să adapteze planul „Market" la posibilitățile de transport. Trebuia să-și împartă forțele pe mai multe eșaloane : cele trei divizii și jumătate vor ajunge la obiectivele stabilite într-o perioadă de trei zile. Riscurile erau enorme : întăririle germane ar putea ajunge în zona „Market-Garden" mai repede decît se putea anticipa, apărarea antiaeriană ar putea să-și intensifice focul, și apoi întotdeauna există posibilitatea de a se înrăutăți vremea.

Trebuiau să se accepte, firește, riscurile pe care le comportă totdeauna o acțiune de desant aerian : diviziile puteau să fie lansate sau să aterizeze cu planoarele în alte zone decît cele fixate ; podurile puteau să fie distruse de inamic chiar înainte de a începe atacul ; vremea rea putea să împiedice aprovizionarea pe calea aerului ; și chiar dacă toate podurile erau cucerite, coridorul putea să fie tăiat în orice punct. Aceștia erau unii dintre factorii imponderabili. Organizatorii operațiunii mizau pe viteză, curaj, precizie și surprindere — toate acestea reclamau un plan de desant, sincronizat cu maximă precizie cu acțiunile terestre, care, la rîndul lor, mizau pe dezorganizarea și pe insuficiența forțelor germane. Fiecare verigă a operațiunii „Market-Garden" era legată de următoarea și dacă una din ele ceda, toate celelalte erau expuse dezastrului.

■

Misiunea cea mai grea și mai periculoasă a fost încredințată generalului-maior Robert „Roy" Urquhart, în vîrstă de patruzeci și doi de ani, modest și rezervat, ofițer de carieră, comandant al Diviziei 1 aeropurtate britanice, căreia îi fusese afectată brigada poloneză.

Obiectivul principal al lui Urquhart — cel care prezenta cea mai mare importanță pentru operațiunea „Market-Garden" — era marele pod din Arnhem, un pod rutier din beton armat pe cursul inferior al Rinului. În plus, oamenii lui Urquhart aveau două obiective secundare : un pod de pontoane, aflat în apropiere, și un pod de cale ferată cu linie dublă, în amonte, la vreo 4 km vest de oraș.

Urquhart trebuia să rezolve o serie întreagă de probleme. Dintre acestea două îl frămîntau în special. Se primiseră informații că în zona Arnhem-ului există o puternică apărare antiaeriană, semn că în apropiere de pod erau masate unități germane. Apoi, pe Urquhart îl neliniștea faptul că era nevoie de trei zile pentru a transporta toți parașutiștii săi, englezi și polonezi, la obiectivele lor.

(Va urma)

Il Popolo

ROMA

ECONOMIA OCCIDENTALĂ: SIMPTOME ŞI CONTAGIUNE

ANALIZÎND datele crizei — economice, sociale, politice — care a zdruncinat guvernul de la Paris, unul dintre cei mai cunoscuţi ziarişti francezi exclude ideea unui „rău francez", latent şi gata să se declanşeze în mod periodic. Cauzele mai noi sau mai îndepărtate trebuie căutate în altă parte : contagiunea a fost adusă de vîntul violent al inflaţiei, într-un univers industrial care manifestă un simptom de incertitudine şi precaritate, prezent „în toate societăţile de tip occidental", de la Statele Unite la Europa occidentală şi Japonia.

Practic, se întîlnesc azi, în cadrul tuturor crizelor — care, cu diversă intensitate lovesc aşa-zisele economii avansate —, caracteristici şi sindroame evident comune : scăderea investiţiilor, fenomen perceptibil încă la începuturile anilor şaizeci ; creşterea şomajului ; progresiva contracţie a ratei dezvoltării ; criza raporturilor monetare ; flagelul inflaţionist ; răsturnarea relaţiilor comerciale între exportatori şi importatori de materii prime.

În cazul specific al Franţei, volumul investiţiilor s-a menţinut la nivelul anilor '74—'75, perioada „neagră" a economiei franceze ; şomajul atinge cifra de un milion, dar ar putea ajunge, în toamnă, la un record de un milion şi jumătate ; creşterea salariilor, de 15 la sută, depăşeşte cu 5—10 la sută ritmul real al dezvoltării ; indicele inflaţiei se menţine la cote înalte, în orice caz peste 12 la sută; redresarea economică, după o fază destul de bună, s-a îndreptat din nou spre valori minime. Criza francului reprezintă consecinţa tuturor acestor lucruri, dar — potrivit gaulliştilor — întregul cadru politic s-a alterat şi agravat în urma unei „surprinzătoare inacţiuni politice în lucrurile esenţiale".

Este însă adevărat, aşa cum susţine şi comentatorul francez, că simptomul răului a depăşit graniţele ţării sale.

În Danemarca, premierul social-democrat Joergensen a depăşit la limită — cu ajutorul unor formaţiuni minore — obstacolul unui vot de încredere, într-un climat de greve şi demonstraţii muncitoreşti, de deschisă ostilitate la planul său de austeritate, necesar în urma deficitului record al balanţei de plăţi (circa două miliarde dolari) şi dificultăţilor economice de natură diversă.

În R.F. Germania, în ajunul confruntării electorale de la 3 octombrie, dincolo de indiscutabilele succese ale politicii cancelarului Schmidt, reizbucnesc vechile nelinişti privind viitoarea situaţie economică.

Semnele de nelinişte nu lipsesc nici în Marea Britanie, unde remanierea guvernamentală, fermentul separatist, alături de prezenţa unui milion şi jumătate de şomeri sînt semne ce readuc în actualitate termenii unei crize structurale, care apasă şi influenţează negativ echilibrurile vest-europene.

Ni se pare superfluu să vorbim de criza italiană, pe care cu toţii o cunoaştem prea bine şi care este, la rîndul ei, inserată profund — cu caracteristicile specifice — într-o tendinţă mai generală, într-o măsură cel puţin egală cu Franţa. La fel şi ţările iberice, care par să reflecte mai acut marile alternative ale timpului. Dacă pentru Spania procesul unor evoluţii democratice apare lent şi complex, numirea lui Mario Soares ca prim-ministru al Portugaliei nu rezolvă prin ea însăşi o agitată confruntare privind termenii democraţiei, care se deplasează — aşa cum însuşi Soares a amintit recent — între parametrii mai vechi sau mai noi.

Cadrul general nu este reconfortant ; şi ar trebui completat cu neliniştile unei Americi care se mişcă încă sub semnul îndepărtării crescînde dintre puterea executivă şi congres, în căutarea unor dificile echilibruri interne şi internaţionale.

Are dreptate, deci, ziaristul francez cînd vede în boala ţării sale efectul unei contagiuni mai generale, care poate fi vindecată numai dacă se adoptă terapii unitare.

Marcello Gilmozzi

AGENŢIA INTERPRESS SERVICE

„O NOUĂ FAZĂ ÎN DIALOGUL DINTRE ŢĂRILE ÎN CURS DE DEZVOLTARE ŞI ŢĂRILE DEZVOLTATE"

Interviu cu Gamani Corea

secretar general al U.N.C.T.A.D.

REFERINDU-SE la problemele economice dezbătute la Conferinţa la nivel înalt a ţărilor nealiniate, Gamani Corea a afirmat că la Colombo s-au distins cel puţin două tendinţe : „Prima constă în concretetea tot mai mare în discutarea problemelor economice. Cu toate că discuţia este încă destul de generală, ea a devenit mai concretă şi mai bine orientată spre probleme specifice decît anterior. În al doilea rînd, conceptul de cooperare crescîndă între ţările în curs de dezvoltare capătă un accent mai mare şi un conţinut mai bogat decît înainte". Gamani Corea a spus că Conferinţa de la Colombo a mers dincolo de simpla aprobare a ideii de cooperare şi că au început să apară idei concrete. „Aici ţelul nu este autarhia, izolarea sau închiderea uşilor în faţa restului lumii, intenţia este mai degrabă aceea de a încerca depunerea unor eforturi în vederea unei acţiuni comune şi a adoptării de poziţii comune, precum şi pentru edificarea şi consolidarea legăturilor şi schimburilor dintre ţările lumii a treia".

Din motive istorice, a explicat el, cea mai mare parte a legăturilor economice ale ţărilor în curs de dezvoltare se desfăşoară cu ţările industrializate, în timp ce schimburile economice dintre ţările în curs de dezvoltare sînt insuficiente. Ţările în curs de dezvoltare consideră că, prin remedierea acestei situaţii, se va elibera un bogat potenţial în vederea dezvoltării viitoare. U.N.C.T.A.D. se preocupă de multă vreme de extinderea cooperării economice între ţările în curs de dezvoltare ca o dimensiune esenţială a strategiei globale a dezvoltării. „Avem puternica convingere că crearea acestor legături între ele trebuie să constituie o parte componentă a unei strategii internaţionale realiste de dezvoltare economică, şi nu ceva în afara ei sau care să meargă împotriva ei".

Gamani Corea a remarcat existenţa unor interconexiuni între conferinţele mişcării ţărilor nealiniate, U.N.C.T.A.D., O.N.U. şi alte organizaţii internaţionale : „S-ar putea afirma că reuniunile mişcării ţărilor nealiniate şi ale «Grupului celor 77» sînt foruri în cadrul cărora ţările în curs de dezvoltare îşi formulează propriile poziţii, urmînd a fi prezentate restului lumii prin intermediul U.N.C.T.A.D., O.N.U. sau al altor organisme. Există deci, cu siguranţă, o trăsătură ce leagă toate aceste reuniuni şi activităţi".

În actuala etapă, ţările în curs de dezvoltare încearcă „sentimente confuze" în legătură cu ceea ce s-a întîmplat la U.N.C.T.A.D. IV, a apreciat el. „Există convingerea că la Nairobi s-au pus bazele unei importante şi utile activităţi viitoare, însă rezultatul nu este încă definit. Se conturează un sentiment de frustrare, precum şi o nerăbdare crescîndă, deoarece nu se văd încă suficiente rezultate concrete, iar ritmul progresului real este prea lent".

„Consider, a apreciat el, că întreaga problemă a materiilor prime a intrat într-o nouă fază vitală, odată cu aprobarea noii rezoluţii cu privire la această problemă în

luna mai, la Nairobi. Cred că este extrem de important ca toate guvernele, atît ale țărilor dezvoltate, cît și ale țărilor în curs de dezvoltare, să recunoască caracterul urgent al unei acțiuni constructive în această fază. Sper că ei vor considera cu toții aceasta ca una dintre preocupările lor majore în domeniul economic". În urma rezoluției cu privire la materiile prime adoptate la U.N.C.T.A.D. IV vor fi organizate o serie de consultări separate privind materiile prime în lunile ce urmează, a precizat Gamani Corea, exprimîndu-și îngrijorarea în legătură cu faptul că multe guverne nu înțeleg, încă, complexitatea și importanța sarcinilor trasate de acest program intens de întîlniri consacrate materiilor prime.

„Nu există multe precedente la ceea ce sperăm noi să facem în istoria negocierilor economice, a afirmat el. Aceste întîlniri din lunile viitoare nu vor semăna deloc cu o conferință internațională convențională. Ele vor reprezenta prime încercări de a îmbunătăți funcționarea pieților de materii prime. Ele necesită talent de negociere și simț de organizare și conducere, talent foarte diferit de cel cerut pentru majoritatea conferințelor internaționale. Printre altele, această nouă fază în care intrăm va constitui un test al întregii concepții a cooperării dintre producători și consumatori. Dacă negocierile vor reuși, cred că conceptul relațiilor consumatori-producători va fi consolidat și va cîștiga mai multă forță. Vor exista în mod aproape cert ample implicații în legătură cu relațiile dintre țările dezvoltate și cele în curs de dezvoltare. Dar dacă aceste întîlniri proiectate vor fi neproductive, dacă rezultatele întîlnirilor vor fi negative, se va ridica atunci problema importanței și valabilității concepției însăși a cooperării dintre producători și consumatori, precum și dacă trebuie să se adopte o altă atitudine".

Gamani Corea a afirmat apoi că runda de negocieri comerciale, care are loc deja la Geneva, reprezintă un alt „for potențial extrem de important în cadrul căruia pot exista perspective majore de îmbunătățire a situației economice a țărilor în curs de dezvoltare". El a spus că Secretariatul U.N.C.T.A.D. face foarte mult pentru traducerea în viață a celor trei rezoluții ale Conferinței U.N.C.T.A.D. IV, urmărind accelerarea transferului de tehnologie din lumea dezvoltată către țările în curs de dezvoltare și că există destule motive să credem că aceste eforturi vor da rezultate utile.

„Dispunem de un foarte amplu program pentru această activitate, a spus el. Pentru început avem programate patru întîlniri — una la sfîrșitul lui 1976 și trei în 1977 — pentru a ne pregăti în vederea unei importante conferințe de negociere, în vederea elaborării unui cod de conduită pentru transferul tehnologiei. Dacă un asemenea cod va putea fi aprobat, consider că el va asigura un cadru potrivit și acceptat, în limitele căruia tehnologia să poată circula".

Gamani Corea a exprimat speranța că în curînd impasul în care a intrat activitatea celor patru comisii ale Conferinței pentru Cooperare Economică Internațională (C.I.E.C.) de la Paris va fi rezolvat, „astfel încît dialogul să poată continua să ofere rezultate pozitive și adecvate". C.I.E.C. și U.N.C.T.A.D. trebuie „să evite paralelismul și să acționeze convergent pentru consolidarea reciprocă a rezultatelor". El a adăugat că, după părerea sa, C.I.E.C. se poate concentra în mod util asupra unui număr de probleme specifice ce trebuie să fie rezolvate. „Dar chiar și după încheierea acestui dialog, probabil după cea de-a doua reuniune ministerială a C.I.E.C., din decembrie, problemele care rămîn de rezolvat trebuie să fie abordate în cadrul U.N.C.T.A.D., precum și în alte organizații ale O.N.U.".

În încheiere, Gamani Corea a spus că găsirea unor căi adecvate pentru rezolvarea acestor probleme va constitui „o problemă importantă pentru Națiunile Unite", ele trebuind să „îmbine, pe o bază continuă, cadrul redus cerut de negocieri eficiente cu necesitatea unui cadru reprezentativ și universal". El a apreciat că U.N.C.T.A.D. IV a demonstrat că acest lucru este posibil, deoarece, în pofida numărului mare de delegații prezente și a dificultății problemelor abordate, conferința de la Nairobi a dat rezultate concrete.

LE SOIR

BRUXELLES

LUXEMBURGUL, O PUTERE ECONOMICĂ

ÎNCEPÎND din 1962, Luxemburgul a practicat o politică sistematică de diversificare industrială datorită unei legi-cadru care organizează contribuția financiară a statului. Implantarea unor noi întreprinderi, circa 60, a generat apariția a 11 500 noi locuri de muncă în cursul ultimilor 15 ani. Se consideră că aceste noi întreprinderi ocupă în prezent o cincime din producția industrială a Luxemburgului. Este vorba despre filialele unor societăți străine ca, de pildă, „Goodyear", „Du Pont de Nemours", „Monsanto".

Populația are un nivel de trai dintre cele mai ridicate din Europa occidentală. Luxemburghezii ocupă primul loc în C.E.E. în ceea ce privește numărul mașinilor la mia de locuitori, al doilea ca număr de posturi telefonice și al treilea în privința numărului de paturi din spitale. După cum remarcă un document al Serviciilor de informații luxemburgheze, realizat de Georges Als, director al Serviciului central de statistică și studii economice, acest nivel de trai a fost atins, totuși, cu o rată de creștere „medie" a produsului național brut, deoarece el nu a depășit niciodată 3,5 la sută pe an. În schimb — și aceasta explică fenomenul — după modelul Suediei și Elveției, termenii schimbului (raportul dintre valoarea produselor sale de export și cea a importurilor sale) au evoluat multă vreme în avantajul său, iar partea populației active în ansamblul populației este ridicată.

Natalitatea foarte scăzută este incontestabil un subiect de îngrijorare pentru Luxemburg. Se consideră, de altfel, în prezent că Marele Ducat al Luxemburgului are nevoie, în fiecare an, de 2 500 imigranți. Partea pe care o reprezintă aceștia în rîndul populației crește permanent : ea s-a dublat între 1947 și 1975. Într-adevăr, în rîndul unei populații de 357 000 locuitori, 83 500 sînt străini. În ritmul actual al imigrației și al natalității, proporția străinilor în rîndul populației luxemburgheze va crește, pînă în anul 2 000, de la 23 la 34 la sută.

Mic în ceea ce privește dimensiunile, mare (în mod relativ) în ceea ce privește puterea economică și industrială, Marele Ducat al Luxemburgului a fost întotdeauna în căutarea unui spațiu economic mai larg. Ducatul face parte din toate asociațiile cu vecinii săi ; în 1921 s-a asociat cu Belgia în cadrul Uniunii economice belgiano-luxemburgheze (UEBL), asociație reînnoită în 1972 pe o perioadă de zece ani ; este membru fondator al CECA (Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului) cu sediul la Luxemburg, iar apoi al C.E.E.

Deschiderea sa spre exterior se traduce atît în fapte, cît și în cifre: suma totală a schimburilor sale — importuri și exporturi — depășește 80 la sută din produsul său național brut, în timp ce acest procentaj este de 48 la sută în Belgia și de 17 la sută în Franța. C.E.E. primește trei sferturi din exporturile luxemburgheze, Belgia și R.F. Germania împreună absorbind jumătate. De asemenea, trebuie notat că nouă zecimi din importurile Marelui Ducat provin din fosta „Europă a celor șase", iar 70 la sută din Belgia și R.F. Germania la un loc.

Ce vinde Luxemburgul partenerilor săi ? În esență, oțel care reprezintă două treimi din suma globală a exporturilor sale. Acest sector puternic concentrat, o societate utilizînd numai ea singură 24 000 din cele 27 000 persoane care lucrează în siderurgia luxemburgheză, constituie, într-adevăr, cea mai mare parte a industriei acestei țări, în cadrul căreia coexistă, totuși, un număr ridicat de întreprinderi mici și mijlocii. Industria siderurgică luxemburgheză, aprovizionată de regiunea Lorraine cu minereu de fier, produce 6 milioane tone de oțel pe an, ceea ce reprezintă, în prezent, aproximativ 1 la sută din producția mondială de oțel. Se prevede, totuși, că această parte se va reduce, așa după cum o indică tendința din ultimii ani. Chimia, a cărei penetrație a fost spectaculoasă în sectorul financiar, este, la rîndul ei, o ramură pe care Marele Ducat al Luxemburgului va putea conta, în modul cel mai serios, în viitorii ani.

Avanti!

ROMA

C.E.E. ȘI PROTECȚIONISMUL VAMAL AL S.U.A.

COMISARUL pentru agricultură al C.E.E., Pierre Lardinois, a abordat problema gravă și urgentă a închiderii treptate a piețelor Statelor Unite pentru produsele agricole europene.

Americanii, extrem de protecționiști acasă la ei, se plîng mult și amenință de fiecare dată cînd un produs al lor întîmpină unele obstacole la export. În schimb, Europa occidentală, chiar și prin faptul că nu este autosuficientă în multe sectoare, a dus o politică diferită. „Sîntem cei mai mari importatori mondiali de produse agricole, din moment ce absorbim 35 la sută din totalul produselor contractate pe piața internațională". Deficitul global al balanței C.E.E. este de 21,5 miliarde dolari, față de activul de 13 miliarde înregistrat de S.U.A. în 1975.

Potrivit lui Lardinois, aceasta înseamnă că cele două economii sînt puternic interdependente și că, dacă este adevărat, de exemplu, că agricultorii vest-europeni depind de Statele Unite în proporție de peste 60 la sută în ce privește făina sau semințele uleioase, este tot atît de adevărat că, fără o astfel de cerere consistentă și regulată, veniturile producătorilor americani s-ar reduce în mod dezastruos.

După ce a atras atenția asupra unei prudențe mai accentuate, amintind chiar că Statele Unite sînt cel mai puțin indicate să lanseze acuzații de protecționism în materie de produse agricole, din moment ce așa-numita clauză „gran-father" înscrisă în acordul din 1948 le garantează deplina libertate în materie de importuri agricole, stipulînd de fapt dreptul lor de a fi protecționiști, Lardinois a prezentat o serie de cifre din care rezultă că în 1975 activul S.U.A. față de C.E.E. a fost de 4,5 miliarde dolari. Mai mult chiar, în același an, exporturile agricole americane față de piețele comunitare au crescut cu 3,8 miliarde dolari, în timp ce exporturile C.E.E. spre S.U.A. au înregistrat un spor de numai 0,7 miliarde. Perspectivele pentru 1976 sînt încă proaste, dat fiind faptul că unei creșteri ulterioare a exporturilor americane le va corespunde aproape cu siguranță o inflexiune din partea C.E.E. „În ultimii doi ani — a subliniat Lardinois — multe produse ale noastre au fost excluse unul după altul de pe piețele americane".

„Aceasta s-a întîmplat cu un număr mult prea mare de produse pentru a o considera simplă coincidență. Avem impresia că Statele Unite se comportă în mod intenționat ca și cum comerțul agricol ar fi un drum cu sens unic. Propovăduiește liberul schimb cînd este vorba de piețele interne ale altora, dar acasă la ei urmează o politică rigid protecționistă. Pentru noi, vest-europenii, America a devenit cea mai protejată piață agricolă din lume. De fiecare dată cînd descoperim posibilitatea de extindere pe piața americană, se iau măsuri pentru a ne împiedica. Aceasta este o consecință a amenințării voastre constante că veți aplica impozite compensative produselor noastre".

Lardinois a calificat în continuare, pe bună dreptate, drept pretexte justificările aduse de americani și a reafirmat nemulțumirea Comunității în problema schimburilor de produse agricole. Nemulțumire — a afirmat el — care nu a împiedicat Comunitatea să își mențină angajamentele ferme luate în cadrul G.A.T.T. pentru a favoriza accesul, pe piețele proprii, a seminței și făinii de soia americane scutite de impozite. Asemenea importuri, din 1962, cînd a fost realizat acordul, s-au dublat, atingînd 2 600 000 tone în 1975.

În concluzie, cuvîntarea lui Lardinois a sunat drept un avertisment clar, pentru ca Statele Unite să nu pretindă mereu să impună partenerilor lor vest-europeni acorduri în care ele să-și rezerve partea leului.

PROFIL

LOUIS DE GUIRINGAUD

ministrul afacerilor externe al Republicii Franceze

Ca și predecesorul său, Louis de Guiringaud, 64 de ani, este decanul de vîrstă al guvernului francez. O îndelungă carieră diplomatică, în care a îndeplinit variate misiuni, în numeroase capitale ale lumii, conferă noului ministru al afacerilor externe o bună cunoaștere a principalelor dosare ale relațiilor internaționale. Începuturile sale diplomatice sînt legate de ambasadele Franței din Ankara și Damasc. După cel de-al doilea război mondial, a fost numit în reprezentanța franceză de la Londra, apoi a condus consulatul general al Franței de la San Francisco, pentru ca apoi să facă parte din delegația franceză la Națiunile Unite. După trei ani petrecuți în fruntea ambasadei din Ghana, a fost ministru delegat în Algeria, după declararea independenței acesteia. Ca inspector general al posturilor diplomatice, din 1963 pînă în 1965, Louis de Guiringaud a călătorit în întreaga lume. Numit, în 1966, ambasador în Japonia, el a devenit, în 1972, reprezentantul Franței la Națiunile Unite, post păstrat pînă în luna august a acestui an, cînd, odată cu formarea noului guvern condus de Raymond Barre, a preluat conducerea diplomației franceze.

THE TIMES

LONDRA

PORTUGALIA ȘI INSULELE AZORE

PREȘEDINTELE Portugaliei, Antonio Ramalho Eanes, a fost prezent la inaugurarea noii Adunări regionale a Insulelor Azore.

Arhipelagului Azore, ale cărui nouă insule se întind pe o suprafață de 360 de mile în Oceanul Atlantic, la vreo 800 mile depărtare de Portugalia, i s-a acordat autonomia, potrivit noii Constituții a Portugaliei din acest an. O autonomie asemănătoare a fost acordată și grupului de insule Madera.

Atît Insulele Madera, cît și Arhipelagul Azore au în prezent guverne regionale alese prin vot universal, precum și un reprezentant al guvernului central de la Lisabona în persoana unui ministru al republicii, care este desemnat de președintele Portugaliei.

Ministrul pentru Azore este generalul Galvao de Figueiredo, care a fost comandant adjunct al Statului Major al armatei. Primul ministru al Parlamentului regional este dr. Joao Mota Amaral, în vîrstă de 33 de ani, unul dintre fondatorii partidului popular-democrat local, care este partidul majorității în arhipelag.

Potrivit Constituției, guvernele regionale sînt împuternicite, între altele, să rezolve problemele locale, să aplice legislația guvernului central de la Lisabona, să administreze economia locală și să participe la toate negocierile internaționale care implică interesele locale.

Ceremonia inaugurării Adunării regionale în Azore a avut loc în orașul Horta din Insula Faial.

Adresîndu-se noii Adunări, președintele Eanes a subliniat ceea ce el numește „lipsuri grave" ale insulelor. Acestea includ probleme ale sărăciei, sănătății, educației, securității sociale și culturii.

Insulele Azore au fost timp de decenii una dintre principalele surse ale forței de muncă imigrante portugheze.

Președintele s-a referit, de asemenea, la „situația specială a Insulelor Azore în geostrategia mondială", care, a afirmat el, „trebuie să fie pusă în slujba păcii și înțelegerii între popoare". „Nu trebuie să existe condiții instabile și forțelor armate le revine sarcina să apere independența și suveranitatea portugheză".

Una dintre cele mai imediate probleme la care noile autorități din Azore vor fi chemate să participe este reînceperea tratativelor cu Statele Unite în legătură cu utilizarea bazei aeriene de la Lajes. Înțelegerea inițială semnată în 1947 a expirat în 1962. De atunci încoace folosirea bazei aeriene s-a făcut conform unor înțelegeri ad-hoc. Mario Soares a declarat recent că tratativele urmează să înceapă din nou, cu scopul de a obține termeni mai favorabili pentru Portugalia.

Una dintre problemele politice ridicate în legătură cu noul statut autonom este activitatea fracțiunii majoritare popular-democrate din Parlamentul din Azore în condițiile unui guvern socialist central la Lisabona. Întrebat în legătură cu aceasta, dr. Sa Carneiro a declarat recent că, în ciuda divergențelor de păreri dintre Partidul socialist și propriul său partid și a deosebirilor politice dintre guvernul central și guvernele regiunilor autonome, „pot exista și există condiții pentru o cooperare reală".

POSTA REDACTIEI

Centrul de studii economice și sociale al țărilor în curs de dezvoltare

Nic. Stancu, București ; Daniel Constantinescu, Iași. Pentru a răspunde întrebărilor dv. privind inaugurarea, la 14 septembrie a.c., în prezența a 114 state, la Ciudad de Mexico, a Centrului de studii economice și sociale al țărilor în curs de dezvoltare, ne-am adresat colaboratorului nostru **Ion Mielciolu,** care ne-a furnizat următoarele informații.

Inaugurarea acestui Centru în perioada în care la Ciudad de Mexico se desfășurau lucrările Conferinței asupra cooperării economice între țările în curs de dezvoltare, convocată din inițiativa „Grupului celor 77", are o semnificație politică mai largă, demonstrînd că statele membre ale acestui grup, din care face parte și România, sînt decise să caute modalități concrete de acțiune și să treacă la crearea de mecanisme efective de colaborare, inclusiv în domeniul cercetării, care să contribuie la promovarea și transpunerea în viață a conceptului noii ordini economice și politice internaționale, a unor principii și idei înaintate, care inspiră toate popoarele lumii în lupta lor nobilă pentru emancipare și progres.

Centrul de studii economice și sociale al țărilor în curs de dezvoltare se adaugă altor instituții de cercetare deja existente, cum este Institutul pentru problemele unei noi ordini economice internaționale cu sediul la Paris, care joacă un rol important în abordarea unor probleme deosebit de complexe ale economiei mondiale. După cum este cunoscut, Institutul din Paris a ținut o primă sesiune ale cărei lucrări s-au desfășurat în capitala Franței la sfîrșitul lunii noiembrie 1975 și la București între 4—5 decembrie același an, avînd ca temă : „Problemele unei noi ordini economice internaționale. Modul în care este concepută noua ordine de către președintele Nicolae Ceaușescu".

Centrul de studii economice și sociale al țărilor în curs de dezvoltare de la Ciudad de Mexico își propune să contribuie la aplicarea principiilor enunțate în Carta drepturilor și îndatoririlor economice ale statelor, adoptată de Adunarea Generală a O.N.U. la 12 decembrie 1974, în Declarația și Programul de acțiune cu privire la instaurarea unei noi ordini economice internaționale, elaborate la sesiunea a VI-a specială a Adunării Generale a O.N.U. (aprilie 1974), în documentele reuniunilor din acest an de la Manila și Nairobi, în Declarația economică adoptată la cea de-a V-a Conferință la nivel înalt a țărilor nealiniate de la Colombo (august 1976), cît și în alte documente perfectate la Națiunile Unite sau în cadrul unor reuniuni economice internaționale.

Noul Centru are menirea să studieze și să difuzeze experiența țărilor în curs de dezvoltare, să elaboreze soluțiile cele mai adecvate care să fie supuse spre considerare guvernelor în vederea adoptării unor politici și măsuri concrete privind rezolvarea problemelor economice și sociale cu care sînt confruntate aceste țări. Totodată, Centrului îi revine misiunea de a identifica noi mecanisme de colaborare între țările în curs de dezvoltare, de a elabora tehnologii susceptibile să accelereze procesul dezvoltării economice în aceste țări.

Pentru atingerea obiectivelor menționate, în afara sediului central din Ciudad de Mexico, situat în clădirile și terenurile oferite de președintele țării, se preconizează ca Centrul să dispună în viitor de unități de cercetare în diferite regiuni ale Mexicului cu condiții asemănătoare sau apropiate de cele existente în unele țări în curs de dezvoltare.

Conceput ca o instituție deschisă perfecționării și extinderii temelor de cercetare, Centrul are o structură organizatorică și de funcționare care reflectă însești principalele direcții ale activității sale : președinte, consiliu academic, secretar general, direcția de studii și învățămînt (corpul de profesori, burse, cursuri), direcția de cercetare și cooperare (studii privind dezvoltarea, cooperarea științifică și tehnologică, proiecte operaționale) și direcția de informare și difuzare (documentare și analiză, bibliotecă, centrul cultural). O atenție deosebită va fi acordată analizelor întocmite de Centru asupra modului de aplicare a prevederilor Cartei drepturilor și îndatoririlor economice ale statelor. De remarcat că un loc de seamă în preocupările Centrului îl ocupă lărgirea și diversificarea mijloacelor și a canalelor de informații și schimburi culturale, științifice și tehnologice între țările în curs de dezvoltare, mai buna cunoaștere și valorificare a tezaurului cultural și științific al popoarelor acestor țări.

Tematica imediată cu care urmează să-și înceapă activitatea noul centru se referă la problemele alimentației, transferul de tehnologie și sistemul economic al lumii a treia.

Proiectele de organizare și funcționare ale Centrului au fost elaborate de specialiști mexicani, cu asistența experților P.N.U.D., și au ținut seama de opiniile și experiența unor țări în curs de dezvoltare. În calitate de inițiator al acțiunii, președintele Mexicului, Luis Echeverria Alvarez, este în același timp și președinte al Centrului de studii economice și sociale al țărilor în curs de dezvoltare, activității căruia se va dedica pe deplin după încheierea, la 1 decembrie 1976, a mandatului său prezidențial.

Centrul va funcționa ca instituție mexicană, cu statut de persoană juridică, deschisă unei largi colaborări internaționale, inclusiv O.N.U. Orientarea cu prioritate a efortului științific spre probleme interesînd țările în curs de dezvoltare — așa după cum arată și titulatura Centrului — face indispensabilă participarea la activitățile sale, în primul rînd, a specialiștilor din aceste țări. România, ca țară socialistă și în curs de dezvoltare, va aduce prin specialiștii săi contribuții prețioase la buna funcționare a Centrului. Participarea economiștilor români, aportul lor la activitățile Centrului de studii de la Ciudad de Mexico vor avea ca bază teoretică concepția președintelui Nicolae Ceaușescu privind problemele noii ordini economice și politice internaționale, lichidarea subdezvoltării, progresul general al țărilor în curs de dezvoltare — concepție care, însoțită de acțiuni concrete, practice pe planul relațiilor externe, a plasat România socialistă în rîndurile de frunte ale luptei popoarelor pentru instaurarea unei lumi mai bune și mai drepte.

Ștefan Țintea Plopeni. 1. Fostul președinte Antonio de Spinola s-a întors în Portugalia în luna august și se află în libertate. Am relatat despre acest fapt în nr. 34.

2. În Haiti (și nu Hawai, care este unul din statele S.U.A.) la putere se află tot fiul fostului dictator „Papa Doc".

Ioan Cadoș, str. Sinaia nr. 9, Cluj-Napoca, vinde colecția revistei „Lumea" din 1964 pînă în prezent.

Marin P. Milcu, Giurgiu. Vă sugerăm consultarea unui anuar statistic pentru detaliile și informațiile comerciale solicitate.

Aurel Radu, Băneasa, București. Ne pare rău, dar nu putem publica articolul trimis de dv. Revista noastră a scris, de altfel, pe larg despre tema sugerată de dv.

Martin Bongo

Dan Vlădoianu, Sinaia. Într-adevăr, în urma recentei remanieri ministeriale din Gabon, Martin Bongo a devenit ministru de stat însărcinat cu afacerile externe și cooperare, în locul lui Paul Okumba d'Okwasetque. Martin Bongo s-a născut la 4 iulie 1940, în localitatea Lekei, districtul Leconi. Studiile primare le-a făcut la Franceville, iar la Mitzic a urmat cursurile unei Școli normale. Apoi a fost admis la Școala normală superioară din Brazzaville, de unde s-a transferat la Abidjan. După absolvirea acestor cursuri a devenit inspector pentru învățămîntul primar în regiunea Ogooué, apoi director de cabinet al vicepreședintelui

republicii și director adjunct la cabinetul președintelui Gabonului. Desemnat, în februarie 1969, comisar (ministru) general al informațiilor, el preia, în decembrie același an, postul de secretar de stat la președinția republicii însărcinat cu penitenciarele. În 1970, Martin Bongo este numit secretar de stat la președinția republicii, iar din iunie 1972 cumulează și funcția de reprezentant personal al președintelui țării. În octombrie același an, devine și responsabil cu învățămîntul primar.

T. Tudosie, Brașov. De la deschiderea liniilor aeriene deservite de avionul „Concorde", pînă la 9 august, 13 527 pasageri au fost transportați cu acest supersonic.

Remus Tunaru, Giurgiu. Am scris despre tema care vă interesează. Vom mai reveni.

Gh. Dascălu, Babadag ; Aurel Avrigeanu, Craiova ; Marian Roman, Zimnicea ; Vasile Pricop, Iași. Cum ați observat și dv., a fost vorba de o eroare de tipar, cifra fiind 250 000 lucrători.

POSTA REDACȚIEI

D. Ursuța, Arad. Pînă acum, resursele partidelor politice din Marea Britanie proveneau numai din contribuțiile membrilor și ale simpatizanților. Partidul laburist obținea fondurile, în principal, de la sindicate ; partidele conservator și liberal, de la mediile industriale. În luna august a fost publicat un raport al unui comitet special al Camerei Comunelor, în care se recomandă atribuirea unor fonduri publice partidelor politice, în afara resurselor lor proprii. Potrivit formulei preconizate, partidele ar trebui să primească o subvenție anuală calculată pe baza de 5 pennies pentru fiecare vot obținut la ultimele alegeri generale. Totalul de 1,44 milioane lire ar fi împărțit, după rezultatele votului din 1974, astfel : 573 000 lire pentru laburiști, 523 000 lire pentru conservatori, restul urmînd a reveni celorlalte partide. În același raport este sugerată și rambursarea parțială a cheltuielilor publice ale candidaților în campaniile electorale.

Gh. Gâlea, Predeal. 1. Informațiile istorice, geografice și economice despre Canada le veți găsi consultînd volumul „Statele lumii de la A la Z". În legătură cu literatura acestei țări, vă sugerăm să vă adresați unei biblioteci sau unei istorii a literaturii în limba engleză.

2. Nu dispunem de o listă cu toate uraganele, taifunurile, cicloanele care să includă aria de manifestare, numărul victimelor și pagube materiale.

Mihai Nueleanu, com. Aninoasa, jud. Gorj ; Dimitrie Dungeanu, Suceava. În nr. 37 al revistei, am publicat un amplu articol în legătură cu implicațiile „afacerii Lockheed" în diferite țări. Nu pretutindeni acte de mituire au avut într-adevăr loc. Cazurile Marii Britanii și Suediei par, deocamdată, să confirme această situație. „Sunday Express" publica recent un articol în care se afirma că, în urmă cu trei ani, un membru al cabinetului britanic conservator ar fi primit un milion de dolari pentru a susține vînzarea în Marea Britanie a 50 de avioane „Tristar", produse de firma „Lockheed". S-a deschis o anchetă, dar, cu toate că Royal Air Force dispune de 45 de avioane „Hercules C 130" (ale firmei „Lockheed"), iar compania British Airways a cumpărat avioane „Tristar" și nu „Airbus" (pentru a salva firma Rolls-Royce, care producea motoarele cu care erau echipate „Tristar"-urile), nu s-a descoperit nimic oneros. Un înalt funcționar britanic declara, de altfel : „chiar dacă cumpărătorii britanici nu sînt mai cinstiți, toate contractele noastre, fie civile, fie militare, sînt foarte atent analizate de comisiile parlamentare". (De fapt, nici chiar acuzatorul Ernest F. Hauser, fost responsabil al firmei „Lockheed" pentru Europa, nu dispune de probe și, dintre toate publicațiile britanice, nici una de prestigiu nu a reluat afirmațiile din „Sunday Express", considerîndu-le „nefondate"). Nici în Suedia acuzațiile nu au putut fi dovedite. Săptămîna trecută, ministrul de externe Sven Andersson a declarat că, într-adevăr, în 1970, Suedia a dat 300 000 dolari generalului Rocky Triantafellu, șeful serviciului de informații al Armatei aerului din S.U.A., dar a precizat că era vorba de plata cumpărării de material militar (nu de la o firmă, ci de la statul american).

Ion Pintilie, Slatina. Guvernul mexican a renunțat la paritatea fixă a monedei sale (12,50 pesos per dolar), după 22 de ani de menținere a ei. În cel de-al șaselea și ultimul său raport către Congres, președintele Luis Echeverria a făcut un bilanț al activității economice interne, analizînd și unele din considerentele care au determinat această decizie a guvernului. În cursul mandatului său, a arătat președintele mexican, investițiile au fost dirijate în special către sectoarele de bază (agricultură, petrochimie, energie, siderurgie și transporturi), ceea ce a dus la modificări în cadrul politicii financiare. S-a remarcat că, datorită unei scăderi a investițiilor particulare, a fost imperios necesară creșterea, de trei ori, a volumului investițiilor publice. Din această cauză, a crescut foarte mult datoria externă. În schimb, întreprinderile publice au devenit, fără excepție, rentabile, iar statul a căpătat posibilitatea de a decide asupra unei mari părți a venitului intern. Astfel încît, afirma președintele Echeverria, „în timpul administrației mele, investițiile publice au depășit, pentru prima dată, pe cele particulare". Pe de altă parte, a arătat președintele, în ultimii cinci ani au fost redate agriculturii mai mult de un milion de hectare și au crescut de cinci ori creditele acordate sectorului agricol. În felul acesta, Mexicul a reușit să satisfacă, prin resurse proprii, cererea internă de alimente. Cîteva ramuri industriale au cunoscut, de asemenea, o dublare a producției : petrolul, energia electrică și siderurgia. Rețeaua de drumuri este acum de 200 mii de kilometri, față de 70 mii în 1970. Referitor la comerțul exterior, președintele Echeverria a arătat că guvernul a pus accentul pe diversificarea piețelor și produselor. Astfel, a spus el, „fără a reduce în termeni absoluți vînzările către Statele Unite, procentul exporturilor noastre către această țară a scăzut cu 8 la sută în cadrul volumului total al schimburilor, mai multe produse fiind dirijate către America Latină, Europa occidentală și țările socialiste".

Victor Andreescu, Iași. Adresați-vă „Revistei economice".

Gheorghe Dumitrescu, București. Vă rugăm să vă adresați revistei „Viața militară".

Virgil Mihail Dumitru, com. Bozioru, jud. Buzău. Am publicat un articol pe tema solicitată, în nr. 38. Vom reveni.

Ion Zamfirescu, Carvăn, com. Lipnița, jud. Constanța. 1. Amănuntele solicitate în legătură cu viața politică din Malta le veți găsi consultînd articolul publicat în nr. 38.

2. Orice stat care dispune de tehnica necesară poate lansa în spațiul extraterestru sateliți sau nave cosmice. Nu există o interdicție, întrucît se apreciază că informațiile dobîndite vor fi spre folosul întregii omeniri.

3. Locuitorii insulei Galapagos (care aparține Ecuadorului), în număr de aproape 2 000, se ocupă, în principal, cu pescuitul.

Timbrele O.N.U.

V. Tănase, București. La 8 octombrie, Administrația poștală a Națiunilor Unite își va sărbători 25 de ani de la înființare. Hotărîrea ca O.N.U. să folosească propriile sale timbre poștale a fost luată de sesiunea Adunării Generale din 1950, iar primele timbre O.N.U. au fost puse în vînzare la 24 octombrie 1951, de ziua Națiunilor Unite. De atunci pînă astăzi au fost imprimate de firme diferite din Austria, Canada, Cehoslovacia, Elveția, Finlanda, R.F. Germania, Japonia, Marea Britanie, Olanda, Spania, Turcia și S.U.A. mai mult de 954 milioane de timbre. Au fost desenate de aproximativ 800 de artiști din vreo 30 de țări. Uneori, lucrări celebre ale unor pictori ca Marc Chagall sau Pablo Picasso au fost adaptate ca desene de timbru. Subiectele seriilor anuale : apărarea păcii, educație, producție agricolă, alfabetizare, drepturile omului, știință și tehnologie, asistență tehnică, utilizarea energiei atomice în scopuri pașnice ș.a. Timbrele O.N.U. sînt emise în numele Statelor Unite și Elveției (unele folosite la New York și celelalte la sediul O.N.U. de la Geneva). În restul lumii, timbrele O.N.U. pot fi obținute de colecționari și filateliști. În **fotografiile** alăturate : Ole Hamann (stînga), șeful U.N.P.A. (Administrația poștală a Națiunilor Unite), cu o serie de timbre noi ale O.N.U. ; **jos :** unul din timbrele O.N.U., care redă o frază din Cartă.

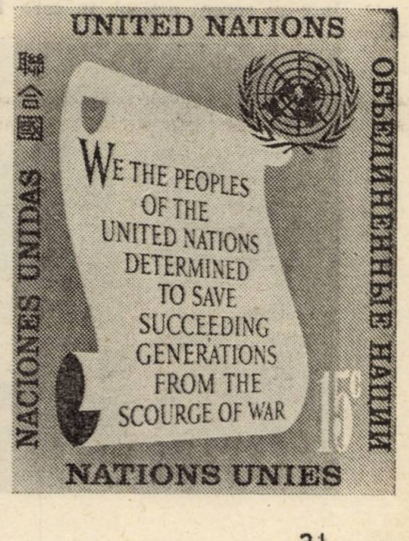

POSTA REDACȚIEI

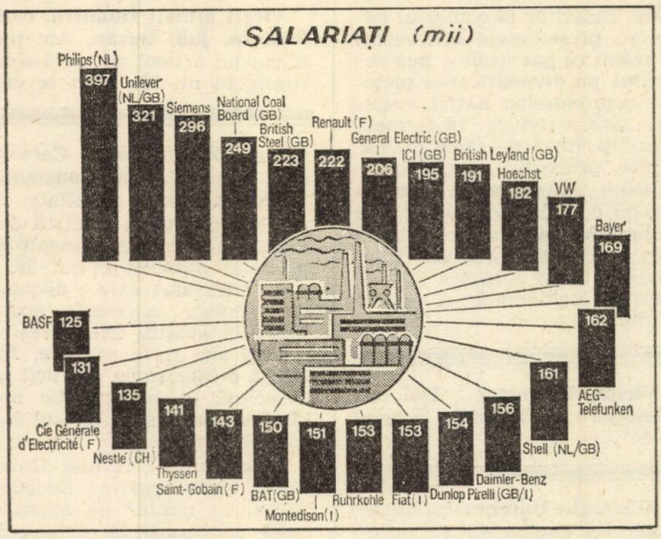

Ion Sebeșan, Timișoara. Graficul pe care îl reproducem după „Süddeutsche Zeitung" răspunde întrebării pe care ne-ați pus-o. El cuprinde întreprinderile industriale vest-europene cu cel mai mare număr de salariați (datele privesc anul 1975). După denumirea întreprinderii sînt înscrise, în paranteză, simbolurile internaționale ale țării căreia îi aparțin : GB- Marea Britanie, CH- Elveția, F-Franța, I-Italia, NL-Olanda. Firmele neînsoțite de asemenea simboluri aparțin R. F. Germania.

Gheorghe Paca, com. Sușag-Dobra, jud. Alba. 1. Nu există vreo regulă privind numărul membrilor unei ambasade ; el este determinat de cele mai multe ori de importanța țării în care sînt deschise, de stadiul relațiilor bilaterale, de resursele financiare ale țării care o deschide ș.a.

2. Fostul președinte al Indoneziei, Sukarno, nu desfășura nici un fel de activitate politică, în 1970, anul în care a decedat.

Nae Iancu, Sinaia. 1. Gibraltarul aparține în continuare Marii Britanii. De mulți ani, Spania a cerut înapoierea „Stîncii", dar fără rezultat. În urmă cu șapte ani, granița a fost închisă și legăturile telefonice întrerupte. Într-un recent articol, în care afirma că „stînca Gibraltarului e un anacronism" și că a sosit timpul pentru reale negocieri cu Spania pentru retrocedare, „The Sunday Times" scria că, în timpul campaniei locale pentru alegerile ce urmează a se desfășura la sfîrșitul lunii septembrie, candidații solicitau „un acord cu Spania, pentru prima oară în cei 263 de ani de cînd Gibraltarul este colonie britanică".

2. În anul 1974 (ultimul an pentru care există statistici complete) Suedia a cheltuit 58,853 miliarde coroane (adică 23,5 la sută din produsul național brut) pentru prevederi sociale.

3. Vă referiți, probabil, la noul tren construit de firma vest-germană Krupp (în **fotografie).** Deși se află încă în probe, trenul a atins deja viteza de 400 km. pe oră.

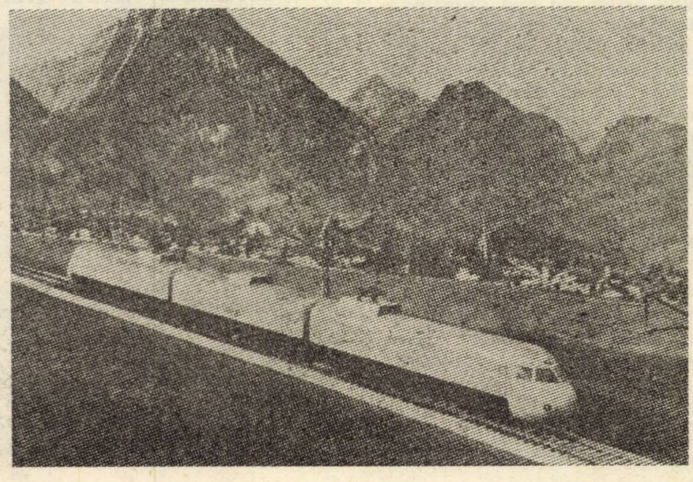

D. Georgescu, București. Una dintre cele mai importante descoperiri biochimice din ultimii ani a fost anunțată la 31 august, la o conferință anuală a Societății americane de chimie, care își ținea lucrările la San Francisco: reconstituirea unui „grăunte de viață", la laboratoarele Institutului Tehnologic din Massachusetts. Echipa, condusă de savantul american de origine indiană, Har Gobind Khorana (laureat al Premiului Nobel pentru medicină și fiziologie în 1968), lucrează de nouă ani la obținerea pe cale artificială a unei gene, din patru substanțe : adenină, timină, guanină și citozină. Relatînd descoperirea în „Le Point", Daniel Garric scrie : „Există mai multe feluri de gene. Unele, cele mai numeroase, conțin planurile unei trăsături de caracter, culoarea ochilor sau lungimea nasului — acestea sînt «genele de structură». Altele, dimpotrivă, cu o compoziție chimică identică, cuprind ordine de executat : să ne imaginăm că primele ar fi planul casei de construit, realizat de arhitect, iar celelalte dispun de dibăcia de a reacționa, ca niște lucrători — sînt «genele de control». Codul genetic e format din amîndouă. Mai multe echipe au reușit analiza unei gene de structură. Funcția ei constă în a se recopia — sub formă de proteine care vor constitui celula vie. Cu cîteva diferențe (cunoscute), gena este asemănătoare proteinei sale. Este suficient, deci, să se plece de la proteină pentru a se ajunge la genă. Noua reușită a profesorului Khorana constă în a fi realizat, pentru prima oară, sinteza ansamblului — deci a unei gene de structură și a uneia de control. Pentru a fi sigur că funcționează, prof. Khorana a introdus imediat gena într-o bacterie. Rezultatul a fost pozitiv". Descoperirea — foarte valoroasă în sine — este departe de a putea fi folosită curînd. Cîteva exemple : un virus, prima unitate de viață completă, numără între 20 și 50 de gene ; o bacterie — pînă la 2 000 de gene ; ființele superioare — între unu și două milioane gene, putînd avea, fiecare, mii de combinații diferite. Totuși, scrie revista amintită, descoperirea va permite o cunoaștere mai profundă a mecanismelor de reglare a genelor, motivul pentru care unele celule încep, brusc, să prolifereze, fără să mai asculte de „ordinul" de a se opri etc.

Maria Groza, Baia Mare. Potrivit ziarului londonez „Evening Standard", Jacqueline Onassis ar putea deveni ambasadorul Statelor Unite la Londra sau Paris, dacă Jimmy Carter va fi ales președinte. Știrea nu se bazează decît pe faptul că văduva lui John Kennedy și a lui A. Onassis „și-ar fi manifestat dorința" să se întoarcă la viața publică, în calitate de ambasador. Jacqueline Onassis a fost invitată (și a dat curs invitației) de a participa la Convenția partidului democrat, în luna iulie.

L. Ștefan, Suceava. Vă mulțumim pentru scrisoare. După cum ați putut constata, rubrica „Profil" a reapărut în revista noastră.

Radu Luca, Bușteni. 1. Opus Dei este o grupare catolică spaniolă cu foarte mare influență. În ultima perioadă a franchismului a fost îndepărtată de la putere. O recentă numire — José Maria Lopez de Letona ca președinte al Băncii Spaniei — a confirmat, se pare, afirmațiile unor comentatori potrivit cărora Opus Dei ar reveni pe scena politică. Se consideră că patru membri ai guvernului Suarez sînt simpatizanți ai Opus Dei.

2. Nu există nici un pact militar între țări din Africa și America de Sud. Săptămînalul francez „Le Point" afirma, recent, că Argentina, Brazilia și Republica Sud-Africană intenționează că creeze (cu sprijinul S.U.A.) o „Organizație a Tratatului Atlanticului de Sud" (OTAS). Nu se cunosc alte amănunte.

LUMEA

Redacția și administrația : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17 60 10 Internațional 18 50 81. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Cititorii din străinătate se pot abona prin ILEXIM — serviciul import-export presă — Calea Griviței nr. 64–66, P.O.B. 2001, telex 011226, București.

C.P.C.S.

TELEVIZORUL VĂ ADUCE MANIFESTĂRILE SPORTIVE ÎN CASĂ

Campionatul național de fotbal este in plină desfășurare. In fiecare etapă micul ecran vă aduce fotbalul la domiciliu. Procurați-vă de la magazinele și raioanele specializate ale comerțului de stat un televizor care să vă satisfacă exigențele. Vă propunem spre alegere citeva tipuri :

denumirea televizorului	diagonala ecranului	prețul televizorului	aconto 15 %	rata lunară (24 rate)
Sport	31 cm	2 870 lei	431 lei	105 lei
Venus	47 cm	2 870 lei	431 lei	105 lei
Venus ; Compliment	50 cm	3 050 lei	458 lei	110 lei
Opera	59 cm	3 500 lei	525 lei	125 lei
Clasic	59 cm	3 530 lei	530 lei	125 lei
Opera ; Diamant	61 cm	3 550 lei	533 lei	126 lei
Lux	65 cm	3 960 lei	594 lei	140 lei

Prezentate in casete cu o linie modernă, televizoarele sint receptoare multicanal, au mare stabilitate in funcționare, imagine și sunet de calitate superioară.

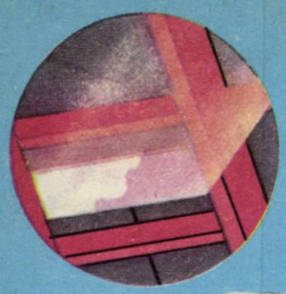

întreprinderea de geamuri

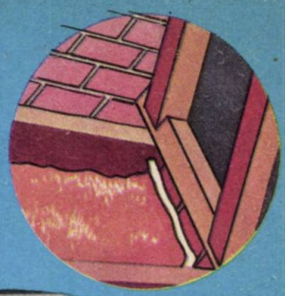

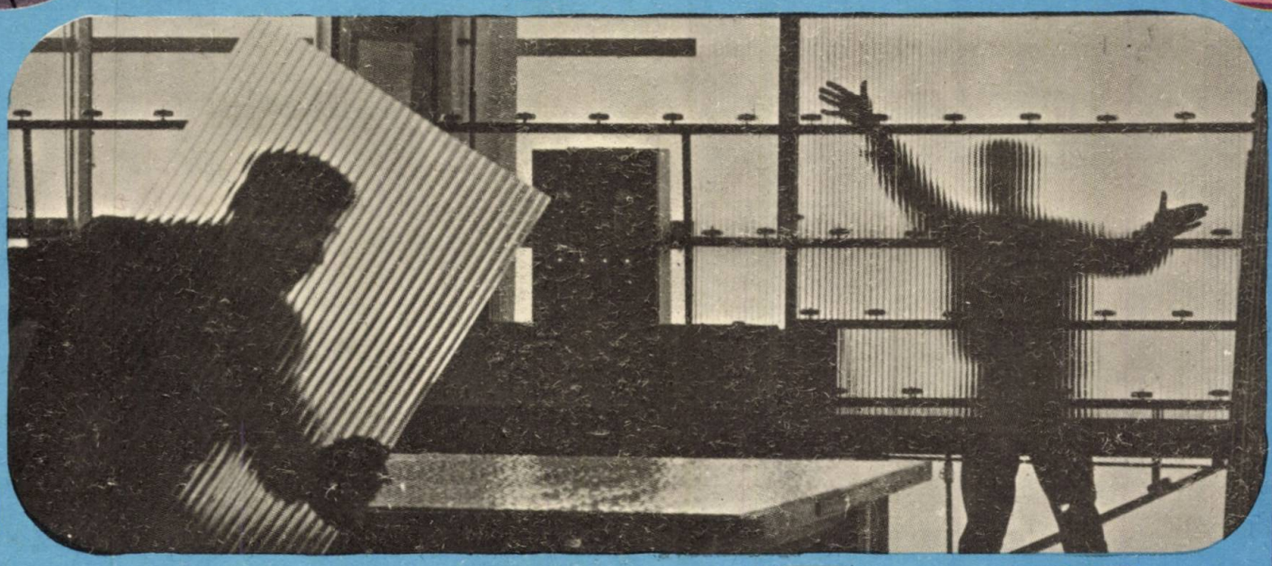

SCĂENI

oraş Boldeşti-Scăeni jud. Prahova livrează pe bază de comandă fermă:

Geamuri ornamentate –
în peste 30 de modele – în dimensiuni maxime
de 170×300 cm, geamuri armate simple
sau cu model, în aceleaşi dimensiuni.
Geamurile ornamentate se pot folosi
atît la construcţii industriale cît şi civile
(ferestre, uşi, glasvanduri etc.)
Geamurile armate se pretează la construcţii
industriale (hale industriale, luminatoare etc.)

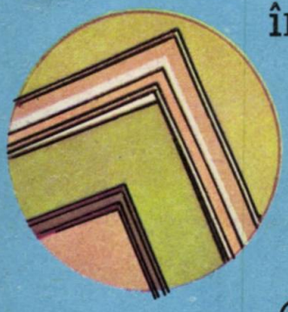

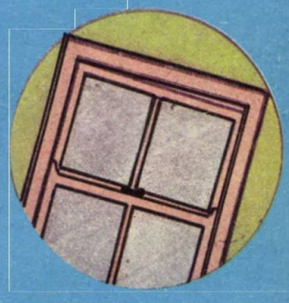

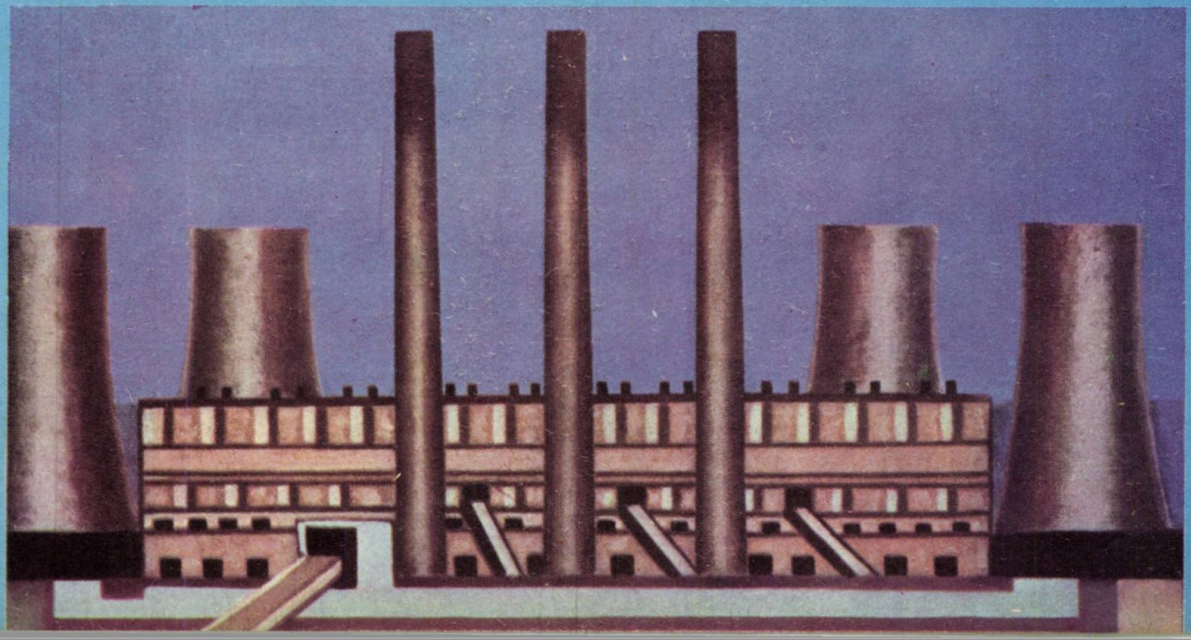

Lei 2

ancheta internațională

ROMÂNIA ÎN CONȘTIINȚA LUMII

LUMEA

SĂPTĂMÎNAL DE POLITICĂ EXTERNĂ

Nr. 40 30 septembrie 1976

DESTINDEREA — UN PROCES NECESAR, CU VOCAȚIE UNIVERSALĂ

Din actualitatea internațională

New York • Madrid • Rio de Janeiro • Paris • Beirut

Reportaj pe glob

R. P. Chineză

Uriașele resurse economice ale oceanului planetar

PRIMIRI LA TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU

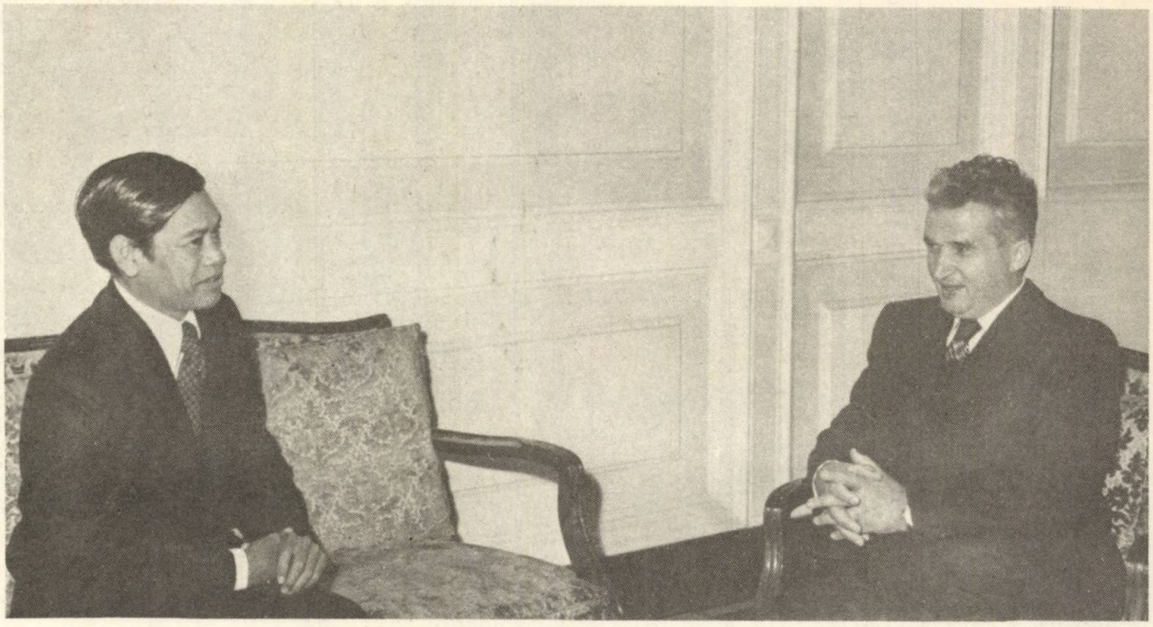

Ministrul afacerilor externe al Republicii Socialiste a Uniunii Birmane, Hla Phone

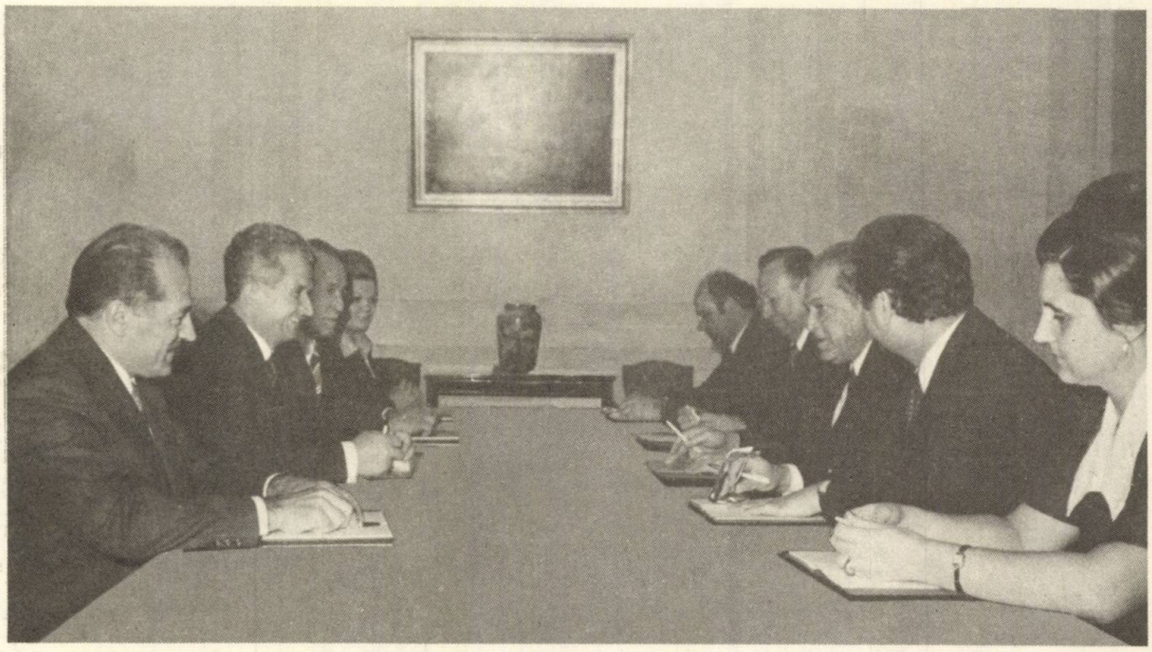

Delegația Sindicatelor din Republica Populară Bulgaria, condusă de Mișo Mișev, secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist Bulgar, președintele Consiliului Central al Sindicatelor

Edouard Saouma, directorul general al Organizației Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură (F.A.O.)

LUMEA

Săptămînal de politică externă

40 (675)

30 septembrie 1976

ARTICOLE, CORESPONDENȚE

Ample perspective pentru extinderea și întărirea colaborării româno-laoțiene. Liana Enescu 1
Vizita în Austria a primului ministru al guvernului român. Constantin Severineanu 5
Națiunile Unite. Preliminarii la dezbaterea generală. Constantin Alexandroaie 6
Washington. Ford-Carter : prima confruntare televizată. Stelian Țurlea 6
Madrid. Reforme și reacții. Rodica Dumitrescu 8
Paris. Ecouri la „planul Barre". Paul Diaconescu 9
Rio de Janeiro. Energia atomică și cooperarea internațională. Valentin Păunescu 10
Salisbury. Evoluția crizei rhodesiene. Dumitru Constantin 11
Beirut. După instalarea noului președinte. Crăciun Ionescu 12
Coreea de sud. Acțiuni represive condamnate de opinia publică internațională 13
Cipru. Actualitatea ideilor de suveranitate și independență. Ion Florescu 22
O afacere stranie : „dosarul Dassault". Eugeniu Obrea 23

ANCHETA INTERNAȚIONALĂ ROMÂNIA ÎN CONȘTIINȚA LUMII

Răspund : Pedro Pablo Aguilar, Elwyn Jones, Hans Koschnick 2–4

SINTEZE

Destinderea – un proces necesar, cu vocație universală. Vasile Crișu 14

REPORTAJ PE GLOB

R. P. Chineză. Dimensiuni ale dezvoltării. Ion Găleteanu 16

1000 + 1 18–19

DOCUMENTAR

Uriașele resurse ale oceanului planetar. Ion Madoșa 20

SERIAL

„Un pod prea îndepărtat" (III). Cornelius Ryan 24

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA MONDIALĂ 27–29

PROFIL

Hamilton Shirley Amerasinghe, președintele sesiunii a XXXI-a a Adunării Generale a O.N.U. 29

POȘTA REDACȚIEI 30–32

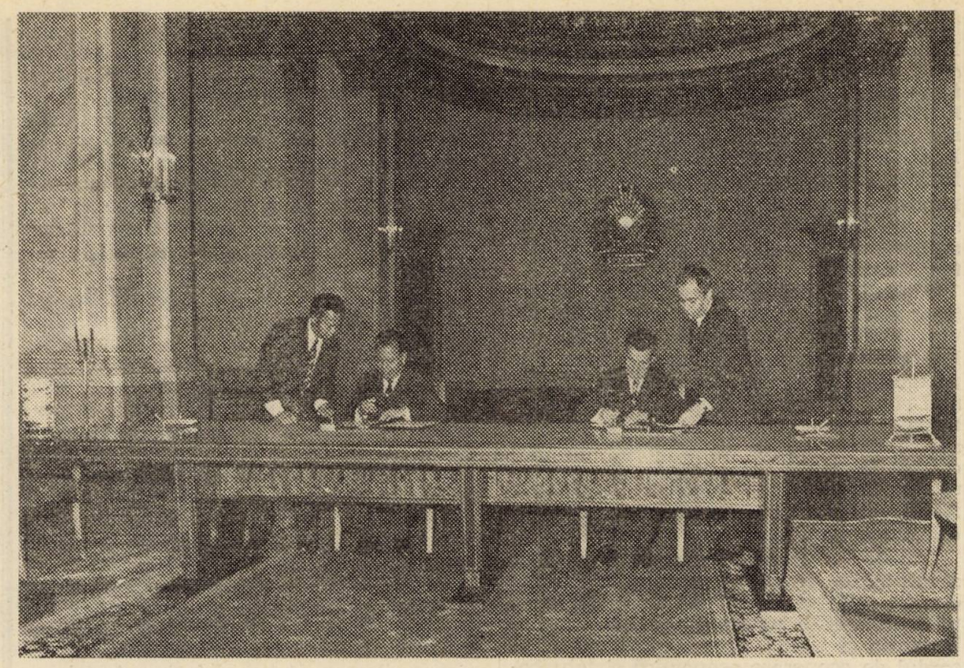

Aspect din timpul semnării Declarației comune româno-laoțiene

Ample perspective pentru extinderea și întărirea colaborării româno-laoțiene

Desfășurată, pe întreg parcursul ei, într-o atmosferă de sinceră prietenie și solidaritate, relevantă pentru sentimentele frățești, de reciprocă stimă, nutrite de popoarele român și laoțian, recenta vizită întreprinsă în România de delegația de partid și guvernamentală, condusă de tovarășul Kaisone Phomvihane, secretar general al Comitetului Central al Partidului Popular Revoluționar Laoțian, primministru al Guvernului Republicii Democrate Populare Laos, s-a încheiat cu rezultate de profundă rezonanță în sfera raporturilor dintre cele două partide, țări și popoare, cu semnificații deosebite pentru evoluția relațiilor internaționale în genere.

Convorbirile la nivel înalt, dintre tovarășii Nicolae Ceaușescu și Kaisone Phomvihane, reprezintă, astfel, un valoros și cordial schimb de vederi asupra situației din cele două țări, a stadiului actual și perspectivei relațiilor lor, ca și asupra problemelor majore din actualitatea internațională. Contactele și vizitele care au avut loc în timpul șederii delegației laoțiene în țara noastră au conferit evenimentului un fructuos caracter de lucru, au stimulat și contribuit la mai buna cunoaștere reciprocă, înzestrînd dialogul româno-laoțian cu noi dimensiuni.

Pe parcursul vizitei, solii laoțieni au avut posibilitatea de a cunoaște direct realizările țării noastre în opera de dezvoltare economică și socială, în procesul îndeplinirii cu succes a sarcinilor trasate de Congresul al XI-lea al Partidului Comunist Român. Ei au dat o înaltă apreciere acestor rezultate, care — s-a subliniat — au impus prestigiul țării noastre, al activității neobosite a președintelui Nicolae Ceaușescu în arena mondială, fiind importante atît pentru propășirea României, cît și pentru întărirea sistemului socialist mondial, pentru consolidarea unei lumi a păcii și progresului.

Primă luare de contact la nivel înalt între cele două țări, după victoria obținută de poporul laoțian împotriva agresiunii imperialiste, vizita a făcut cunoscute eforturile depuse, în prezent, în direcția instaurării în această țară a unui nou curs de dezvoltare, democratic și progresist, pentru refacerea economiei naționale, pentru edificarea unui Laos pașnic, independent, unificat și prosper. A fost consemnată, în acest sens, importanța sprijinului prețios acordat noii evoluții laoțiene de către țările socialiste, printre care și România, de către forțe progresiste și iubitoare de pace din întreaga lume. Recunoscută drept un eveniment ce a deschis o nouă eră în istoria Laosului, victoria istorică repurtată de poporul laoțian împotriva imperialismului, pentru înfăptuirea năzuințelor naționale ale acestui popor, este un exemplu grăitor al faptului că nu există forțe capabile în lume să stăvilească lupta unui popor decis să-și apere cu dîrzenie unitatea și independența națională, dreptul de a-și realiza aspirațiile sale legitime.

Analiza situației interne din cele două țări, a posibilităților lor de conlucrare a permis concluzia — consemnată și de Declarația comună româno-laoțiană, semna-

tă de tovarăşii Nicolae Ceauşescu şi Kaisone Phomvihane — că, în noile condiţii, **„bunele relaţii de prietenie, solidaritate şi colaborare dintre P.C.R. şi P.P.R.L., dintre Republica Socialistă România şi Republica Democrată Populară Laos, dintre popoarele frăţeşti român şi laoţian vor cunoaşte o dezvoltare şi mai puternică, pe multiple planuri, în interesul reciproc, al cauzei unităţii forţelor antiimperialiste, al păcii şi cooperării internaţionale"**.

Subliniind caracterul rodnic al discuţiilor purtate, al înţelegerilor stabilite, tovarăşii Nicolae Ceauşescu şi Kaisone Phomvihane au convenit asupra unor importante documente, printre care, în primul rînd, Declaraţia comună — documente ce sintetizează rezultatele fructuoase ale convorbirilor la nivel înalt, conferind o bază trainică şi de durată conlucrării româno-laoţiene, perspective favorabile relaţiilor de prietenie şi solidaritate dintre cele două ţări, partide şi popoare.

Expresie a dorinţei celor două părţi de a intensifica şi amplifica relaţiile dintre ele, cu prilejul vizitei au fost semnate primele acorduri guvernamentale dintre România şi Laos : Acordul comercial, Acordul de cooperare economică şi tehnico-ştiinţifică, Protocolul cu privire la unele acţiuni concrete de cooperare economică, Acordul de colaborare în domeniile învăţămîntului, ştiinţei şi culturii. Totodată, conducătorii celor două delegaţii au convenit ca forurile competente din ambele ţări să studieze căile şi mijloacele corespunzătoare pentru dezvoltarea şi diversificarea relaţiilor în domeniile politic, economic, tehnico-ştiinţific şi cultural şi pentru dezvoltarea cadrului juridic iniţiat. În acest context, a fost reliefată importanţa deciziei de înfiinţare a Comisiei mixte interguvernamentale de cooperare economică româno-laoţiană pentru identificarea, în comun, a direcţiilor de dezvoltare şi diversificare a legăturilor economice bilaterale, remarcîndu-se posibilităţile de sporire a colaborării existente în domeniile explorărilor şi exploatărilor miniere şi petroliere, industrializării lemnului, agriculturii şi al pregătirii de cadre. În acelaşi timp, o altă hotărîre adoptată în cursul vizitei, privind deschiderea de misiuni diplomatice şi acreditarea de ambasadori rezidenţi la Bucureşti şi Vientiane, precizează importanţa crescîndă, caracterul ascendent al relaţiilor de prietenie şi cooperare româno-laoţiene.

În ceea ce priveşte raporturile de solidaritate militantă, stabilite şi consolidate între Partidul Comunist Român şi Partidul Popular Revoluţionar Laoţian, a fost exprimată dorinţa comună ca — pe baza principiilor independenţei şi autonomiei depline în politica internă şi externă, respectului reciproc al intereselor, neamestecului în treburile interne şi alegerii libere a căilor de dezvoltare, precum şi a răspunderii fiecărui partid în faţa propriului său popor — raporturile dintre cele două partide să se lărgească şi intensifice. Pentru mai buna cunoaştere reciprocă a fost stabilită promovarea schimbului de informaţii şi experienţă, ca şi contactele directe între delegaţii de partid, ale organizaţiilor sindicale, de tineret şi de femei.

Remarcînd, cu satisfacţie, rezultatele vizitei delegaţiei de partid şi guvernamentale laoţiene, tovarăşul **Nicolae Ceauşescu** a spus : **„Considerăm că vizita dumneavoastră, deşi scurtă, a fost deosebit de rodnică, că ea se încheie cu foarte bune rezultate. Fără îndoială, se poate aprecia că documentele pe care le-am semnat, vizita şi convorbirile avute, deschid o perspectivă nouă, constituie un moment important în dezvoltarea colaborării dintre partidele şi popoarele noastre"**.

„Aceste documente — aprecia la rîndul său tovarăşul **Kaisone Phomvihane — constituie o bază nouă pentru prietenia şi colaborarea între cele două partide, cele două guverne şi cele două popoare ale noastre. Şi aceasta în folosul întăririi forţelor păcii, independenţei naţionale, democraţiei şi socialismului"**.

Examinarea situaţiei internaţionale, prilejuită de vizită, a relevat profundele transformări ce se produc în lume în favoarea forţelor păcii, independenţei naţionale, democraţiei şi socialismului, afirmarea tot mai puternică a voinţei popoarelor de a dispune liber de propria soartă. În acest sens, a fost observat rolul tot mai important ce revine ţărilor socialiste, influenţa deosebită a socialismului asupra evoluţiei contemporane.

Evidenţiindu-se necesitatea primordială ca relaţiile dintre toate statele lumii să se întemeieze pe principiile respectării stricte a independenţei şi suveranităţii naţionale, egalităţii în drepturi, neamestecului în treburile interne şi avantajului reciproc, al renunţării la folosirea forţei sau la ameninţarea cu folosirea ei, s-a apreciat necesară intensificarea vigilenţei revoluţionare împotriva manevrelor imperialismului, colonialismului şi neocolonialismului, manevre îndreptate contra independenţei şi libertăţii popoarelor.

Ca ţări în curs de dezvoltare, interesate în procesul de lichidare a subdezvoltării, al promovării progresului economic şi social al tuturor statelor, România şi Laosul s-au pronunţat în favoarea adoptării, cît mai curînd posibil, a unei serii de măsuri cuprinzătoare, practice şi eficiente, pentru instaurarea unei noi ordini economice internaţionale, potrivit principiilor egalităţii, dreptăţii şi echităţii, în interesul fiecărui stat şi al fiecărui popor, al cauzei păcii, securităţii şi prosperităţii generale.

O atenţie aparte a fost acordată problemelor regiunilor geografice cărora le aparţin cele două state. Salutînd victoriile istorice obţinute de popoarele vietnamez şi kampucian, alături de cea a poporului laoţian, cele două părţi au considerat că ele creează condiţii noi pentru dezvoltarea liberă şi independentă a popoarelor din aceste ţări, pentru consolidarea păcii în regiune şi în lume. În legătură cu situaţia de pe continentul nostru, au fost analizate rezultatele Conferinţei pentru securitate şi cooperare în Europa — apreciată ca o etapă importantă în procesul edificării unui climat nou pe continent, care să permită dezvoltarea liberă a fiecăruia dintre statele sale, prin respectarea riguroasă a principiilor şi prevederilor Actului final.

În rîndul problemelor discutate s-au numărat, de asemenea, problema dezarmării, ca şi cea a măsurilor menite să asigure o eficacitate sporită participării O.N.U. la reglementarea problemelor majore ale contemporaneităţii.

Eveniment de seamă în istoria raporturilor dintre România şi Laos, vizita delegaţiei de partid şi guvernamentale laoţiene a deschis o nouă perspectivă relaţiilor dintre cele două ţări, a iniţiat noi căi şi posibilităţi pentru întărirea prieteniei frăţeşti dintre popoarele român şi laoţian, pentru extinderea şi consolidarea colaborării dintre cele două partide şi state, în interesul bilateral, al cauzei păcii, înţelegerii şi cooperării internaţionale.

Liana Enescu

ROMÂNIA

„Preşedintele Nicolae Ceauşescu se bucură în America Latină de simpatie, prietenie şi respect"

Pedro Pablo Aguilar

senator, secretar general al Partidului COPEI din Venezuela

Prima delegaţie a Partidului COPEI din Venezuela, care ne-a vizitat ţara la invitaţia C.C. al P.C.R., a fost condusă de secretarul general al partidului, senator Pedro Pablo Aguilar. După mai multe zile de şedere în ţara noastră, oaspetele ne-a împărtăşit din impresiile culese, începîndu-şi relatarea cu cel mai important moment al vizitei : primirea delegaţiei de către preşedintele Nicolae Ceauşescu.

— În mod deosebit, întrevederea cu preşedintele Nicolae Ceauşescu a fost foarte plăcută pentru noi. Preşedintele României a amintit, cu multă amabilitate, vizita pe care a făcut-o în ţara noastră şi şi-a exprimat dorinţa şi hotărîrea de a coopera cu Venezuela, în cadrul diferitelor programe industriale şi agricole. De asemenea, de a ajuta la formarea cadrelor tehnice şi ştiinţifice de care are nevoie ţara noastră.

Sînt urmările fructuoase ale vizitei pe care preşedintele Ceauşescu a făcut-o în Venezuela, în septembrie 1973. A fost foarte bine primit în ţara noastră, unde l-am putut cunoaşte, stima şi asculta. Impresiile lăsate au fost dintre cele mai bune şi poate cu o altă ocazie va putea reveni în America Latină, să se bucure din nou de simpatia, prietenia şi respectul pe care le merită ca persoană şi ca lider al poporului său.

Cred că este foarte important că relaţiile dintre România şi Venezuela s-au stabilit la nivel înalt, între preşedintele Nicolae Ceauşescu şi un lider al COPEI de importanţa lui Rafael Caldera (preşedintele ţării între anii 1970–1974 — n.n.). Aceasta a contribuit la apropierea nu numai între popoarele noastre, ci şi la stabilirea unor relaţii concrete între personalităţile, figurile ce sînt simboluri şi indemnuri ale ţărilor lor. Preşedintele Ceauşescu este, pentru România, un deschizător de drumuri, un îndrumător, cel ce fixează obiectivele mari ale ţării, cel ce trezeşte în popor conştiinţa naţională, în sensul realizării acestor obiective. Rafael Caldera este o personalitate politică al cărei prestigiu şi a cărei autoritate sînt larg recunoscute. Pentru întreaga Americă Latină reprezintă o figură respectată, iubită, a-

preciată, iar relațiile dintre America Latină și România înseamnă, printre altele, schimburi concrete între personalități reprezentative atît pe plan național, cît și pe un plan mai larg, internațional.

— Vă aflați pentru prima dată în România. Ce impresii veți împărtăși celor de acasă și ce aspecte vi se par de interes pentru țara dv. ?

— Sîntem plăcut impresionați de dovada ce ni s-a făcut a extraordinarei dezvoltări industriale și agrare a României. Ne-au interesat mai ales succesele industriei petroliere, ale petrochimiei și agriculturii, ele reprezentînd necesități ale țării noastre. Ne-am dat seama că experiența României poate fi foarte utilă pentru Venezuela. La fel ca și România, Venezuela are resurse minerale importante, mai ales petrol și fier, precum și mari posibilități de dezvoltare a agriculturii și creșterii vitelor.

Vizita ne-a permis, de asemenea, să cunoaștem îndeaproape, direct, întregul proces social, economic și politic care duce înainte această țară. Ne-a produs o mare satisfacție constatarea că România duce la bun sfîrșit un program de dezvoltare și își propune să atingă numeroase obiective de progres, de transformare, de creștere, de independență și de existență națională autonomă, fără a se înscrie în niște modele sau soluționări străine de cele naționale. Acesta este un bun exemplu pentru țări în curs de dezvoltare, ca Venezuela.

În mod particular, ne-a impresionat plăcut efortul României pentru afirmarea independenței și suveranității sale. Noi, țările în curs de dezvoltare, considerăm că obiectivul de urmat constă în realizarea progresului economic și social fără sacrificarea independenței și suveranității noastre. Aș remarca, de asemenea, că, examinînd experiența României, am constatat că este o țară care își analizează cu modestie realizările economice. România ne face să ne simțim stimulați și optimiști. Rezultatele sale în industrie și agricultură, progresele sale tehnice și științifice o plasează între țările care merită o observație atentă, care oferă un exemplu pentru transformările de structură ce se cer în cadrul societăților noastre.

Ținînd cont de toate acestea, partidul nostru a dorit să stabilească relații cu România și am făcut-o atunci cînd am preluat conducerea țării. Noi considerăm că politica noastră autonomă este foarte legată de relații cu țări care ne interesează din punct de vedere al schimburilor politice, economice, culturale. România este un caz concret al acestei politici. Trebuie spus că ea are o bogată experiență în exploatarea petrolului. Venezuela depinde de petrol și de 50 de ani își dezvoltă impetuos această industrie.

Eforturile României pe plan internațional sînt, de asemenea, impresionante. Este o țară care a reușit, datorită președintelui Nicolae Ceaușescu, a ideilor sale, să obțină un loc de frunte pe arena internațională. Pentru popoarele în curs de dezvoltare, pentru America Latină, România este o dovadă a posibilității stimulării și promovării dezvoltării economice și sociale, însoțită de o afirmare plenară a independenței și suveranității. România încurajează țările în curs de dezvoltare în drumul lor de depășire a greutăților, fără a se supune colonialismului sau imperialismului.

Interviu realizat de Anca Voican

„Dezvoltarea industrială — o trăsătură remarcabilă a României de azi"

Elwyn Jones

lord-cancelar, speakerul Camerei Lorzilor din Marea Britanie

Lordul-cancelar Elwyn Jones, speakerul (președintele) Camerei Lorzilor din Marea Britanie, a întreprins o vizită în țara noastră, la invitația Marii Adunări Naționale. Elwyn Jones a mai vizitat România în urmă cu 40 de ani, pe vremea cînd a întreprins o serie de studii în legătură cu pericolul fascismului în Europa, scriind trei cărți pe această temă.

Convorbirea cu lordul-cancelar a început cu evocarea revederii României, după patru decenii...

— O completă altă Românie, din multe puncte de vedere. Am călătorit prin toată țara. Am vizitat Bucureștiul, mînăstirile care constituie unul dintre marile tezaure ale culturii europene, apoi am fost la Constanța și am vizitat litoralul. Peste tot, și la Suceava și la mare, am văzut dovezi ale marelui efort pe care România îl face în dezvoltarea industrială, în domeniul construcției de nave, de exemplu, sau în alte domenii, un lucru care constituie o trăsătură remarcabilă a României de azi. M-a impresionat încă un lucru, în călătoria mea prin țară. Am avut ocazia să facem cunoștință cu talentul nativ al oamenilor, extrem de bogat. Aveți un popor extrem de talentat. Oamenii au o mare măiestrie în a crea lucruri frumoase pentru ei, pentru a da o calitate sporită, un plus de frumos locuințelor lor. Și călătorind prin anumite părți ale Moldovei aveam impresia că ne plimbăm printr-o țară de basm.

Consider că e foarte important ca, într-o lume care se schimbă, oamenii să nu-și uite rădăcinile, să nu uite de păstrarea continuității culturii, și lucrurile bune și frumoase care ne vin din bătrîni sînt foarte importante. Mă bucură să aud că statul are grijă de acest lucru.

— În cursul vizitei dv. ați avut și o serie de convorbiri. Cum apreciați importanța unor asemenea contacte, parlamentare în cazul de față, pentru crearea unui climat mai bun în Europa ?

— Am avut o extrem de interesantă convorbire cu președintele Nicolae Ceaușescu. Am stat de vorbă cu un număr de miniștri și alte persoane oficiale. Am avut o varietate de ocazii să discut cu oameni la toate nivelurile.

Cred că aceste contacte au o însemnătate imensă. E foarte important să cunoști omul cu care ai de rezolvat probleme, sau persoanele din domeniul tău de activitate din alte țări. În ceea ce privește relațiile bilaterale între țările noastre, au existat un număr impresionant de schimburi care arată importanța pe care o acordăm contactelor directe și cred că e foarte important că s-au realizat asemenea contacte la nivel guvernamental și la nivel parlamentar.

În domeniul economiei există o serie de realizări în relațiile bilaterale. Dar n-am să vă declar totuși că nu se poate face și mult mai mult. După cum știți, acordul care s-a semnat, anul trecut, între Marea Britanie și România, prevede o creștere care reprezintă mai mult decît dublul relațiilor noastre comerciale actuale, pînă în 1980.

— Ce ne puteți spune despre O.N.U. și rolul pe care îl poate juca în eforturile pentru dezarmare ?

— Sîntem mari susținători ai O.N.U. și am fost încă de la începuturile sale. Avem încredere în funcțiile sale. Am dori doar ca rolul său să fie mai mare, să poată face mai mult. Am participat la dezbaterile internaționale în domeniul dezarmării și consider că nu prea s-au înregistrat progrese. Sperăm însă că dezvoltarea, întărirea destinderii vor reduce tensiunile în domeniul politic. Armele, bineînțeles, se hrănesc din tensiune politică și cu cît se poate reduce această tensiune, cu atît se vor simți popoarele mai în siguranță, cu atît vor simți mai puțin nevoia de autoprotecție. Cursa înarmărilor e un produs al fricii și prin activitate diplomatică facem tot ce putem pentru a reduce tensiunea. Am observat, de altfel, imensa importanță pe care România o acordă politicii de pace. Lucru pe care, de altfel, îl face și țara mea.

Interviu realizat de Catinca Ralea

„România, mîndră de tradiția și istoria sa, se dedică viitorului"

Hans Koschnick

vicepreședinte al Partidului Social-Democrat din R.F.G., președintele Senatului din Bremen și primar al orașului

Înzestrat cu cunoștințe remarcabile asupra realității românești, privită sub raport istoric sau politic, economic sau turistic, Hans Koschnick a avut posibilitatea de a lua contact nemijlocit cu țara noastră în cursul vizitei întreprinse vara aceasta, împreună cu soția, la București și în alte localități. Acum, în momentul de vîrf al campaniei pentru alegerile în Bundestag de la 3 octombrie, cînd agenda vicepreședintelui P.S.D. și a șefului guvernului landului Bremen este mai încărcată poate decît oricînd, domnia-sa a găsit totuși răgazul necesar pentru a acorda cititorilor revistei „Lumea" un interviu, cu prilejul deschiderii „Săptămînii românești" în orașul-land pe care-l administrează.

„România, țară care va celebra în 1977 centenarul dobîndirii independenței de stat, a fost în mod statornic, încă din vremea dacilor, a grecilor și a romanilor, parte a istoriei

ROMÂNIA ÎN CONȘTIINȚA LUMII

europene, **a declarat interlocutorul nostru.** Adesea minge de joc a celor puternici sau arenă a unor conflicte sîngeroase, țara dumneavoastră a cunoscut prea rar perioade de dezvoltare pașnică îndeajuns de lungi. Experiențele dureroase ale unei istorii zbuciumate explică poate și această orientare foarte accentuată a Republicii Socialiste România către o politică de destindere, de înțelegere și, prin aceasta, de asigurare a păcii. Este o politică pe care — trebuie s-o spunem — o duce nu numai în afara hotarelor sale, ci și înăuntrul lor. Iar acest fapt este cel mai evident în atitudinea față de minoritățile etnice. România s-a străduit și se străduiește să asigure drepturile minorităților sale naționale — între care sașii transilvăneni și șvabii dunăreni joacă un rol de importanță — printr-o largă autonomie culturală, în cadrul unui stat unitar. România oferă un exemplu încurajator asupra modului în care oameni de origini diferite pot acționa împreună pentru un astăzi comun și un mîine mai bun. Acesta este un semn încărcat de speranțe într-o lume care n-a reușit să renunțe pe deplin la balastul de idei naționaliste".

„România, **a continuat vicepreședintele P.S.D.,** aplică în practică ceea ce teoria politică a calificat drept esența sfîrșitului secolului al XX-lea : abolirea politicii de echilibru al terorii și instaurarea unei politici vizînd conviețuirea pașnică a unor sisteme sociale diferite, prin respectarea principiului neamestecului în afacerile interne ale altuia. Grație politicii sale externe, deschise către toate părțile, România a netezit drumul noii orientări a R.F.G. față de țările membre ale C.A.E.R. și ale Tratatului de la Varșovia".

Referindu-se la semnificația inaugurării capitolului relațiilor diplomatice dintre România și R.F.G., în urmă cu un deceniu, domnia-sa spunea :

„Astăzi este cunoscută și practicată în general o astfel de politică și ea este o alternativă realistă la războiul rece, dar acum zece ani nu existau încă experiențe verificate de acest fel. Exemplul curajos al României, de depășire a concepției exclusiviste a blocurilor, a stimulat pe toți care s-au pronunțat pentru o eră nouă a destinderii, colaborării și sporirii încrederii în Europa".

După referiri la unele domenii ale cooperării dintre România și R.F.G., il solicităm pe dl Koschnick să ne rezume, din perspectiva celor citorva luni ce au trecut de la vizita sa in România, impresiile despre țara noastră, despre intîlnirile avute cu factori de răspundere din conducerea României. Momentul de vîrf al acestei vizite în România l-a constituit primirea, de către președintele Nicolae Ceaușescu, a vicepreședintelui P.S.D., convorbirile purtate cu acest prilej.

„În principal, trei lucruri m-au impresionat în România. Țara dv. se oglindește în mod pregnant nu numai în orașele sale dezvoltate ; pretutindeni în țară există impulsuri noi de dezvoltare, impulsuri economice, impulsuri culturale, cum n-au existat niciodată înainte de război. Apoi, faptul că România, mîndră de tradiția și istoria sa, se dedică viitorului și nu se simte îndatorată numai față de trecut. În sfîrșit, faptul că președintele Nicolae Ceaușescu înțelege să găsească o cale independentă românească, dătătoare de speranța că noi toți ne putem înțelege mai bine ca popoare, într-un climat pașnic, deschis și fără amestec în afacerile interne.

Convorbirile pe care le-am putut avea la București, în primul rînd cu președintele României, Nicolae Ceaușescu, s-au referit la modalitățile concrete prin care noi, dincolo de concepțiile deosebite despre un model social sau altul, putem acționa pentru dezvoltarea în continuare a țărilor noastre, la modalitățile concrete de a colabora mai intens.

Am purtat o discuție foarte îndelungată despre evoluțiile vieții internaționale, despre ceea ce avem de înfăptuit împreună. Ne-am putut, de asemenea, întreține despre relațiile dintre România și R.F.G., despre modul în care putem să contribuim, pe plan economic și cultural, la dezvoltarea mai bună a societății. Firește, am purtat convorbiri și la nivel de partid, în legătură cu ceea ce partidele noastre pot face pentru a-și îndeplini sarcinile lor în propria țară. Pentru mine, momentele petrecute la București au fost extraordinar de interesante".

O ultimă întrebare se referă la semnificația organizării „Săptămînii românești" la Bremen.

„Ideea acestei săptămîni românești s-a născut din colaborarea pe multiple planuri dintre cele două țări ale noastre, ca și pe baza relațiilor de îndelungată tradiție ale Bremenului cu România. Aceste relații au ca dată semnificativă anul 1852, cînd un consulat hanseatic a fost deschis la Galați și Brăila. Prima navă bremeneză care a acostat în portul Galați fusese înregistrată încă în 1847. Către sfîrșitul secolului trecut, după cucerirea independenței de stat de către România, legăturile noastre comerciale s-au dezvoltat rapid. Astăzi, Senatul și Camera de comerț din Bremen se preocupă de găsirea în comun a posibilităților de lărgire a comerțului și a cooperării tehnico-economice.

Din rațiunile politice, economice și culturale amintite, am îmbrățișat cu plăcere ideea unei «Săptămîni românești» la Bremen. Mai important decît orice este, în această ordine de idei, următorul aspect : dacă un nou fel de a înțelege pe alții și o nouă înțelegere trebuie să se afirme în Europa, dacă această nouă înțelegere este baza pentru acord și prietenie, atunci este necesar ca acest proces să fie promovat prin mai buna cunoaștere reciprocă, prin intensificarea schimbului de informații despre țările noastre. Această «Săptămînă românească» este menită, așadar, după convingerea mea, să servească scopului de mai bună cunoaștere în R.F.G. a țării de la Carpați și Marea Neagră, de la Moldova și Dunăre".

Convorbire realizată de Corneliu Vlad

„Metodologii noi în studierea organizațiilor internaționale"

Îmbunătățirea funcționării organizațiilor internaționale este recunoscută, tot mai mult, ca o necesitate de stringentă actualitate. Semnificativ este faptul că la transpunerea în viață a acestui deziderat participă nu numai oameni politici și diplomați, ci și oameni de știință. Astfel, subiectului amintit i-au fost consacrate lucrările seminarului „Metodologii noi în studierea organizațiilor internaționale", care a avut loc între 23 și 25 septembrie a.c., la sediul Centrului Internațional de Metodologie a Studiilor asupra Viitorului și Dezvoltării, din București. Desfășurată sub egida Academiei de Științe Sociale și Politice, a Universtății București și a Federației Mondiale pentru Studierea Viitorului, această reuniune, care succede unei manifestări asemănătoare din țara noastră (Poiana Brașov, 1974), a beneficiat de participarea unor valoroși specialiști români și străini, ca și de cea a reprezentanților unor organizații internaționale.

Seminarul a constituit o expresie a eforturilor întreprinse pretutindeni, atît pentru o cunoaștere mai bună a fenomenului „organizații internaționale", cît și pentru identificarea celor mai potrivite metode menite să ducă la sporirea contribuției acestor foruri la soluționarea problemelor existente în lume. În comunicările și intervențiile lor, participanții au relevat faptul că domeniile pe care le comportă colaborarea internațională — de pildă, populația, alimentația, educația și învățămîntul, strategia internațională a dezvoltării, ocrotirea mediului ambiant, habitatul, comerțul etc — reclamă noi metodologii, printre care analiza cantitativă ocupă un loc tot mai important. De un interes deosebit s-au bucurat, în cadrul lucrărilor, referirile la utilizarea actuală și de perspectivă a metodelor matematice — alături de cele economice, juridice și politologice — pentru cercetarea problematicii noii ordini economice și politice mondiale. O temă centrală a lucrărilor seminarului a fost aceea referitoare la adaptarea Organizației Națiunilor Unite la cerințele lumii contemporane și la întărirea și perfecționarea rolului ei în promovarea păcii, în dezvoltarea cooperării între toate statele lumii.

Oaspeții străini au dat o înaltă apreciere contribuției concrete aduse de cercetările românești la utilizarea metodelor matematice în domeniul studierii relațiilor internaționale, subliniind că aceasta se înscrie în efortul de ansamblu al României pentru edificarea unei lumi mai bune și mai drepte pe planeta noastră.

Una dintre concluziile cele mai importante ale acestei reuniuni a fost recunoașterea, în unanimitate, a utilității unor asemenea manifestări, în cadrul cărora oamenii de știință să studieze și să propună posibilități viabile de creștere a rolului organizațiilor internaționale. Și, deși în timpul lucrărilor s-au manifestat, ca la orice întîlnire științifică, o serie de opinii diferite, s-a degajat ideea centrală a aportului mereu mai sporit pe care organizațiile internaționale sînt menite a-l avea în asigurarea și consolidarea păcii și colaborării în lume.

C. V. T.

Vizita în Austria a primului ministru al guvernului român

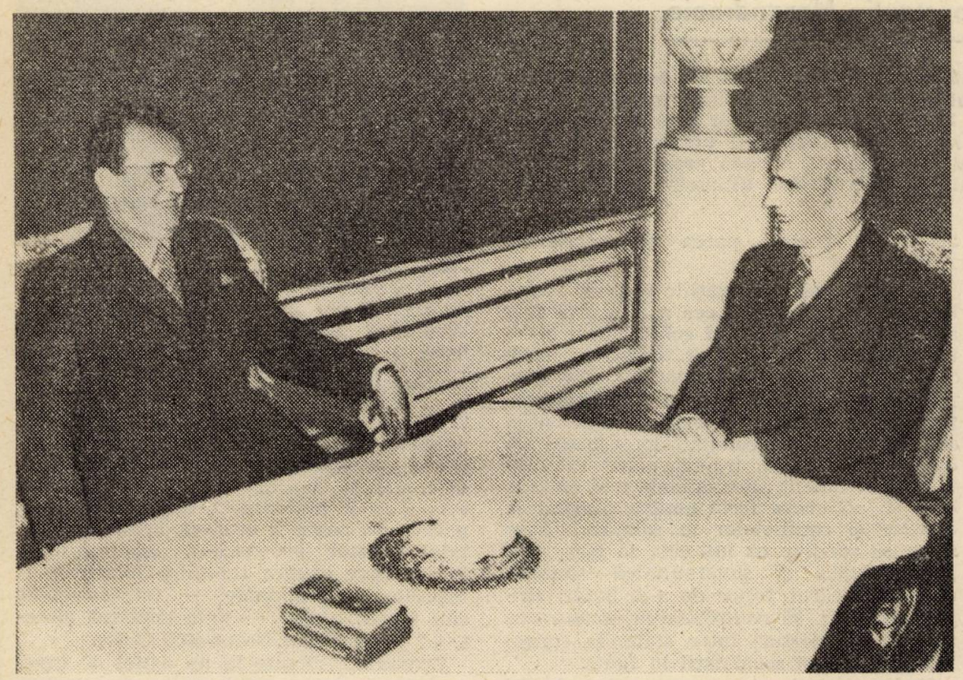

Primirea de către președintele Austriei, Rudolf Kirchschläger, a primului ministru al guvernului român, tovarășul Manea Mănescu

Relațiile prietenești statornicite, pe multiple planuri, între România și Austria consemnează o evoluție continuu ascendentă, puternic stimulată de contactele și întîlnirile între factorii de răspundere din cele două țări. Pe linia acestui rodnic dialog, se înscrie și actuala vizită oficială în Austria a primului ministru al Guvernului Republicii Socialiste România, tovarășul Manea Mănescu.

În cursul convorbirilor purtate de primul ministru al guvernului român și cancelarul federal Bruno Kreisky, a fost reliefată contribuția deosebit de importantă la intensificarea și amplificarea relațiilor de prietenie și colaborare dintre România și Austria a întîlnirilor și convorbirilor purtate de președintele României, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu prilejul vizitei oficiale efectuate în Austria, în septembrie 1970, precum și a convorbirilor cancelarului federal al Austriei, în cadrul vizitei oficiale întreprinse în România, în iulie 1975. Examinarea de către cei doi șefi de guvern a stadiului raporturilor bilaterale, a modului de înfăptuire a acțiunilor de cooperare convenite a evidențiat, de altfel, evoluția pozitivă a relațiilor româno-austriece, dezvoltarea permanentă a acestora, în beneficiul reciproc. Semnificativ este și faptul că, în perioada 1971—1975, schimburile comerciale au sporit în mod însemnat, ele cunoscînd, în continuare, un ritm viu de creștere. De asemenea, în concordanță cu potențialul economic mereu crescînd al celor două țări, s-a înregistrat și o multiplicare a formelor de cooperare. Convorbirile au subliniat, totodată, că, față de caracterul complementar al celor două economii, există încă numeroase posibilități de extindere a colaborării între cele două țări, părțile apreciind că sînt necesare eforturi, în continuare, pentru punerea lor în valoare, în folosul celor două țări și popoare. În acest sens, cei doi șefi de guvern au convenit să acorde un sprijin mai susținut organizațiilor economice din ambele state, în scopul facilitării dezvoltării cooperării în producție și lărgirii schimburilor comerciale. Ei au căzut, de asemenea, de acord asupra inițierii unor noi acțiuni importante de cooperare, îndeosebi în domeniile construcțiilor de mașini, metalurgiei, chimiei etc., precum și al cercetării științifice și dezvoltării tehnologice. În scopul găsirii soluțiilor concrete pentru realizarea acțiunilor de cooperare, s-a convenit ca, în timpul vizitei primului ministru al guvernului român, să aibă loc o sesiune extraordinară a Comisiei mixte guvernamentale. Lucrările acesteia, desfășurate pe grupe de lucru, au condus la elaborarea în comun de măsuri concrete pentru sporirea volumului schimburilor comerciale, finalizarea acțiunilor aflate în curs de desfășurare, în scopul realizării, prin cooperare, de obiective industriale în domeniile siderurgiei, electrotehnicii, construcțiilor de mașini-unelte grele și de utilaje tehnologice complexe, al industriei lemnului și celulozei etc., precum și pentru dezvoltarea echilibrată a schimburilor comerciale dintre România și Austria.

În cadrul convorbirilor a fost, de asemenea, evidențiată evoluția pozitivă a relațiilor româno-austriece în domeniul științei și culturii, faptul că programul de schimburi se realizează cu bune rezultate.

Între cei doi prim-miniștri a avut loc și un schimb de păreri privind aspecte actuale ale vieții internaționale.

În toastul rostit cu prilejul dineului oferit în cinstea oaspetelui român, cancelarul federal, referindu-se la evoluția raporturilor româno-austriece, a caracterizat procesul promovării și întăririi relațiilor dintre cele două țări ca un exemplu al coexistenței pașnice între țări cu sisteme social-economice diferite. Pe baza unor legături tradiționale, relațiile româno-austriece au cunoscut o amplă dezvoltare în domeniile economic, tehnico-științific și cultural — a spus Bruno Kreisky. Colaborarea româno-austriacă a cunoscut o dezvoltare remarcabilă și pe plan internațional, mai ales în cadrul Organizației Națiunilor Unite, unde pozițiile celor două țări coincid în multe probleme.

La rîndul său, primul ministru al guvernului român a exprimat satisfacția pentru dezvoltarea relațiilor de prietenie pe multiple planuri dintre cele două țări. În spiritul bunelor relații dintre țările și popoarele noastre, guvernul român manifestă o susținută preocupare pentru a da o amploare mai mare relațiilor economice, schimburilor comerciale, pentru a extinde acțiunile de cooperare în producție și îndeosebi în industrie, tehnologie și știință.

După ce a înfățișat preocupările României pentru dezvoltarea economică și socială, primul ministru român a relevat, apoi, că aceasta se îmbină armonios cu participarea intensă a țării noastre la viața internațională. În acest sens, primul ministru s-a referit la poziția României față de principalele probleme care confruntă lumea contemporană, contribuția activă a țării noastre la soluționarea lor.

Vizita primului ministru român, convorbirile și contactele avute au prilejuit un bilanț rodnic. Astfel, cei doi șefi de guvern au convenit asupra unor instrumente menite să stimuleze dezvoltarea, pe mai departe, a raporturilor româno-austriece.

Primul ministru al guvernului român a fost primit de către președintele federal al Republicii Austria, Rudolf Kirchschläger. Din partea președintelui Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și a tovarășei Elena Ceaușescu, primul ministru român a transmis președintelui federal al Austriei și soției sale un călduros mesaj de salut, urări de sănătate și succes, de progres și prosperitate pentru poporul austriac prieten.

Președintele federal al Austriei a rugat să se transmită, din partea sa și a soției sale, președintelui Nicolae Ceaușescu și tovarășei Elena Ceaușescu cele mai bune urări de sănătate și fericire personală, iar poporului român prieten — sincere urări de succes pe calea progresului și bunăstării.

În timpul întrevederii a fost exprimată satisfacția față de cursul ascendent al relațiilor tradiționale dintre România și Austria, precum și hotărîrea comună de a valorifica pe deplin posibilitățile mari existente în vederea dezvoltării colaborării multilaterale, reciproc avantajoase, dintre cele două țări.

Președintele Austriei a evocat, totodată, cu multă căldură întîlnirile și convorbirile avute cu președintele României, faptul că vizita în Austria a președintelui Nicolae Ceaușescu a deschis noi perspective amplificării relațiilor dintre cele două state. Au fost abordate, totodată, probleme ale dezvoltării raporturilor bilaterale și ale vieții internaționale, îndeosebi cele privind pacea și securitatea în Europa și în lume, subliniindu-se cu satisfacție faptul că pozițiile Austriei și României coincid sau sînt apropiate. Discuțiile s-au desfășurat într-o atmosferă caldă, prietenească.

Vizita tovarășului Manea Mănescu în Austria a reliefat, încă o dată, atmosfera de colaborare și înțelegere reciprocă existentă în relațiile româno-austriece, posibilitățile largi de extindere și diversificare ale acestora.

Constantin Severineanu

NAȚIUNILE UNITE

Preliminarii la dezbaterea generală

Corespondență de la Constantin Alexandroaie

Marți, s-a încheiat prima din cele 13 săptămîni de lucrări ale actualei sesiuni a Adunării Generale a O.N.U. Evenimentul săptămînii l-a constituit primirea Republicii Seychelles în O.N.U., ridicînd, astfel, la 145 numărul statelor membre ale Organizației. Aceasta marchează un nou pas în direcția înfăptuirii universalității complete a acestui important for internațional și reprezintă dovada progresului ireversibil pe calea aplicării declarației decolonizării și eradicării ultimelor bastioane ale anacronicului sistem colonial.

Săptămîna aceasta a fost dedicată, în principal, problemelor de ordin procedural și organizatoric, inerente începutului de sesiune. Semnalăm doar alegerea lui Hamilton Shirley Amerasinghe ca președinte al Adunării Generale. În scopul desfășurării ritmice și în condiții optime a lucrărilor sesiunii, Adunarea Generală a adoptat, la recomandarea secretarului general, o serie de măsuri privind programarea ședințelor, dreptul la replică, dezbaterile generale din plenară și începerea lucrărilor comitetelor, rapoartele acestora etc., de natură să sporească eficiența și eficacitatea lucrărilor sesiunii.

Păstrîndu-se tradiția, dezbaterile de fond ale sesiunii au debutat, luni dimineața, cu discursul de politică generală al ministrului afacerilor externe al Braziliei, Antonio Francisco Azeredo, urmat, de data aceasta, nu de secretarul Departamentului de Stat al S.U.A., așa cum era pînă acum obiceiul, ci de ministrul de externe al Poloniei, Stefan Olszowski.

Aceste dezbateri, la care și-au anunțat, pînă în prezent, participarea 135 de reprezentanți ai statelor membre, oferă posibilitate fiecărei țări, indiferent de potențialul economic sau militar, să participe, în virtutea egalității suverane a statelor, atît la abordarea problemelor care confruntă lumea contemporană, cît și la avansarea de soluții în vederea rezolvării lor în conformitate cu interesele generale ale popoarelor, ale păcii și securității lumii.

Judecînd după punctele agendei definitive a sesiunii, în număr de 122, cît și după discursurile de politică generală rostite în primele ședințe plenare, atît în dezbaterile generale, cît și în lucrările comitetelor Adunării, cei „4 D" — dezarmarea nucleară și convențională, dezvoltarea țărilor rămase în urmă din punct de vedere economic, decolonizarea completă și democratizarea vieții politice și economice internaționale — sînt, împreună cu creșterea rolului O.N.U. în cîmpul vast al raporturilor interstatale, dominantele esențiale ale acestei sesiuni. Motivele reies clar chiar din rapoartele prezentate la aceste puncte : negocierile din cadrul conferinței comitetului de dezarmare de la Geneva se află de mai mulți ani într-un imobilism aproape total, în timp ce cursa înarmărilor, în special nucleare, escaladează noi recorduri ; unele țări puternic dezvoltate economic nu și-au onorat angajamentele asumate în cadrul strategiei celui de-al doilea deceniu de dezvoltare hotărît de O.N.U. ; în ciuda progreselor însemnate înregistrate în procesul decolonizării, în sudul Africii regimurile minoritare rasiste din Pretoria și Salisbury și-au intensificat represiunile sîngeroase contra celor care se opun rasismului și apartheidului, și comit acțiuni agresive contra statelor vecine, punînd astfel în pericol pacea și securitatea Africii.

Nu puține sînt delegațiile statelor membre care apreciază că cea mai scurtă cale spre rezolvarea justă și echitabilă a acestor probleme și a altor chestiuni care confruntă lumea contemporană este amplificarea rolului O.N.U. în viața internațională, în direcția sporirii contribuției sale la rezolvarea complexelor aspecte ale contemporaneității, transformării sale într-un instrument internațional mai eficace, care să acționeze ferm pentru prevenirea crizelor și conflictelor în relațiile dintre state, să sprijine cu întreaga sa autoritate independența și suveranitatea statelor, dreptul fiecărui popor de a-și hotărî singur destinele, să contribuie la instaurarea unor noi raporturi între state, la consolidarea păcii și securității în lume.

Nedezmințindu-și renumele de cel mai mare centru politico-diplomatic mondial, locul în care, în toamna fiecărui an, își dau întîlnire, se prezintă, se confruntă și, de multe ori, se armonizează cele mai diverse poziții ale statelor în problemele cardinale ale lumii contemporane, O.N.U. — potrivit ultimelor informații furnizate de Secretariatul Organizației — va înregistra, în decursul sesiunii, prezența a circa 15 șefi de stat și de guvern și a peste 100 de miniștri de externe, între care și a ministrului afacerilor externe al României, George Macovescu.

O asemenea reprezentare evidențiază, fără îndoială, importanța pe care statele membre o acordă Organizației, precum și voința lor politică de a-și aduce o contribuție proprie la efortul pentru asigurarea păcii și progresului general, de a exprima, de la cea mai înaltă tribună, politica, voința și opiniile guvernelor lor în problemele majore contemporane și de a organiza întrevederi bi și multilaterale pentru schimburi de vederi în chestiuni de interes comun. „Vă închipuiți cîte călătorii, cîte mii de kilometri, cîte săptămîni de lucru economisește anual fiecare ministru de externe printr-o singură călătorie la O.N.U. ? Acesta este doar aspectul economic al problemei ; aspectul celălalt, politic, nu poate fi evaluat, întrucît rezultatele acestor întrevederi, repercusiunile lor pozitive asupra relațiilor bilaterale și raporturilor regionale și internaționale sînt inestimabile" — ne-a declarat directorul protocolului Națiunilor Unite.

Noul președinte al Adunării Generale, Hamilton Shirley Amerasinghe, împreună cu secretarul general al O.N.U., Kurt Waldheim, la deschiderea sesiunii din acest an

Contactele directe la un astfel de nivel se înscriu între mijloacele diplomatice cele mai utile și eficiente, de intensificare a căutării de soluții în probleme divergente, de impulsionare a lărgirii și diversificării relațiilor bilaterale, regionale și internaționale. Potrivit unor statistici neoficiale, numai în decursul dezbaterilor generale vor avea loc circa 2 000 de întrevederi bi și multilaterale între șefii delegațiilor statelor membre.

Este cert că un asemenea maraton diplomatic internațional nu poate să aibă decît o înrîurire favorabilă asupra procesului de înțelegere internațională.

În conformitate cu mandatul încredințat de conducerea de partid și de stat, delegația țării noastre este pregătită să-și aducă întreaga contribuție pentru realizarea de progrese însemnate în direcțiile de bază, pe care le indică și documentele programatice depuse de țara noastră la O.N.U., vizînd înfăptuirea dezarmării generale și totale și, în primul rînd, a dezarmării nucleare ; instaurarea unei noi ordini economice internaționale ; creșterea rolului și eficienței O.N.U. în lume.

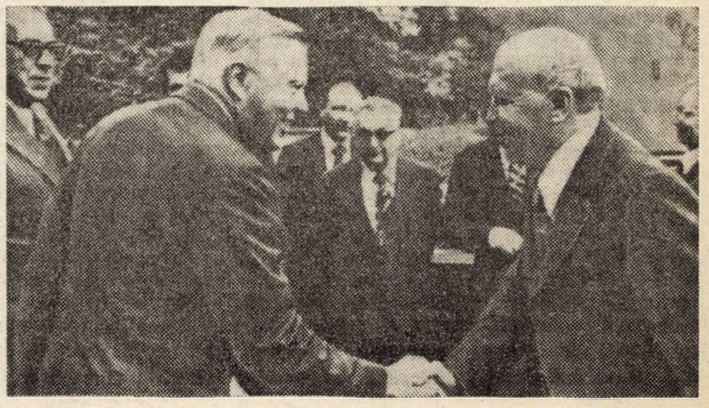

Negocierile SALT s-au reluat la Geneva. În fotografie : reprezentanții S.U.A. și U.R.S.S. la tratative — Alexis Johnson (stînga) și Vladimir Semionov

WASHINGTON

Ford — Carter: prima confruntare televizată

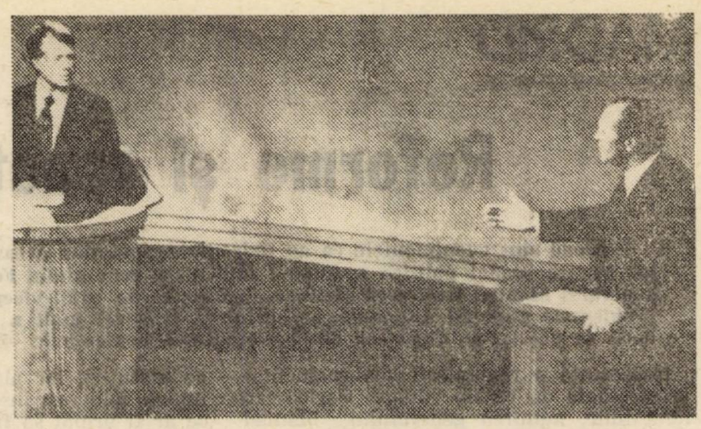

Președintele Gerald Ford (dreapta) și candidatul democrat Jimmy Carter în timpul primei dezbateri televizate, desfășurate la Philadelphia

O primă dezbatere televizată — 90 de minute programate, dar prelungite cu alte 28, datorate unui incident tehnic — organizată la „Walnut Street Theater" din Philadelphia (cel mai vechi teatru american și cel mai vechi teatru încă în folosință din lumea anglo-saxonă) i-a adus pe cei doi candidați prezidențiali față în față, la 23 septembrie, înaintea alegătorilor americani. Apoi, fiecare și-a continuat campania aproape la fel ca înainte : Jimmy Carter călătorind mult, Gerald Ford rămînînd mai mult la Casa Albă.

Nu numai prin noutate, dar și prin implicații dezbaterea de la 23 septembrie a constituit evenimentul cel mai important al ultimelor săptămîni, așteptat cu interes real : se pare că aproximativ o sută de milioane de telespectatori americani (în afara celor din alte țări, care au solicitat retransmiterea prin satelit) au urmărit confruntarea celor doi candidați. Dezbateri televizate au mai avut loc — patru la număr — în 1960, între John F. Kennedy și Richard Nixon, dar, acum, este pentru prima oară cînd un președinte în exercițiu acceptă să se înfrunte într-o asemenea întîlnire cu candidatul celuilalt partid. Iar la sfîrșitul celor două ore de întrebări și răspunsuri s-au confirmat opiniile celor ce susțineau că pentru fiecare dintre candidați întîlnirea va avea importante urmări. Este explicabilă, astfel, pregătirea anterioară minuțioasă — în special de partea lui Carter, care a fost supus unei avalanșe de posibile întrebări de „staff"-ul său, pentru a afla răspunsul cel mai potrivit oricărei împrejurări. Spectatorii — 270 de membri ai lui League of Women Voters (Liga alegătoarelor — care a organizat și finanțat confruntarea) și 230 de ziariști — fuseseră rugați să păstreze o deplină tăcere, iar canalele de televiziune N.B.C., C.B.S. și A.B.C. acceptaseră să nu filmeze reacțiile acestui public pentru a nu influența electoratul. Cei trei ziariști — Elisabeth Drew de la „New Yorker", Jasem Gannon de la „Wall Street Journal" și Frank Reynolds de la A.B.C. — și conducătorul dezbaterii, Edwin Newmann, de la N.B.C., au adresat întrebări celor doi candidați (prin tragere la sorți Carter fusese desemnat primul), fiecare dintre ei avînd dreptul comentării, timp de două minute, a răspunsului celuilalt.

Axată pe probleme interne, economice în special, această primă dezbatere din cele trei prevăzute a dat, se pare, un ușor cîștig președintelui în exercițiu care, cunoscînd în profunzime dosarele, a reușit să ofere mai mult „imaginea unui președinte decît a unui candidat". „Concluzia reală — a spus președintele Ford, care a și încheiat dezbaterea — este dacă veți vota pentru promisiunile sale (ale lui Carter — n.n.) sau pentru felul în care mi-am îndeplinit funcția în cei doi ani la Casa Albă". Rezultatele Administrației sale, chiar dacă nespectaculoase, constituie un serios atu pentru Gerald Ford. Inflația a fost redusă la jumătate și economia americană cunoaște momente de redresare. Candidatul democrat Jimmy Carter s-a arătat „puțin convingător" în această problemă, susținînd că amenințarea inflaționistă nu e gravă — întrucît capacitățile industriale nu sînt utilizate pe deplin — și nu a reușit să prezinte un plan detaliat. În problema șomajului, însă, pe care a calificat-o drept „o teribilă tragedie", Carter a atacat Administrația pentru „lipsă de sensibilitate" față de problemele muncii. Deși patru milioane de oameni și-au găsit un loc de muncă în cei doi ani ai președinției Ford, procentul șomajului este încă foarte ridicat și a sporit în ultimul timp — de la 7,3 la sută, în luna mai, la 7,9 la sută. Gerald Ford a susținut că reducerea la 3 la sută a acestui procentaj, preconizată de candidatul democrat pentru mandatul său (dacă va fi ales președinte), este imposibil de atins altfel decît prin „extinderea sectorului particular" și reducerea taxelor federale, adică tocmai acele stipulații ale programului electoral republican. Apelînd frecvent la cifre și demonstrînd o cunoaștere în detaliu a problemelor, Gerald Ford și-a reafirmat dorința de a reduce impozitele și a deplîns reducerile de impozite (inferioare propunerilor inițiale) votate de Congresul dominat de democrați. Jimmy Carter a reușit să convingă în legătură cu programele sociale existente în platforma democrată, cu toate că președintele Ford a replicat că fondurile pentru finanțarea unor asemenea programe costisitoare nu vor exista, întrucît nu vor putea fi obținute numai din expansiunea economică. Candidatul democrat a expus și proiectele sale de reformă a structurii administrației federale, dar Gerald Ford, cu o experiență, în acest domeniu, mult mai vastă decît a fostului guvernator al Georgiei, a reușit să demonstreze dificultatea transpunerii în practică a unor asemenea proiecte. În materie de energie, Carter s-a pronunțat limpede pentru măsuri obligatorii de conservare a resurselor energetice, dar Gerald Ford a amintit că același Congres majoritar democrat a respins, în 1975, primul program energetic propus de un președinte american.

Timpul relativ mare afectat răspunsurilor n-a permis decît 12 întrebări. Organizatorii intenționează, de altfel, să schimbe sistemul pentru următoarele dezbateri. Dar, deși a fost considerată, într-o măsură, „plictisitoare" („grija evidentă a celor doi — scria «France Presse» — de a nu comite erori și de a nu oferi adversarului posibilitatea unei riposte ușoare a fost, cu siguranță, una din cauzele acestei monotonii și a tensiunii manifestate de cei doi candidați, mai ales de Carter, la începutul întîlnirii"), dezbaterea de la 23 septembrie a permis președintelui Gerald Ford un cîștig de audiență. Trei sondaje de opinie ulterioare — realizate de Louis Harris, de Gallup și de canalul de televiziune C.B.S. — sînt elocvente în acest sens. Revista „Newsweek" amintea și un alt fapt : deși, la scară generală, Carter conduce, încă, în sondajele naționale, cel realizat de „Chicago Tribune" acordă victoria lui Ford (44 la 41) în statul Illinois; or, acest stat l-a desemnat pe cîștigător în toate cursele prezidențiale din 1920 pînă astăzi.

Chiar și modul în care s-a desfășurat prima lună de campanie prezidențială este definitoriu pentru cei doi candidați. Președintele Gerald Ford a rămas mult la Casa Albă, impunînd electoratului imaginea unei personalități preocupate mai mult de problemele națiunii, decît de redesemnarea sa în această funcție. Tactica sa de a interveni după ce adversarul a acționat (așa-numita de „Time" „politică wait-a-minute", politică a așteptării) a dat, pînă acum, însemnate roade. Gerald Ford a declarat, de altfel, că va continua să rămînă la Washington pînă la 2 octombrie, cînd Congresul își încetează activitatea, deoarece calitatea sa de președinte îi cere să întrețină permanente legături cu forul legislativ. Abia pe urmă vă începe lungi turnee electorale. La sfîrșitul săptămînii trecute, a întreprins, totuși, o scurtă călătorie în patru state din sud, favorabile lui Carter, încheiată cu „victorii psihologice". Ford a fost întîmpinat cu entuziasm mai mare decît cel prevăzut, a apărut la televiziune alături de guvernatorul Alabamei, George Wallace, și speră să obțină adeziunea multor votanți conservatori ai acestor state.

În această vreme, contracandidatul democrat nu a reușit să-și mențină decît în mică măsură avantajul, în ciuda numeroaselor deplasări și a utilizării unor mijloace tradiționale și de succes, cum a fost „trenul electoral" prin mai multe state de pe coasta de Est. În fața unor adunări cu opinii diferite, Jimmy Carter a exprimat idei într-o măsură contradictorii, care au surprins simpatizanții partidului. De asemenea, în cadrul numeroaselor interviuri sau declarații de presă, Carter nu a arătat că dispune de programe certe și detaliate în toate problemele care privesc Administrația. În altă ordine de idei, a fost remarcată și o anumită nesiguranță; întrebat, spre exemplu, după ce a criticat cele 55 de veto-uri prezidențiale, cărora dintre legi li s-ar fi opus dacă ar fi fost președinte, Carter a dat un răspuns „ambiguu". Toate aceste constatări au determinat o schimbare imediată a stilului campaniei lui Carter, după dezbaterea de la 23 septembrie : candidatul democrat a lăsat de o parte frecventele referiri la foștii președinți democrați, a apelat la statistici, a reluat temele care i-au asigurat succesul în timpul alegerilor preliminare.

Următoarea dezbatere televizată — 6 octombrie, San Francisco — va avea drept teme politica externă și apărarea, domenii în care Ford pare să dispună de un alt ascendent asupra lui Jimmy Carter.

Stelian Țurlea

MADRID

Reforme și reacții

Două sînt evenimentele ce au îndreptat, săptămîna aceasta, atenția observatorilor asupra scenei politice spaniole : înlocuirea generalului Fernando de Santiago cu generalul Manuel Gutierrez Mellado, în funcția de prim-vicepremier însărcinat cu problemele apărării naționale, și întîlnirea la nivel înalt a opoziției de stînga, a doua de acest gen, după cea desfășurată la 4 septembrie.

Consecință a remanierii guvernamentale efectuate de regele Juan Carlos în luna iulie, numirea generalului Manuel Gutierrez Mellado în importantul post de prim-vicepremier (este însărcinat cu apărarea națională și îl înlocuiește pe premier în caz de boală sau absență a acestuia) este considerată de observatori drept „o măsură importantă a regelui pe linia hotărîrii sale cunoscute de a instaura democrația". Ea este privită însă și ca o dovadă a faptului că în cadrul guvernului Suarez s-au manifestat și se manifestă tensiuni. Dreapta conservatoare continuă presiunile, ale căror efecte nu pot fi subapreciate. Se pare că regele ar fi ajuns la o asemenea decizie după ce a luat cunoștință de protestele mai multor generali de extremă dreaptă, printre care generalul Fernando de Santiago, îngrijorați de „modul în care se desfășoară procesul de democratizare" din țară.

Pe de altă parte, evenimentul a amintit Spaniei că franchismul n-a fost răsturnat, așa cum s-a petrecut în 1974 cu salazarismul. Forțele care îl susțin sînt considerabile, dețin principalele structuri ale statului, armatei și administrației și ele par decise să reacționeze la o accelerare a democratizării țării. Purtători de cuvînt ai opoziției, de la democrat-creștini la comuniști, au salutat schimbarea generalului Santiago. Antonio García Trevijano, membru al „Coordonării Democratice", a calificat-o drept „cel mai de seamă eveniment de la moartea lui Franco". Este important — a spus el — ca „opiniile armatei să fie exprimate de un om atît de responsabil" ca generalul Gutierrez Mellado. Înlocuirea lui Santiago cu generalul Gutierrez — a declarat liderul social-democrat Antonio García Lopez — este un semn că „forțele armate vor fi neutre din punct de vedere politic în perioada de tranziție spre democrație". Tierno Galván (Partidul Socialist Popular) : „Această schimbare va favoriza dialogul și negocierile guvernului cu opoziția". Marcelino Camacho (P.C. din Spania) : „Un eveniment pozitiv care ar trebui să fie, totuși, urmat de fapte".

De la 18 septembrie, dată la care „Coordonarea Democratică" hotăra să respingă planul de reformă politică — prezentat țării de premierul Adolfo Suarez, în alocuțiunea televizată de la 11 septembrie —, în Spania s-au desfășurat discuții și dezbateri pe marginea documentului principalei grupări a opoziției, dezbateri menite să ducă la cristalizarea unei poziții unitare a formațiunilor politice spaniole de cele mai diverse orientări.

Încă din a doua zi de la anunțarea planului Suarez, problema atitudinii opoziției se punea în termenii : acceptare condiționată sau respingere în bloc ? Deși, practic, întreaga opoziție — integrată sau nu în gruparea unitară — și-a exprimat poziția negativă față de planul de reformă politică, unii îl respingeau în totalitatea lui, alții îl considerau drept „o bază de discuții", iar alții — acceptabil în limitele sale restrînse sau arbitrare, limite ce ar fi urmat să fie denunțate, în cursul campaniei electorale. O poziție — aceasta din urmă — considerată de „Coordonarea Democratică" drept periculoasă, deoarece participarea la o campanie electorală orchestrată de putere ar sfîrși prin a legitima însuși rezultatul acestei campanii.

Documentele date publicității, în urma reuniunii „Coordonării Democratice", indică depășirea deosebirilor de păreri, pe baza unui concept comun : libertatea trebuie să fie instaurată în Spania *înaintea* alegerilor și nu ca o consecință a acestora. Prin urmare, în condițiile actuale, consultarea electorală, anunțată pentru iunie 1977 de premierul Suarez, nu poate fi decît „o amăgire" de libertate și democratizare.

În Spania ultimelor săptămîni — constata un ziarist — „semnele libertății nu lipsesc, dar ele apar pe un fundal incert, au o consistență impalpabilă, care se poate dizolva dintr-un moment într-altul, deoarece aceste semne sînt bazate pe toleranță și nu pe drept". Practic, activitatea partidelor este tolerată, continuînd să fie ilegală ; expusă, prin urmare, riscurilor represiunii. Cum se va desfășura această activitate în eventualitatea prezentării listelor de candidați ? Sînt lucruri la care planul de reformă politică nu se referă. A rămas încă în vigoare legislația franchistă care recunoaște „dreptul de asociere", dar numai după ce Mișcării (partid unic) i s-a prezentat o cerere precizînd statutul, programul, scopul „asociației" respective. Iar „Movimiento" este acela care stabilește dacă programul și țelurile cutărei sau cutărei formațiuni politice sînt sau nu în contradicție cu liniile fundamentale ale franchismului. Modificările aduse legii, după moartea lui Franco, lasă astfel deschisă posibilitatea ca, în perspectiva unei consultări electorale, regulamentul să fie stabilit de însiși aceia care ar urma să fie înlăturați prin alegeri.

În aceste condiții, singurele forțe politice care au și început să-și pregătească terenul pentru o viitoare campanie electorală sînt cele legate, într-un fel sau altul, de regim, avînd sprijinul total al aparatului de stat. Astfel, patru foști miniștri franchiști și-au anunțat intenția de a crea „un bloc al dreptei", de „ideologie nefranchistă". Este vorba de fostul ministru de interne Manuel Fraga Iribarne, inspiratorul „planului de reformă" al primului guvern al monarhiei condus de Arias Navarro, de Laureano Lopez Rodo, fost ministru al planului și afacerilor externe, fost exponent al organizației „Opus Dei", de Federico Silva Muñoz, fost ministru al lucrărilor publice și lider al așanumitei democrații creștine „colaboraționiste", și de Cruz Martinez Esteruelas, fost ministru al educației, considerat drept unul dintre „durii" franchismului și legat de cercurile financiare tradiționale. Zilele trecute, la Madrid, se preciza că patru dintre cele mai importante bănci spaniole (două legate de „Opus Dei") ar fi pus la dispoziția grupului sus-menționat suma de 2 milioane de pesetas (circa 40 000 de dolari), pentru constituirea unui partid, de „centru-dreapta", care să participe la alegerile din iunie. „Personajul-cheie" al acestei operațiuni ar fi — potrivit agenției „France Presse" — Manuel Fraga Iribarne.

Noul prim-vicepremier, generalul Manuel Gutierrez Mellado, este primit, la Palatul Zarzuela, de regele Juan Carlos

Pe baza acestor premise, partidele „Coordonării Democratice" și-au anunțat hotărîrea de a respinge atît perspectiva unui referendum, cît și pe cea a alegerilor atîta timp cît nu se acordă deplină libertate tuturor partidelor politice, fără excepție, atîta timp cît nu există o reală libertate sindicală, de reuniune, asociere și propagandă, precum și o amnistie „autentică și totală".

„Coordonarea Democratică" consideră proiectul de reformă propus de premierul Suarez drept „cel mai avansat" proiect pe care un guvern l-ar putea elabora în circumstanțele actuale, dar subliniază că însuși acest fapt demonstrează necesitatea de a se începe consultări care să permită crearea unui guvern de largă unitate.

Vigoarea perspectivei democratice — se spune într-un recent comunicat al Comitetului Executiv al P.C. din Spania — stă în unitatea tuturor forțelor democratice și populare. Acesta este, în actualul moment, unul din obiectivele prioritare ale opoziției pe plan politic. Pe plan sindical, nașterea C.O.S. (Coordonarea Organizațiilor Sindicale), la care au aderat centralele sindicale U.G.T., U.S.O. și „Comiciones obreras", constituie un prim pas spre realizarea acestei unități.

Întrunirea la nivel înalt — desfășurată la 25 septembrie la Valencia — reprezintă un nou moment pe calea realizării unității de acțiune a opoziției de stînga. Participanții — se arată în comunicatul dat publicității — au ajuns la „un acord deplin asupra formulării unui program politic de alternativă democratică și a constituirii unei platforme comune pentru organizațiile de opoziție la nivelul întregii țări". „Două mari probleme au fost realizate" cu acest prilej : „atmosfera de confuzie creată de reforma guvernului" a fost „clarificată" și s-a ajuns la o bază necesară pentru ca opoziția „să se exprime într-un singur glas la negocierile sale cu guvernul și să treacă la mobilizarea pașnică a cetățenilor". Acordul semnat la Valencia urmează să fie dat publicității la 2 octombrie.

Rodica Dumitrescu

PARIS

Ecouri la „planul Barre"

Corespondență de la Paul Diaconescu

Un proces inflaționist în ritmul de 10 la sută pe an, cu „tendință de accelerare", un deficit comercial de 14 miliarde franci în primele șapte luni ale anului, o „cronicizare" a șomajului în jurul cifrei de un milion de persoane, o monedă națională atacată pe piețele de schimb, o agricultură lovită de o secetă fără precedent : 6 miliarde de franci, după estimările oficiale, la rubrica „pierdere" în bugetul familiilor țărănești, care apreciază, însă, această sumă la 10 miliarde...

Iată doar cîteva date ale unei situații economice și sociale specifice momentului în care noul guvern Raymond Barre primea „sarcina prioritară" de a elabora un program de luptă împotriva inflației, de stabilizare a prețurilor și de apărare a monedei. „Sarcină exaltantă și ingrată — scrie «Le Figaro» — : să iei măsuri suficient de spectaculare pentru a nu dezamăgi o așteptare excitată artificial, dar să nu depășești limita de impopularitate pe care nici un guvern n-o poate trece fără să se sinucidă. Între Charybda decepției și Scylla impopularității, navigația intră într-un canal strîmt".

Cum va reuși noul guvern să parcurgă această „strîmtoare" ?

Programul adoptat săptămîna trecută în Consiliul de miniștri urmărește, în esență, trei direcții : majorarea impozitelor, reducerea consumului de carburant, stabilizarea prețurilor și veniturilor. Astfel, impozitele asupra veniturilor salariale pe anul în curs vor crește cu 4 pînă la 8 la sută, iar impozitele asupra societăților cu 4 la sută. O majorare medie de 50 la sută va înregistra impozitul asupra autoturismelor. Prețul carburanților auto va spori cu 15 la sută, iar importurile de petrol vor fi limitate în 1977. Pe de altă parte, guvernul recomandă „menținerea strictă a puterii de cumpărare în 1977". Toate prețurile vor fi „înghețate temporar" pînă la sfîrșitul acestui an, iar tarifele publice vor fi blocate pînă la 1 aprilie 1977. În mod excepțional vor fi taxate alcoolurile și semnele exterioare ale bogăției. Prin aplicarea măsurilor anunțate, guvernul francez speră să reducă ritmul inflației în 1977 la cifra de 6.5 la sută.

Programul antiinflaționist a suscitat reacții imediate care ar putea fi rezumate în tot atîtea întrebări. „Evantaiul salariilor ? Foarte bine. Dar veniturile nesalariale ? Dar adevăratele averi ?" — se întreba „Le Nouvel Observateur". Cunoscutul publicist Robert Escarpit își amintea, la rîndul său, în ziarul „Le Monde", de grava criză capitalistă din anii '30 : „În memoria mea de copil s-a fixat întrebarea fără răspuns pe care tatăl meu și-a pus-o cu voce tare, privindu-și modestul salariu mutilat : «Să-mi plătesc datoriile ? De acord. Dar de ce și datoriile altora ?» "

Așadar, o nedumerire dublată de o gravă insatisfacție provenită din așa-numita „repartiție a eforturilor". Cine suportă „greul operațiunii" ? În primul rînd familiile modeste. Ziarul „L'Humanité" estima că aceste familii vor plăti astfel, în acest an și în 1977, încă o jumătate din veniturile lor pe o lună și vor fi obligate să-și reducă cu 4 la sută consumul.

În acest context, o serie de observatori au evocat studiul publicat luna trecută de O.C.D.E. privind repartiția veniturilor în țările membre ale organizației. Conform acestei analize, „Franța deține medalia de aur a inegalității", după cum constata „Le Monde", întrucît 20 la sută din familiile situate în vîrful ierarhiei veniturilor cîștigă de 11,2 ori mai mult decît tranșa de 20 la sută situată la baza ierarhiei sociale.

Opinia publică așteptă ca programul antiinflaționist prezentat de guvern să atenueze aceste inegalități, să adopte măsuri care să afecteze capitalul și marile averi favorizînd, în schimb, păturile cele mai modeste.

Or, însuși primul ministru a afirmat că, în elaborarea programului, nu s-a pus niciodată problema impozitului asupra averilor „întrucît n-a fost considerat ca oportun". De ce și de către cine ? — se întreabă comentatorii, arătînd că o taxă anuală asupra averilor de peste 2 milioane de franci ar fi adus în vistieria statului între 7 și 9 miliarde franci *numai* pentru anul în curs.

Conform rezultatelor unui sondaj de opinie publicate de „Le Figaro", doar 32 la sută din francezi speră în reușita programului antiinflaționist, iar 82 la sută consideră că el nu va avea efecte asupra șomajului.

Insatisfacția față de măsurile adoptate apare net atît în presă, cît și în declarațiile a numeroase organisme economice, profesionale și sociale. „Planul Barre — scria «Le Quotidien de Paris» — anunță un viitor dificil pentru francezi, a căror putere de cumpărare se va diminua, cît și pentru guvern, a cărui marje de manevră în fața sindicatelor va fi foarte îngustă".

Confederația generală a intreprinderilor mici și mijlocii consideră, la rîndul său, că programul guvernamental va provoca un nou val de falimente și, în consecință, o recrudescență a șomajului, în vreme ce Adunarea permanentă a Camerelor de comerț și industrie, Confederația generală a cadrelor, Uniunea federală a consumatorilor etc. relevă discrepanța și inechitatea fiscală pe care măsurile adoptate le adîncesc, în loc să le estompeze.

Desigur că replica cea mai calificată, avînd un profund ecou în opinia publică, a fost cea a sindicatelor și a partidelor de stînga, reprezentante nemijlocite ale maselor de oameni ai muncii. Marile centrale sindicale CGT și CFDT, care numără milioane de aderenți, au hotărît să declanșeze

TAILANDA

După Seni Pramoj, Seni Pramoj...

Criza politică izbucnită săptămîna trecută la Bangkok a fost un eveniment previzibil. Cu mai multe săptămîni în urmă, în momentul în care Thanom Kittikachorn — conducătorul dictaturii militare abolite în 1973, refugiat de atunci în Singapore — făcuse publică intenția sa de a se întoarce în țară, pentru a deveni bonz (călugăr budist), numeroase formațiuni politice tailandeze și-au exprimat prompt opoziția, cerînd guvernului să nu aprobe revenirea fostului dictator. Așa încît, atunci cînd Kittikachorn a apărut totuși, la Bangkok, în parlament și în presă au fost declanșate critici puternice la adresa guvernului Seni Pramoj, învinuit că nu emite imediat ordinul de expulzare. De asemenea, s-a făcut îndată auzit protestul grupărilor studențești și al unor grupări muncitorești — factori determinanți ai evenimentelor din 1973.

Virulența campaniei întreprinse împotriva sosirii și rămînerii în țară a lui Thanom Kittikachorn este ușor de înțeles dacă avem în vedere că este vorba despre o țară al cărei climat politic rămîne încă sensibilizat de cei aproape 40 de ani de dictatură militară. Abolirea acesteia, în toamna anului 1973, a fost însoțită de instalarea pe scena politică siameză a unei stări aproape permanente de tensiune, efect al incertitudinii resimțite față de calea pe care trebuia s-o urmeze Tailanda în noua sa evoluție. În cei trei ani care au trecut de la instaurarea regimului civil, Tailanda a cunoscut patru schimbări de guvern.

Actualul cabinet, condus de premierul Seni Pramoj, a fost constituit cu numai cinci luni în urmă, după alegerile generale din aprilie anul acesta. Coaliție a patru partide : democrat, al dreptății sociale, Chat-Thai și social-naționalist, el dispune de 208 din cele 279 de locuri în parlament. Ar fi, deci, o majoritate confortabilă dacă n-ar fi vorba de formațiuni cu orientări politice deosebite și, prin urmare, cu vederi diferite. Situație evidențiată și de recenta criză, cînd critici la adresa guvernului s-au făcut auzite din însești rîndurile partidelor participante la guvern.

După o furtunoasă ședință în parlament, unde deputați de diverse tendințe au criticat „lipsa de decizie" a guvernului în „cazul Kittikachorn", în seara zilei de 23 septembrie, Seni Pramoj prezenta regelui Bhumibol Adulyadej demisia cabinetului său. Dar nu acest rezultat fusese vizat de criticile exprimate. Se dorise doar urgentarea luării unei poziții din partea guvernului. De aceea, la 24 de ore după demisie, s-a revenit asupra deciziei și cele patru partide din coaliție au căzut de acord să continue să guverneze împreună. Seni Pramoj a acceptat să formeze un nou guvern în termen de șapte zile. Pînă atunci, preocuparea esențială rămîne atenuarea agitației din țară. Duminică, premierul Seni Pramoj i-a primit pe reprezentanții unei grupări opuse revenirii în Tailanda a mareșalului Kittikachorn, care au cerut plecarea imediată a mareșalului și organizarea unei anchete în cazul recentei asasinări a doi membri ai „Frontului popular antidictatorial". Premierul tailandez a ordonat deschiderea urgentă a anchetei.

L. E.

o grevă națională de 24 de ore în ziua de 7 octombrie în semn de protest împotriva planului de austeritate adoptat de guvern.

Un răspuns la fel de categoric l-au dat partidele de stînga. Claude Estier, secretar național al Partidului Socialist, a afirmat că „nici un efort serios nu este întreprins împotriva inegalității fiscale, pentru a pune capăt privilegiilor". Programul guvernamental nu răspunde, a subliniat el, „unei dorințe de asanare a structurilor economiei franceze".

Arătînd că „Partidul Comunist Francez propune măsuri serioase împotriva inflației", Paul Laurent, membru al Biroului Politic al C.C. al P.C.F., a declarat : „Planul guvernamental nu este un plan de luptă împotriva inflației, ci un ansamblu de măsuri care reduc veniturile salariaților, inclusiv ale categoriilor celor mai modeste, este politica de sprijinire a marilor societăți monopoliste".

În acest sens, ziarul „L'Humanité" a publicat două pagini speciale într-un tiraj de peste 5 milioane exemplare în care analizează planul guvernamental și subliniază că adevăratele măsuri împotriva inflației ar trebui să vizeze transformări structurale în viața economică și socială, o politică nouă, preconizată în programul comun de guvernămînt al stîngii.

În fața acestei reacții viguroase din partea forțelor vii ale poporului, „Le Nouvel Observateur" sublinia că „soarta programului guvernamental se va juca la 7 octombrie în uzinele Franței".

RIO DE JANEIRO

Energia atomică și cooperarea internațională

Corespondență de la Valentin Păunescu

Într-o ambianță cu totul diferită cadrului vienez, tradițional, statele membre ale Agenției Internaționale pentru Energie Atomică — A.I.E.A. — s-au reunit, în aceste zile de septembrie, pe țărmul sud-american al Atlanticului, la Rio de Janeiro, în cadrul celei de-a XX-a Conferințe generale a organizației. De fapt, după Tokio, în 1965, și Ciudad de Mexico, în 1972, este pentru a treia oară, în istoria sa de două decenii, cînd A.I.E.A. organizează conferința generală în afara Vienei, unde își are sediul.

Avînd ca principale obiective accelerarea și creșterea contribuției pe care folosirea pașnică a energiei atomice o poate aduce la promovarea progresului și prosperității întregii lumi, veghind ca asistența tehnică acordată statelor să nu fie utilizată în scopuri militare, A.I.E.A. a obținut, de-a lungul celor două decenii de existență, rezultate semnificative atît sub unghiul consolidării sale ca organism internațional (numărul statelor a crescut de la 60 la 109, resursele financiare de la 4 milioane dolari, în 1958, la 37 milioane, în 1976), cît și sub cel al activității proprii pentru care a fost creată.

Orientarea A.I.E.A. — subliniată de directorul general al agenției, dr. Sigvar Eklund, în cuvîntul rostit în deschiderea conferinței — spre relieiarea energiei electro-nucleare, ca unică alternativă de sursă de energie de acces imediat pentru multe dintre statele membre, a fost apreciată pozitiv în dezbaterile reuniunii de la Rio de Janeiro. Ea corespunde interesului tot mai mare al numeroase state și, îndeosebi, al țărilor în curs de dezvoltare pentru utilizarea energiei electro-nucleare, pentru amplificarea potențialului lor științific și tehnic, pentru formarea de cadre naționale în acest domeniu. Datele și cifrele prezentate în conferință au confirmat acest interes. În 1975 — se arată în raportul A.I.E.A. pentru anul respectiv — numărul reactoarelor în funcție cu caracter economic era de 180, cu o capacitate instalată de 76 000 MW, reprezentînd aproximativ 5 la sută din producția mondială de energie electrică instalată. În 1980, energia electrică de origine nucleară va atinge, probabil, 10 la sută din consumul total, această proporție fiind posibil ca, la sfîrșitul secolului, să se apropie de 50 la sută. Același document relevă că o caracteristică a anului 1975 a fost numărul mare de comenzi de centrale nucleare și instalații de ciclu de combustibil făcute de țările în curs de dezvoltare, fapt reflectat în lucrările conferinței de la Rio de Janeiro prin preocuparea acestor țări pentru realizarea unor programe, fie pe plan regional (țările latino-americane, de pildă, au prezentat spre studiu Agenției internaționale un program comun, stabilit la reuniunea desfășurată în aceeași sală, în ajunul conferinței generale), fie în cadrul A.I.E.A., care să promoveze o mai largă colaborare și cooperare și, mai ales, să asigure un sprijin mai eficient al acestora din partea A.I.E.A. Discutînd programul viitor al A.I.E.A., aceste țări s-au pronunțat pentru sporirea asistenței tehnice din partea A.I.E.A., a eforturilor proprii ale statelor în curs de dezvoltare, atît în ce privește programele lor energetice naționale, cît și cele vizînd utilizarea tehnicilor nucleare în alte domenii (industria, agricultura, medicina, biologia și hidrologia etc.). „Important în opinia delegațiilor care le reprezintă în cadrul Agenției — arată, de pildă, revista braziliană «Veja», comentînd poziția țărilor în curs de dezvoltare în cadrul dezbaterilor generale ale conferinței — este creșterea resurselor existente pentru programele de asistență tehnică, menținute de organizație. Și, judecînd prin prisma cifrelor, nu ar fi o pretenție nejustificată : în anul care vine, de exemplu, A.I.E.A. va cheltui pentru activitatea de control (garanții) aproape 20 la sută din bugetul său de 43 de milioane de dolari — provenind din contribuțiile obligatorii ale statelor membre — și numai 5 la sută în sprijinul proiectelor naționale de dezvoltare nucleară. Restul depinde de incertele contribuții ale țărilor bogate, al căror total, în 1977, va însuma maximum 6 milioane de dolari". Aceeași revistă, subliniind un alt aspect important al pozițiilor adoptate de reprezentanții țărilor în curs de dezvoltare în raport cu activitatea A.I.E.A., citează declarația unui delegat, care arăta, între altele, că organizația trebuie să-și schimbe „imaginea de club închis, în care mulți membri sînt, pur și simplu, tolerați, care pot să fie văzuți, dar nu trebuie să fie auziți".

Toate aceste date, cifre, poziții, obiective demonstrează — s-a arătat la conferință — faptul că aplicațiile pașnice ale energiei nucleare au depășit faza de perspective făgăduitoare, intrînd în etapa în care, pentru un număr crescînd de țări, folosirea energiei nucleare, a științei și tehnologiei în acest domeniu s-a concretizat în programe naționale prioritare. Această realitate cere — au subliniat numeroși vorbitori — ca Agenția Internațională pentru Energia Atomică să se transforme într-un adevărat forum al lumii întregi, garantînd efectiv pentru toate țările — mari și mici, posesoare sau neposesoare de arme nucleare, industrializate sau în curs de dezvoltare — posibilitatea de a decide, împreună și pe picior de egalitate, asupra destinelor A.I.E.A., a tot ce o privește. Pe de altă parte, universalitatea A.I.E.A., ținînd seama de noile realități politice din lumea de azi, presupune nu numai cele mai bune condiții de participare a tuturor statelor interesate, ci și posibilitatea ca, la activitățile organizației, să participe în calitate de observatori mișcările de eliberare națională. Din acest punct de vedere, Conferința generală de la Rio de Janeiro a înscris un punct pozitiv prin invitarea la lucrări a O.E.P., votînd un proiect de rezoluție prezentat de Irak și sprijinit de o serie de alte țări. România s-a pronunțat, de asemenea, în favoarea rezoluției, în cadrul dezbaterilor ce au avut loc în plenara conferinței.

Pornind de la poziția de principiu a guvernului român în legătură cu întărirea rolului O.N.U. și a instituțiilor specializate, România, care a fost aleasă, prin consens, vicepreședinte a Conferinței de la Rio de Janeiro, s-a pronunțat pentru adoptarea deciziilor practice care se impun pentru a consolida rolul A.I.E.A. și, în primul rînd, al Conferinței generale, ca for suprem al organizației, cu scopul de a deveni o organizație mai puternică, mai democratică, mai eficientă. Astfel, A.I.E.A. va putea contribui mai bine la eforturile vizînd traducerea în viață a obiectivelor țărilor în curs de dezvoltare, care vor să beneficieze de aplicațiile pașnice ale energiei nucleare, pentru a-și asigura progresul lor economic și social.

În concepția României, A.I.E.A. trebuie să se angajeze de o manieră mai hotărîtă, cu toate forțele și resursele sale, în eforturile pentru instaurarea unei noi ordini economice internaționale. În acest sens, A.I.E.A. trebuie să facă tot ce este posibil pentru a facilita accesul, fără bariere și discriminări, al tuturor popoarelor la utilizarea pașnică a energiei atomice și la ultimele cuceriri ale științei și tehnologiei nucleare. Organizația trebuie să sporească contribuția la eforturile vizînd efectuarea mai largă a transferului de tehnologie și, implicit, la creșterea rolului energiei nucleare în reducerea decalajelor ce separă țările în curs de dezvoltare de cele avansate din punct de vedere economic.

România consideră că statutul A.I.E.A. și tratatul pentru neproliferarea armelor nucleare oferă cadrul juridic necesar unei largi cooperări internaționale în ansamblul aplicațiilor pașnice ale energiei atomice. Pentru ca de sectorul larg al utilizării pașnice a atomului să se bucure plenar toate statele, în mod nestingherit și fără nici o discriminare, România militează activ, cu fermitate, pentru încetarea cursei înarmărilor nucleare, pentru înfăptuirea dezarmării generale și, în primul rînd, a dezarmării nucleare.